

Birkenes kommune

Økonomi- og handlingsplan 2022-2025 Årsbudsjett 2022

Kommunestyrets vedtak 99/21 - 09.12.2021

Innholdsfortegnelse

Kommunedirektørens innledning	7
Kommunestyrets vedtak	9
Forutsetninger for økonomi- og handlingsplanen	12
Økonomiske hovedlinjer og utfordringer	13
Nasjonalt	13
Kommunesektoren	14
Utviklingstrekk i Birkenes	14
Demografi og utvikling	14
Folkehelse og levekår	16
Verdiskapning og vekst	16
Birkenes kommune – status og hovedutfordringer fremover	16
Internkontroll - risiko og tiltak	19
Innledning	19
Støtteprosesser – risiko og planlagte tiltak	19
Tjenesteprosesser samfunn	21
Tjenesteprosesser Helse	21
Tjenesteprosesser Oppvekst	22
Tjenesteprosesser familie og velferd	22
Finansielle måltall	23
Målhuset	24
Visjon	24
Samfunns mål	25
Innbyggermål	25
Fokusområder	25
Organisasjonsmål	26
Verdier	26
Handlingsprogram	26
Omstilling og utvikling for å effektivisere tjenestene	26
Organisasjon	27
Samfunn	28
Oppvekst, familie og velferd	29
Helse	30
Bevilgningsoversikt drift	32
Kommentarer til bevilgningsoversikt drift	33

Skatt og rammetilskudd	33
Skatt på eiendom	34
Andre direkte og indirekte skatter (konesjonsavgift)	34
Kapitaltilskudd sykehjem/omsorgsboliger og øvrige rentekompensasjoner	34
Integreringstilskudd	35
Renteinntekter og kortsiktig likviditet	35
Renteinntekter startlån	35
Utbytte Agder Energi.....	35
Finansavkastning obligasjoner og aksjer	35
Ordinære avskrivninger.....	36
Renteutgifter investeringsgjeld	36
Renteutgifter startlån.....	36
Avdrag på lån.....	36
Utvikling i langsiktig gjeld, renter og avdrag	36
Garantiforpliktelser.....	37
Ubundne avsetninger	37
Bevilgninger budsjettområder i drift	39
Investeringer 2022 – 2025	41
Investeringsprosjekter i planperioden	42
Vann og avløp	44
Teknisk forvaltning	47
Nybygg-ombygginger	48
Oppgradering bygg og uteområder	49
Inventar/utstyr-biler-mindre maskiner teknisk drift	52
Idrett-kultur-friluftsliv.....	52
IKT og bredbånd i spredt bosetting.....	53
Samfunns-, steds-, og næringsutvikling	54
Kommunale veier	55
Tilskudd til andres investeringer	56
Investeringer i aksjer og eiendeler	56
Utlån.....	57
Tilskudd fra andre og salg av varige driftsmidler	57
Prosjekter som har vært til vurdering	58
Enhetene.....	59
Kommune felles	60
Organisasjon og oppvekst felles	61

Organisasjon	62
Kommunikasjon og kultur	63
Natveitåsen barnehage	66
Birkeland skole	67
Herefoss skole.....	69
Engesland oppvekstsenter.....	70
Valstrand skole	72
BLINK - kulturskole.....	74
Ressursenteret	76
NAV	79
Samfunn og helse felles.....	81
Teknisk forvaltning og drift	82
Boveiledertjenesten.....	88
Tjenester til hjemmeboende	90
Sykehjemmet.....	92
Prisliste.....	94

Kommunedirektørens innledning

I kommunedirektørens forslag til økonomiplan 2022-2025 beskrives det som skal være forsvarlige og fremtidsrettede tjenester til innbyggerne i Birkenes kommune. I årene som kommer, utfordres vi på tilstrekkelig kapasitet, kompetanse og kvalitet for å kunne gi forsvarlige tjenester innenfor de rammene kommunen har å forholde seg til. Endring og omstilling, digitalisering, godt samarbeid på tvers i hele organisasjonen og samarbeid over kommunegrensene er mer enn noen gang nødvendig for å kunne møte utfordringene. Vi må i enda større grad erkjenne at det er «godt nok» som gjelder.

Forslag til årsbudsjett for Birkenes kommune 2022, og videre plan frem til 2025, bygger på gjeldende økonomiplan, vedtak i kommunestyret gjennom 2021, kommuneproposisjon 2022 og forslag til statsbudsjett 2022, og er forankret i kommuneplanen. Arbeidet med økonomi- og handlingsplan 2022-2025, og budsjett for 2022 har vært krevende, og det har vært vanskelig å komme i mål med balanse for hele planperioden. I planen som legges frem, er det synliggjort at for å opprettholde budsjettbalanse i perioden, må utgifter reduseres og/eller inntekter økes.

Allerede i foregående økonomi- og handlingsplaner synliggjøres en anstrengt økonomi, med et driftsnivå som er høyere enn det inntektsrammene dekker. For å oppnå balanse, har det vært innarbeidet innsparingskrav fordelt ut på områdene, og bruk av disposisjonsfond. I inneværende år, er det gjort mye godt arbeid, og det er gjennomført omstilling og endringer som tilsvarer en reduksjon i kostnader på ca. 7,8 mill. Bidraget er allikevel ikke stort nok til å snu en negativ utvikling. Vekst i tjenestebehov og reduksjon i inntekter er større enn hva vi klarer å balansere med innsparinger og effektivisering.

Slik planen foreligger, er kommunens disposisjonsfond nesten brukt opp ved utgangen av 2022. I kommunens drift er det lagt inn udefinerte innsparinger i både 2023, 2024 og 2025. For å komme i mål i budsjettåret 2022 har alle enhetene fått et flatt kutt på enhetens ramme. Hos de fleste er budsjetttrammen tatt ned med 2 %, og hos noen med 1,5 %.

Tydelige politiske signaler ligger til grunn for at kommunedirektøren har tatt ut eiendomsskatteinntekter på vindkraftverket som ligger som forutsetning i gjeldene økonomi- og handlingsplan for 2021-2024 med kr 5,6 mill. årlig fra 2023. Dette foreslås erstattet med udefinerte innsparinger i planperioden.

I likhet med i 2020 har det også i 2021 vært en markant økning i tjenestebehov, som må videreføres i planperioden. En stor del av økningen kommer i kategorien ressurskrevende tjenester. Dette har en stor kostnad, - som i seg selv er økende, pga. statsbudsjettets forslag til økt innslagspunkt for statlig finansiering av denne type tjenester.

Mange foreslåtte tiltak er ikke kommet med i planen, og flere tiltak er utsatt utover i perioden. Økte behov må i stor grad dekkes innenfor de rammer som er tildelt enhetene.

Økonomiplanen bærer fortsatt preg av at det skal gjennomføres store investeringer. I forlengelsen av økte tjenestebehov, oppstår også behov for investeringer for å kunne gi hensiktsmessige tjenester. Dette gjelder f.eks. ulike type boliger. I tillegg til enkelte nye prosjekter, inneholder forslaget i stor grad planlagte investeringer som er videreført og justert fra vedtatt økonomiplan.

Det er ønskelig å sikre en helhetlig og bærekraftig utvikling i kommunen vår. Vi ønsker å bygge gode lokalsamfunn, og det er nødvendig med åpen kommunikasjon mellom folkevalgte, innbyggere og administrasjon om hva som faktisk er mulig. Det er store forventninger til kommunen og de kommunale tjenestene. Samtidig skal kommuneorganisasjonen tilstrebe en så

effektiv tjenesteproduksjon som mulig. Forventninger må avklares, og dette skal bl. a ivaretas gjennom planlagt oppfølging av kommunens vedtatte planstrategi, hvor det legges til rette for gode prosesser som involverer bredt.

For alt vi planlegger i Birkenes kommune, i regionen vår, i landet vårt og verden for øvrig, skal FNs bærekraftsmål ligge til grunn. Bærekraftsmålene er verdens felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene innen 2030, og består av 17 mål og 169 delmål for bærekraftig utvikling i verden. I juni i år, ble stortingsmeldingen «Mål med mening», lagt frem. Regjeringen mener at Norge har et stort ansvar for å bidra til oppnåelsen av bærekraftsmålene innen 2030, både her hjemme og i resten av verden. Her i Birkenes vil videre arbeid med bærekraftsmålene få en sentral plass når samfunnsdelen av kommuneplanen skal revideres. Dette arbeidet starter i 2022.

FNs bærekraftsmål:

Kommunens ansatte gjør hver dag en god jobb, for at Birkenes kommune skal være et godt sted å bo og drive næring i. Tjenestene skal fortsatt utvikles i tråd med retningen som er gitt gjennom kommuneplanens tre hovedmål, innfor de rammene som er til rådighet.

- Birkenes kommune fremmer livsglede og mestring gjennom hele livet
- Barnehagene og skolene fremmer mestring, læring og utvikling for alle
- Vi har tre levende sentra og skaper gode vekstvilkår for næringsutvikling

Det økonomiske handlingsrommet for Birkenes er ytterligere begrenset. Enhetsledere og ansatte som står i det daglige arbeidet, kjenner på at det skal driftes innenfor minimale rammer. Situasjonen innebærer at vi må tenke nytt. Vi må få mest mulig ut av de ressursene vi har tilgjengelige, men også ta til oss at vi i enda større grad må redusere aktiviteten i tjenestene for å sikre forsvarlig drift. Kommunedirektøren, med sin administrasjon, skal fortsatt bidra med kunnskap og informasjon slik at våre folkevalgte har et godt grunnlag for å ta viktige avgjørelser for kommunens innbyggere - i en hverdag som er krevende, både for politikere, administrasjon, ledere og ansatte.

«Sammen skaper vi vekstmiljø for alle»

Birkeland 03.11.21
Anne Stapnes, kommunedirektør

Kommunestyrets vedtak

1. Forslag til økonomi- og handlingsplan for 2022 - 2025 og årsbudsjett 2022 med tilhørende bevilgningsbudsjett i drift, inkludert bruk av avsetninger til fond, samt investeringer for 2022 og forutsetningene i punkt 1-11 vedtas.
2. Skatt
  - a. Skatteøren settes til 10,95 %.
  - b. Forskudd på skatt for 2022 utskrives med de maksimalsatser som Stortinget bestemmer for både formue og inntekt.
  - c. Med hjemmel i eiendomsskattelovens §§ 2 og 3 første ledd bokstav a skrives det i 2022 ut eiendomsskatt på faste eiendommer i hele kommunen med skattesats 7,0 promille. I medhold av eiendomsskatteloven § 12 bokstav a differensieres satsene ved at den skattesats som skal gjelde for boliger og fritidseiendommer settes til 3,7 promille.
  - d. Det beregnes et bunnfradrag for bolig og fritidseiendom for 2022 på kr 50 000 som trekkes fra i takstgrunnlaget, jf. eiendomsskatteloven § 11 andre ledd.
  - e. Med hjemmel i overgangsregelen til eiendomsskattelovens §§ 3 og 4 skrives det i 2022 ut skatt på det særskilte grunnlaget med en skattesats på 7,0 promille. Det særskilte grunnlaget skal baseres på differansen mellom eiendomsskattegrunnlaget i 2018 og 2019 som er forårsaket av at produksjonsutstyr og installasjoner ikke skal tas med i grunnlaget. Dette særskilte grunnlaget skal i 2022 være lik tre sjudeler av differansen, og reduseres med en sjudel hvert påfølgende år.
  - f. I medhold av eiendomsskatteloven § 7 fritas følgende eiendommer for eiendomsskatt:
    - Eiendommer tilhørende stiftelser eller organisasjoner som tar sikte på å gagne kommunen, og som ikke er organisert som aksjeselskap, jf. eiendomsskatteloven § 7a.
    - Eiendommer som er automatisk fredet eller underlagt fredningsvedtak av riksantikvaren, jf. eiendomsskatteloven § 7b.
    - Nye boliger fritas for eiendomsskatt første året etter ferdigstillelse, jf. eiendomsskatteloven § 7c.
  - g. Eiendomsskattegrunnlaget for boligeiendommer skal basere seg på Skatteetatens formuesgrunnlag og tilhørende sentralt fastsatt reduksjonsfaktor jf. eiendomsskatteloven § 8 c-1.
  - h. Eiendomsskatten skrives ut i fire terminer, jf. eiendomsskatteloven § 25 første ledd. Forfallsdato første termin er 25.02, andre termin er 25.05, tredje termin er 25.08 og fjerde termin er 25.11.
  - i. Eiendomsskatt med lavere årsbeløp enn kr 1.000 skrives ut i sin helhet i første termin med forfallsdato 25.02. Der det er mulig kan skattyter selv bestemme antall betalingsterminer.
3. Fra 1.1.2022 endres de kommunale gebyrer, leiepriser m.m. i henhold til prislisten innarbeidet i dokumentet.
4. For investeringsprosjekter planlagt avsluttet i 2021, men som i henhold til fremdrift først blir avsluttet i 2022, foreslås det overført restmidler av budsjetttrammen til 2022 på kr 50,79 mill. i henhold til forslag til investeringsplan for 2022–2025 og investeringsbudsjett for 2022. Momskompensasjon på kr 8,85 mill. medfølger investeringsprosjektene over til 2022. Totalt utgjør dette netto kr 41,94 mill.
5. I 2022 opptas langsiktig investeringslån på inntil kr 79,7 mill. I tillegg opptas kr 30,0 mill. i startlån til videre utlån. Kassekredittgrensen settes til kr 20,0 mill.

6. Kommunedirektøren, og de som er delegert budsjettmyndighet, påser at de budsjetterte beløp til de forskjellige formål strekker til, jf. Kommuneloven § 14-5.
7. Kommunedirektøren iverksetter tiltak som medfører at udefinerte innsparinger og effektiviseringstiltak i driften blir gjennomført i planperioden. Formannskapet involveres i prosessen.
8. Kommunedirektøren sørger for at hensynet til forsvarlig arbeidsmiljø ivaretas ved gjennomføring av økonomiplan 2022-2025 og årsbudsjett 2022.
9. Kommunedirektøren innarbeider endringer i budsjettet for 2022 når konsekvensene av vedtatt statsbudsjett i Stortinget er gjort kjent for Birkenes kommune.
10. Økonomiske omdisponeringer vedtatt i kommunestyret 09.12.2021
  - a. Endring i eiendomsskatt medfører en redusert inntekt på kr 900.000,-. Dette finansieres gjennom forventet økt rammetilskudd i regjeringens statsbudsjett for 2022 på kr 2.700.000,-. Etter fratrukk av 900.000,- til redusert eiendomsskatt og 1.500.000,- som allerede er innbakt i kommunedirektørens budsjett, brukes øvrige midler til mindreforbruk fond.
  - b. Låneopptak i 2022 for investeringsprosjekt 9557 (stedsutvikling Engesland) og 9558 (Flakke Loner - skyteanlegg) utsettes til endelig vedtak i sakene er fattet.
  - c. Prosjekt 9552 (ny flerbrukshall) strykes.
  - d. For sekkepott-investeringer som 9460 (Apparater og oppgradering kommunale lekeplasser), 9516 (Diverse oppgradering og småprosjekt bygg), 9547 (Oppgradering/asfaltering diverse uteområder), 9623 (Oppgradering kommunale veier) gjelder følgende:

Kommunedirektøren bes lyse ut anskaffelsene i det enkelte prosjekt mer samlet for å kunne få bedre priser/anskaffelser. Kommunestyret gir kommunedirektøren fullmakt til å omdisponere midler mellom disse prosjektene innenfor den samlede investeringsrammen for prosjektene. Eksempelvis kan midler fra investeringsprosjekt 9516 i år 2022 flyttes til investeringsprosjekt 9623, mens det motsatte gjøres i år 2023. Det forventes at dette totalt sett skal gi bedre priser, noe som gjør at totalrammen for de nevnte investeringsprosjekter tas ned med 5%. Reduksjonen i totalramme skal gi redusert låneopptak og mindreforbruk av/avsetning til disposisjonsfond.
  - e. Herefoss utvikling drifter park og nærmiljøanlegg for egen regning. Anleggene er hyppig benyttet, også av dagsbesøkende fra andre bygder. For å kompensere for bruk av egne midler til drift av anleggene, i særhet drift av sanitæranlegg i Kirkekilen, innvilges Herefoss utvikling et årlig tilskudd på kr 30.000,- som dekkes på ramme 1106, «parker og friområder».
  - f. Grunnet synkende barnetall og stram økonomi strykes foreslått økning i 40% lederressurs fra 2022 ved Birkeland skole.
  - g. Under «Organisasjon og oppvekst felles» strykes foreslått 20% økning i administrasjon.
  - h. Under «Ressursenteret», budsjetttramme 2440 strykes foreslått økning på 10% i årsverk.
  - i. Økonomisk konsekvens av vedtak i kommunestyresak 040/19 «Birkenesparken Ny hall med kunstgress - Søknad om midler» innarbeides i økonomi og handlingsplan. Midlene tas fra disposisjonsfond.
  - j. Birkenes Historielag tildeles kr 40.000,- til Birkenes Bygdebok bind 5. Kostnaden belastes budsjetttramme 4211 «Idrett og friluftsanlegg». Tilskudd friidrettsbane justeres ned til kr 300.000,-, fordelt på kr 210.000,- i 2022 og 90.000,- i 2023.

- k. Følgende endringer gjøres i budsjettet for NAV (s 79 i økonomi og handlingsplan): Avigo har hatt virksomhetsoverdragelse av Tjenesten i Lillesand og tilbys nå til Birkenes kommune som eier. Dette medfører at økonomiske ramme i planperiode justeres ned med 200.000,-.
- l. Antall møterunder i 2022 kuttes fra 8 til 7 runder. Det delegeres til kommunedirektør og ordfører om å enes om hvilken møterunde som kuttes fra vedtatt møteprogram i 2022. For møtedeltakere med fast årlig godtgjørelse, eksempelvis kommunestyrerep., medlemmer av formannskap og utvalg og utvalgsledere, kuttes årlig godtgjørelse med 1/8. Kuttet gjelder ikke ordfører og varaordfører.

11. Øvrige tilleggspunkter og tekstendringer vedtatt i kommunestyret 10.12.2021

- a. Kommunedirektøren bes avstå fra å gjøre investeringer i maskinelt utstyr som både er økonomisk ulønnsomt i et nedskrivnings- og driftsmessig perspektiv. Anbudsutlysning skal gjennomføres og priser fra minst tre interessenter bør innhentes.
Investeringer i maskinelt utstyr som ikke spesifikt er vedtatt i budsjettet, skal til formannskap for godkjenning for beløp over kr 150.000,-, samt nedskrives i tråd med maskinens levetid eller andre regler for nedskrivning som naturlig skal følges.
- b. NAV (s 79 i økonomi og handlingsplan): -Slette 3. punkt under tiltak for 2023 – 2024: Vi vurderer å etablere en egen aktivitetsbedrift i kommunen tilsvarende Tjenesten i Lillesand. -Slette punktet under andre viktige satsinger som enheten skal arbeide med: Det vurderes etablert et vertskommunesamarbeid.
- c. Kommunestyret ber Kommunedirektøren om å komme tilbake med politisk sak knyttet opp mot investeringsramme og driftsramme knyttet til IKT. Herunder skal det gjøres vurderinger til leasing kontra eie av ikt-utstyr. Det er viktig å synliggjøre hvordan investeringsopptak belaster driftsbudsjett over tid.
- d. Kommunestyret ber Kommunedirektøren om å komme tilbake med politisk sak knyttet til prislister og tilhørende lokalt regelverk/retningslinjer.
- e. Foreslåtte kompetansmidler skal avsettes til øremerket fond.

Forutsetninger for økonomi- og handlingsplanen

Kommuneloven

I henhold til kommunelovens § 14-4 pålegges kommunene å utarbeide en økonomiplan som viser hvordan langsiktige utfordringer, mål og strategier i kommunale og regionale planer skal følges opp. Kommunen kan ikke vedta andre planer som har vesentlig betydning for kommunens handlefrihet uten at de økonomiske konsekvenser er vurdert i forhold til de rammer som er vedtatt i økonomiplanen. Økonomiplan og årsbudsjettet skal settes opp i balanse og være realistiske, fullstendige og oversiktlige.

Sammenheng mellom økonomiplan og kommuneplan

Kommuneplanen er kommunens overordnede styringsdokument. Planens samfunnsdel beskriver visjonen, konkretiserer politiske mål (samfunns mål) og strategier for utviklingen av Birkenes kommune. Planen trekker opp visjon og mål for kommunen både som samfunn, som myndighet og som tjenesteyter. Den peker på behov på ulike samfunnsområder og sier noe om hvordan behovene kan dekkes, og den legger grunnlag for viktige prioriteringer og bruk av virkemidler. Samfunnsdelen av kommuneplanen ble sist revidert og behandlet av kommunestyret i 2015. Økonomiplanen er handlingsdelen til kommuneplanen, og inneholder konkrete tiltak for å nå målsetningen i kommuneplanen. Det er viktig at kommuneplanen og økonomiplanen henger sammen.

Økonomi- og handlingsplan – den kortsiktige delen

I Birkenes er kommuneplanens kortsiktige del og økonomiplanen etter kommuneloven slått sammen til ett dokument og kalles økonomi- og handlingsplan. Den gjelder for fire år av gangen og revideres årlig. I handlingsplanen skal målsettingene i kommuneplanen vurderes i forhold til tilgjengelige ressurser med sikte på realistiske løsninger. Handlingsplanen skal inneholde mål som er gjennomførbare i kommende 4-årsperiode.

Handlingsplanen skal også legge rammer for samfunnsutviklingen med grunnlag i kommuneplanen. Hvordan kommunens tjenesteyting og forvaltning påvirker utviklingen av samfunnet skal være en del av vurderingene i handlingsplanen.

Resultatrapportering

De årlige resultatrapportene fra enhetene skal gjøre rede for i hvilke grad man har lyktes med å gjennomføre planlagte tiltak for å nå målene som er beskrevet i økonomi- og handlingsplanen. Det gjenstår et arbeid med å definere et sett av måleindikatorer på hver enkelt enhet.

Statlige forutsetninger for kommunalforvaltningen

Stortinget fastsetter kommunens skatt- og rammeinntekter ved behandling av statsbudsjettet. Inntektene kommer i hovedsak fra tre kilder: skatt på inntekt og formue, overføringer fra staten og brukerbetalingene.

Kommunen kan vedta endringer for egenfinansiering, f.eks. eiendomsskatt. Gjennom fastsetting av skattøre, størrelsen på rammetilskudd og øremerkede tilskudd har staten kontroll med størsteparten av kommunens inntekter. Det betyr at kommunens handlefrihet i stor grad er avhengig av hva de sentrale myndigheter beslutter om det økonomiske opplegget.

Økonomiske hovedlinjer og utfordringer

Nasjonalt

Hvert 4. år legger Finansdepartementet frem en perspektivmelding for stortinget hvor fremtidens utfordringer for landet og regjeringens strategi for å møte dem blir presentert. Siste perspektivmelding ble lagt frem i februar 2021 (meld. ST. 14 2020-2021).

Fra innledningen i perspektivmeldingen;

«I årene fremover står Norge overfor både nye og kjente utfordringer. I tiårene som kommer vil det stå færre i yrkesaktiv alder bak hver pensjonist. Statens utgifter vil gå opp, uten at inntektene øker like mye. Samtidig skal vi gjennomføre det grønne skiftet. Å ta vare på og sikre velferdssamfunnets bærekraft – sosialt, klimamessig og økonomisk – er derfor vesentlig for at Norge fortsatt skal være et godt land å bo i.

Utgangspunktet for å håndtere utfordringene og få til nødvendige omstillinger er godt. Vi har en svært god statsfinansiell situasjon. Vi har lykket med å omsette en stor naturressurs – oljen og gassen – til et av verdens største finansielle fond. Det gir oss et stort ansvar, men også muligheter som få andre land har. I internasjonal sammenheng har vi høy sysselsetting, lav arbeidsledighet og et høyt utdanningsnivå.»

I Nasjonalbudsjettet 2022 (Meld.St. 1 2021-2022) legger regjeringen frem tilstanden og de samlede utsiktene for norsk økonomi. Den økonomiske utviklingen i Norge påvirker i stor grad utviklingen av rammevilkårene for kommunesektoren.

Fra nasjonalbudsjettet for 2022 om norsk økonomi;

«Koronapandemien har preget Norge og verden sterkt det siste halvannet året. Konsekvensene har vært store for mange personer, familier og bedrifter, og for norsk og internasjonal økonomi. Regjeringens mål har vært å håndtere pandemien slik at vi ivaretar helse, reduserer forstyrrelser i samfunnet og beskytter økonomien. Regjeringens politikk bidrar til at Norge også fremover kan ha høy sysselsetting, lav arbeidsledighet, sunne offentlige finanser og et solid grunnlag for fortsatt gode velferdsordninger. Den økonomiske utviklingen gjennom det siste året viser at vi langt på vei har lyktes med å nå disse målene. Omfattende vaksinerings har gitt kontroll med pandemien, og aktivitetsbegrensende smitteverntiltak er i all hovedsak avviklet. Gjenåpningen av samfunnet har gitt et kraftig økonomisk oppsving, og oppgangen i fastlandsøkonomien er nå sterk. Den registrerte arbeidsledigheten går raskt ned, og store deler av næringslivet venter høy vekst fremover. Med samarbeid og handlekraft har vi håndtert den bratteste økonomiske nedgangen siden andre verdenskrig. Norsk økonomi er nå ute av krisen selv om noen bransjer fortsatt er påvirket. I 2022 ser det ut til at aktiviteten vil være høy, jobbmulighetene gode og over 90 prosent av alle voksne vil være vaksinerte. Det ligger an til at norsk økonomi vil komme inn i en høykonjunktur, og at den registrerte arbeidsledigheten vil ligge godt under gjennomsnittet de siste 20 årene.

Det dype tilbakeslaget som fulgte da pandemien rammet Norge i mars i fjor, er blitt avløst av en kraftig økonomisk oppgang. Aktiviteten i norsk økonomi er nå høyere enn før pandemien, ledigheten går raskt ned, og sysselsettingen stiger markert. Store deler av næringslivet forventer sterk oppgang i produksjonen den nærmeste tiden. Gjenåpningen av samfunnet har særlig trukket opp husholdningenes forbruk. Vi anslår nå en oppgang i BNP for Fastlands-Norge på 3,9 pst. i år og 3,8 pst. neste år. Også i 2023 og 2024 venter vi at veksten i økonomien vil ligge høyere enn normalt.»

Med dagens regelverk for utjevning av inntektene kommunene imellom, har Birkenes kommune begrensede muligheter til å påvirke egne inntekter. Det som er avgjørende er hvilke rammevilkår staten gir til kommunesektoren.

Kommunesektoren

Den avgåtte regjeringens forslag til kommuneopplegg i statsbudsjettet for 2022 forutsetter en realvekst i frie inntekter på kr 2,0 mrd. (fylkeskommunene kr 0,4 mrd. og kommunene kr 1,6 mrd.). Veksten er i tråd med det som ble varslet i kommuneproposisjonen i mai, men i nedre intervallgrense. Realvekst i frie inntekter til kommunesektoren, kr 1,6 mrd., er fordelt på følgende hovedområder: merkostnader demografi (kr 0,6 mrd.), merkostnader pensjon (kr 0,4 mrd.) og satsinger innenfor veksten i frie inntekter (kr 0,2 mrd.). Det summerer seg til kr 1,2 mrd.; m.a.o. et positivt handlingsrom til kommunesektoren på kr 0,4 mrd. I forslag til statsbudsjett er det forutsatt en deflator på 2,5% (3,2% på lønnsvekst og 1,6% prisstigning).

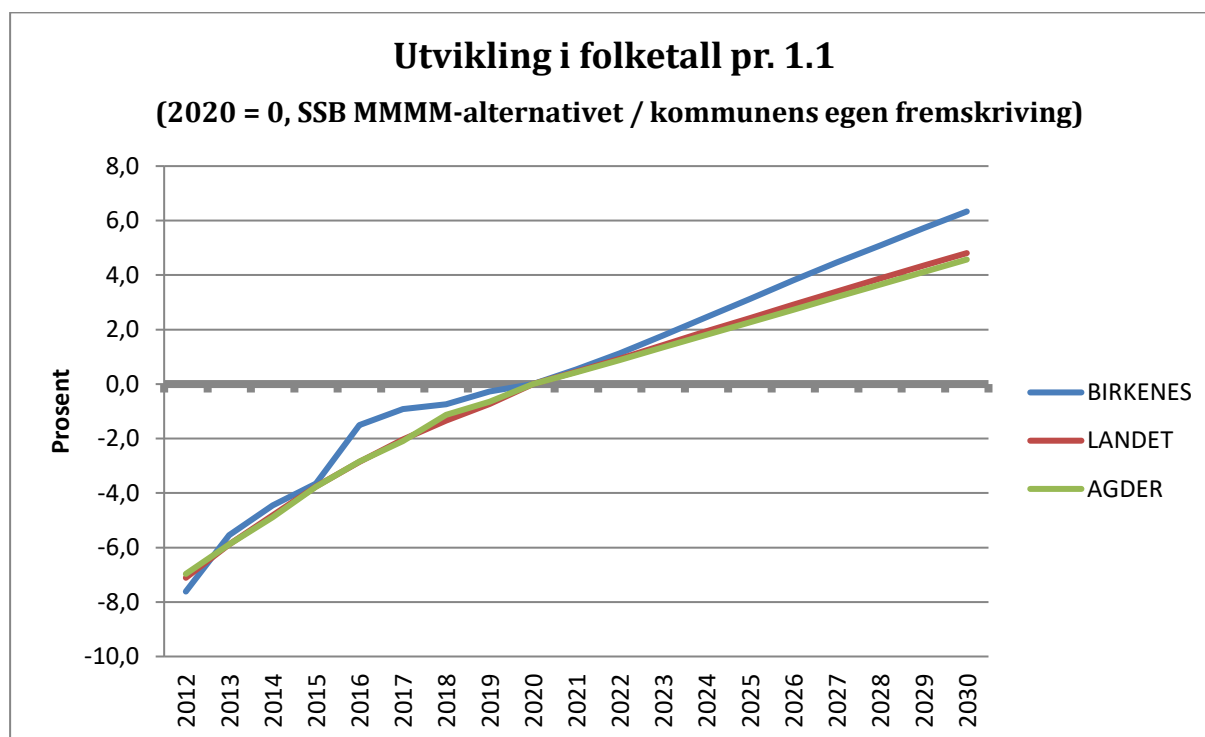
I forslag til statsbudsjett for 2022 er skatteanslaget til kommunene i 2021 økt til 11,6 %. I revidert nasjonalbudsjett som ble lagt frem i mai 2021 var forventet skattevekst i 2021 8,6 %.

Den avgåtte regjeringens forslag til statsbudsjett vil bli vedtatt i Stortinget en gang før jul.

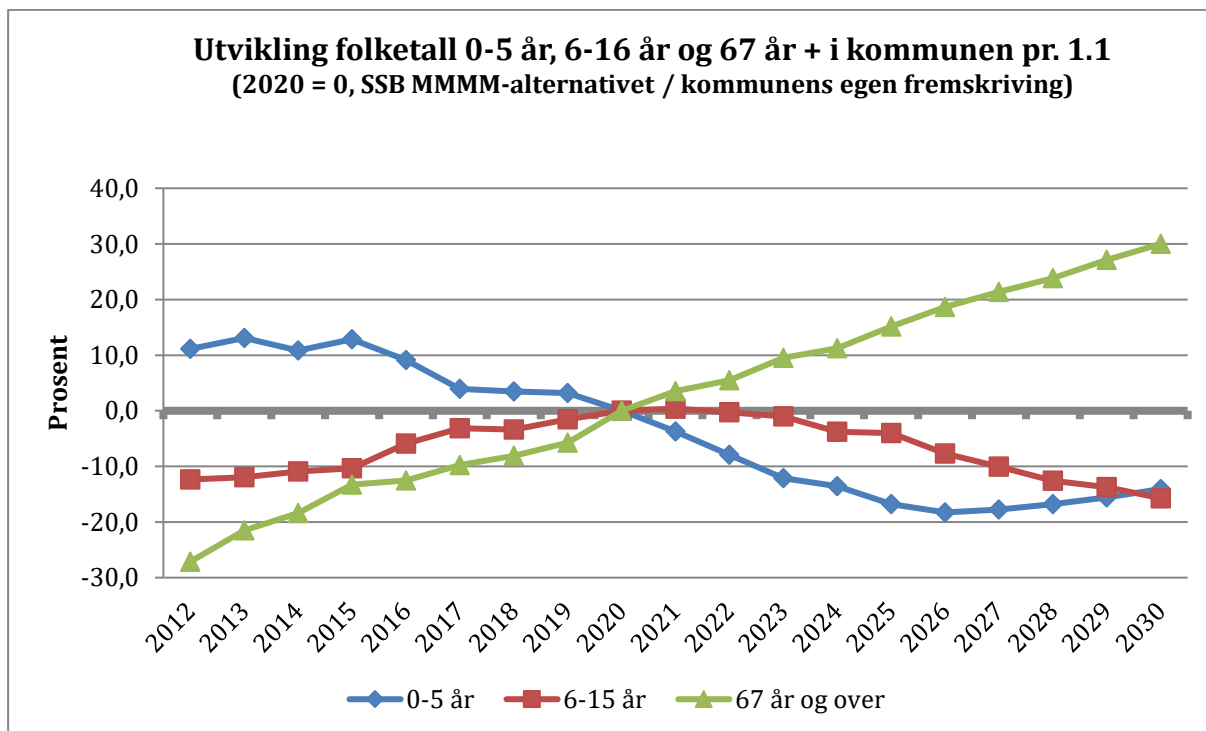
Utviklingstrekk i Birkenes

Demografi og utvikling

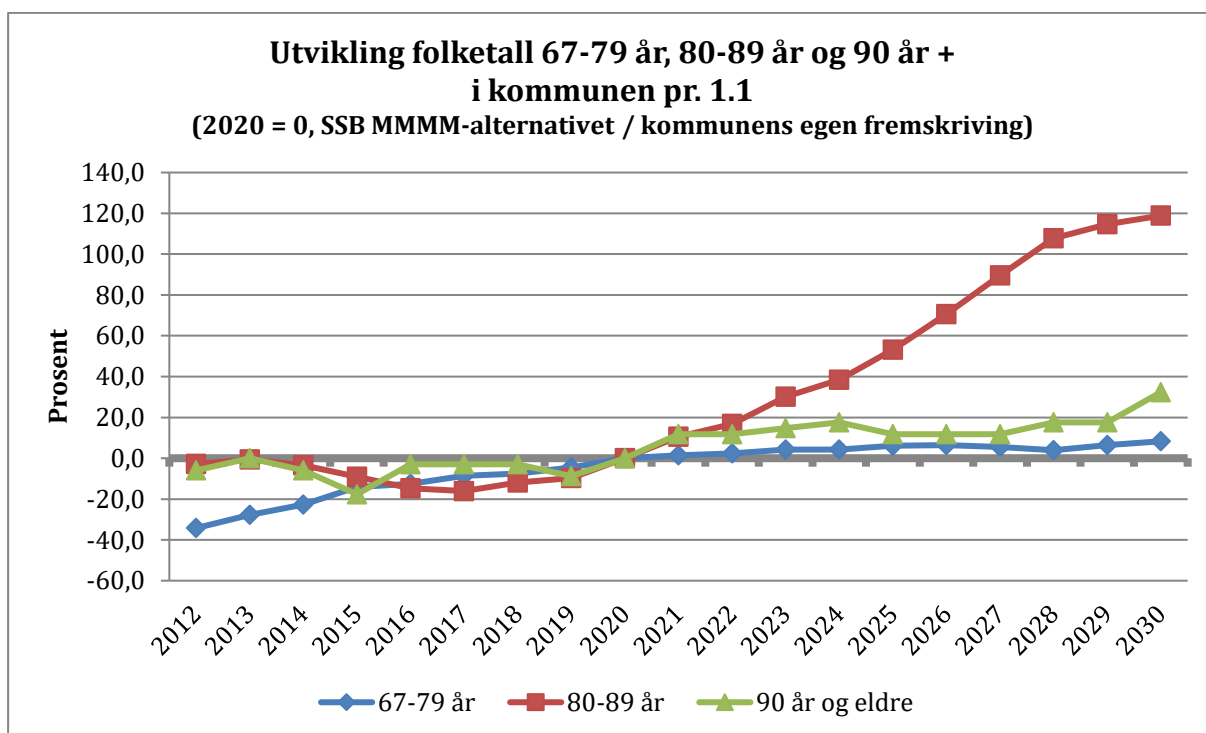
Endringer i sammensetning av befolkningen, den demografiske utviklingen, har stor betydning for hvilke tjenester det er behov for i kommunen.

Basert på nye befolkningsframskrivninger som ble offentliggjort i august 2020, er prognosen at Birkenes kommune vil få en sterkere vekst i befolkningen enn landet for øvrig. Veksten er imidlertid ikke like sterk som prognosene fra tidligere framskrivninger i 2018 og 2016. SSB utarbeider denne type prognoser hvert andre år; neste gang i 2022.

Befolkningen blir helt klart eldre. Birkenes går fra å ha vært en barnerik kommune med ung befolkning til vekst i den eldre delen av befolkningen.

Veksten er sterkest i aldersgruppen 80-89 år.

Folkehelse og levekår

Birkenes kommune, som resten av Agder, har utfordringer når det gjelder de grunnleggende sosialøkonomiske faktorene som inntekt, utdanning og arbeid. Lavekår og folkehelse påvirkes av dette.

«Utenforskap» og sosial ulikhet i helse er blant de største nasjonale og lokale utfordringene. Det er utfordringer knyttet til kvinners yrkesdeltagelse og andelen deltidsansatte.

Arbeidsledigheten i oktober 2021 er 1,1 %. Det er en reduksjon på 1,9 % sammenlignet med samme periode i fjor. I Agder er arbeidsledigheten på 2,1 %, mens landet har 2,2 %. Birkenes har litt lavere arbeidsledighet enn kommunene rundt oss. Kommunen har imidlertid noe høyere andel av uføretrygdete enn andre. Lavt utdanningsnivå er den største risikofaktoren for å havne utenfor arbeid og utdanning. Det er særlig ungdom som er utsatt, og det er usikkert hvordan pandemien vil påvirke arbeidsmarkedet på lang sikt. I Birkenes er utdanningsnivået noe lavere enn i landet ellers.

Verdiskapning og vekst

Birkenes kommune har flest industriarbeidsplasser i Agder pr. innbygger. Det blir viktig fremover å utvikle næring og arbeidsplasser, ikke bare i Birkenes, men i hele fylket og landsdelen. Det er en stor andel av kommunens arbeidsføre som pendler ut av kommunen. Kort avstand til nærliggende byer gjør kommunen attraktiv å bo i.

Samarbeidsavtalen med Business Region Kristiansand gir også kommuneadministrasjonen og bedriftene et nettverk for kompetanseutveksling, ideer og tilgang til utviklingsprosjekter som en ellers ikke ville hatt for utvikling av næringsliv lokalt og regionalt. Kristiansandsregionen har felles strategisk næringsplan. Handlingsplanen tilhørende denne er under revisjon, og skal behandles politisk i regionens kommune- og bystyret på nyåret i 2022.

FNs bærekraftsmål må ligge til grunn for kommunens planverk. Kommuneplanens samfunnsdel skal revideres i 2022. I denne prosessen vil det være naturlig å vurdere utfordringer, muligheter og sammenhenger mellom bærekraftsmålene og kommunens prioritering av mål.

Kommunestyret har vedtatt at det skal utarbeides en klimaplan. Dette arbeidet er påbegynt.

Birkenes kommune – status og hovedutfordringer fremover

Det fremkom en markant økning i behov i 2020 innenfor flere tjenestekområder. Nye behov har oppstått i 2021, og vekst i tjenestene fortsetter i 2022.

De siste årene har vi sett at inntektene i Birkenes ikke helt dekker utgiftene. På inntektssiden i skatt og ramme har statsbudsjettet lagt til grunn en vekst på 1,6%, med deflator på 2,5 %. Det fremgår klart at de inntektene alene ikke vil dekke en utgiftsvekst og at det heller ikke er meningen.

I Birkenes kommunes budsjett, er det forutsatt en utgiftsøkning i drift på 2,4 %; noe mindre enn deflator i forslag til statsbudsjettet som er 2,5%. Birkenes kommune har gjort egne vurderinger, og anser det som sannsynlig at det vil bli noe høyere skatte- og rammeinntekter enn anslått i forslag til statsbudsjettet. Det foreslås derfor en vekst til disposisjon (skatt- og rammetilskudd og finans) på 3,0%. Økning i netto finans med (24% fra 2021) og reduksjon i bruk av fond gjør at det ikke er rom for utgiftsøkning større enn 2,4%. Den beskjedne økningen i drift inneholder betraktelige effektiviseringer og nye tiltak.

Som i 2021 er det i 2022 forutsatt bruke av fond på 13,1 mill. for å klare å levere tjenester i henhold til lover og forskrifter, det er 1,4 mill. mindre enn i 2021. Ved utgangen av 2022 vil, med stor sannsynlighet, disposisjonsfondet være på et minimum.

Videre er det behov for ytterligere innsparinger utover i planperioden som fremkommer som uspesifiserte innsparinger. Det handler om at de innsparingstiltakene man ser for seg til dags dato, ikke dekker behovet fullt ut i perioden 2023 - 2025.

Totalt gir kommunestyrets vedtatte budsjett for 2022 kr 8,9 mill. mer til disposisjon i drift etter finans enn kommunen budsjetterte med i 2021. Økningen til disposisjon i drift holder i stor grad ikke til mer enn budsjettert lønnsvekst; beregnet til kr 6,3 mill. I budsjettet for 2022 ligger det udefinerte innsparinger på 7,4 mill. (generelt kutt i enhetenes økonomiske ramme på ca. 2%), samt videreføring av mer eller mindre udefinerte tiltak fra 2021, konkrete effektiviseringer på 8,1 mill. og omdisponeringer på 5,1 mill.

Det ligger forslag på nye tiltak i 2022 som beløper seg til totalt kr 20,9 mill. Av større enkelt tiltak kan nevnes*:

- Ny bolig mm. i boveiledertjenesten
- Nye ressurskrevende tjenester
- Styrking av tjenester til hjemmeboende
- Styrking av legetjenesten
- Barn med flere og sammensatte behov
- Allmenntaksering av eiendomsskatt
- Økte oppgaver barnevern
- Tilskudd til ny flerbrukshall

Tiltak innenfor effektiviseringer/innsparinger som kan trekkes frem*:

- Reduksjoner i barnehage
- Reduksjoner i Ressursenteret
- Reduksjon tiltak barnevern
- Øvrige tilpasninger innenfor drift

Det er en markant økning i behov innenfor flere tjenesteområder. Vekst i tjenester til hjemmeboende er en naturlig utvikling i forhold til befolkningsendringer. Det er imidlertid slik at behovet øker innenfor dette området før vi får en forventet nedgang innen skolen. På barnehagenivået ser det ut til å være noe nedgang i behov for barnehageplasser.

En av hovedutfordringene som bør nevnes utenfor endringer i aldersgrupper er den store økningen i innbyggere med behov for ressurskrevende tjenester. Det må presiseres at flere av de kostnadskrevende tiltakene i 2021 og 2022 ikke gjelder den eldre delen av befolkningen, men det dreier seg om yngre aldersgrupper som har behov for omfattende tjenester. Fra 2020 til 2022 ses minst en dobling i behovet for ressurskrevende tjenester. Dette er innbyggere i alle aldre. Det som har blitt en stor utfordring for en liten kommune som Birkenes, er å gi dem et kvalitativt godt nok tilbud, samtidig som finansieringsordningen staten har for deler av utgiftene, systematisk har blitt forringet de senere årene.

Inntektene og kravene innenfor Oppvekst har blitt stadig mer regulert i forhold til bemanning i barnehage og skole samt øremerkede tilskudd til bemanning i skole og innen primærhelsetjenesten og psykisk helse. Det vil si at kommunen ikke står fritt til å effektivisere de ressursene vi har uten større strukturelle grep.

* Spesifikasjoner ligger i vedlegget til økonomi- og handlingsplanen

Utover i planperioden vil det bli sett ytterligere på muligheter for å redusere og omdisponere utgiftene i Birkenes.

Behovet for eiendomsskatt

I 2014 ble eiendomsskatt innført i hele kommunen, med 4 promille på boliger og fritidseiendommer og 7 promille på gruppen som den gangen ble kalt «verker og bruk». I forslag til budsjett for 2022 er det lagt opp til 3,7 promille i eiendomsskatt på boliger og fritidseiendommer. Det samme nivået på eiendomsskatt er innarbeidet med 3,7 promille i hvert av de øvrige årene i planperioden. Det er helt nødvendig for å gå i balanse og for å få til den nødvendige inntektsveksten

I økonomiplan for 2021-2024 ble det budsjettert med inntekter på kr 5,6 mill. pr. år fra 2023. I økonomiplanen 2022-2025 er disse tatt ut igjen i påvente av politiske signaler om igangsettelse. Det gjør naturlig nok at det er vanskeligere å komme i balanse i planperioden 2022-2025 i forhold til forrige planperiode. Det er derfor lagt til grunn en rekke spesifiserte og uspesifiserte reduksjoner i tjenesteleveransene i nærmeste 4-årsperiode.

Birkenes kommune har bosatt forholdsmessig mange flyktninger tidligere år som det er mottatt store tilskudd til. Det har vært, og forventes fremover, en nedgang i nye bosettinger. Kommunen har derimot forpliktelser overfor den gruppen som er bosatt. Dette er en økonomisk utfordring. Spesielt utfordrende blir det når særskilte tilskudd bortfaller etter 5 år. I forslag til statsbudsjett for 2022, forstår kommunedirektøren det dit hen at særskilt tilskudd for denne gruppen økes fra 5 til 10 år. Dette er forutsatt i budsjettet for 2022 og i planperioden frem til 2025.

For å i det hele tatt klare nødvendige driftsoppgaver er kommunedirektøren av den oppfatning at det er nødvendig med eiendomsskatteinntekter på det nivået som er forutsatt i planperioden.

Investeringer

I forlengelsen av økte tjenestebehov, oppstår også behov for investeringer for å kunne gi hensiktsmessig tjenester.

Hovedplaner for kommunens veier, bygninger og vann- og avløpsanlegg dokumenterer et stort etterslep som har oppstått over tid. Hovedplanene avdekker behov for både løpende vedlikehold, men også oppgraderinger som krever investeringer.

Det er planlagt investeringer i planperioden for kr 306 mill., og et gjeldsopptak på kr 212,4 mill. Av dette utgjør investeringer i 2022 kr 138,2 mill., med et gjeldsopptak på kr 79,7 mill. Det har vært en økende vekst i investeringer og gjeldsopptak de siste årene. Dagens lave rentenivå er gunstig for kommunen, men mange av investeringene har en levetid på 20-50 år. Det betyr at utgiftene som følger med en investering ikke enkelt kan reverseres med mindre man går til avhending. Økt rentenivå og økte avdrag medfører at finansutgiftene belaster inntektene mer i 2022 enn tidligere. Dette vil forverre seg utover i planperioden ut fra de prognosene som foreligger nå.

Rentenivået forventes fortsatt å ligge på et lavt nivå i planperioden, men forventes å være økende fremover. I budsjettet for 2022 er det forutsatt at rentekostnadene knyttet til investeringer vil øke med kr 3,2 mill. sammenlignet med 2021.

Avdragene på investeringslån har økt de senere årene. I 2014 utgjorde avdragene 4,6 % av de generelle driftsinntektene. I 2022 er det budsjettert med at denne andelen er oppe i 6,5 %. I 2025 er det forventet at andelen vil øke ytterligere til 7,1%. I finansstrategien fra 2015 vedtok man at avdragene skulle settes lik avskrivningene. Dette ble gjort for å holde gjeldsveksten

tilbake. Dette er kun gjennomført i 2017. Gjeldsnivået er høyt i Birkenes kommune, og vil øke ytterligere utover i planperioden.

For at kommunen skal ha en sunn kommuneøkonomi over tid, er det anbefalt at netto driftsresultat for en gjennomsnittskommune bør utgjør 1,75 prosent av brutto driftsinntekter. For Birkenes kommune betyr det ca. kr 8,3 mill. I det forslaget som legges frem er vi langt fra å nå det målet. Forslag til budsjett for 2022 har både et negativt brutto driftsresultat (kr -12,8 mill.) og negativt netto driftsresultat (kr -12,8 mill.).

Bufferfond iht. vedtatt finansreglement utgjør minimum 2 ganger årlig avkastning på verdipapirene: dvs. kr 6-7 mill.

I 2015 ble det utarbeidet, og politisk vedtatt, en finansstrategi for å bygge opp et disposisjonsfond sakte men sikkert med 0,6 % av brutto driftsinntekter. Samlet sett er målet, i henhold til finansstrategien, at disposisjonsfondet skal utgjøre ca. 5,6 % av driftsinntektene. For 2022 vil det si ca. kr 25 mill.

Pr. 31.12.2020 er disposisjonsfondet på kr 28,8 mill. I budsjettet for 2021 er det forutsatt å bruke kr 14,5 mill. Årsregnskapet for 2021 blir først ferdigstilt i februar 2022. Hvor mye som faktisk må inndeckes ved bruk av disposisjonsfond for å gjøre opp regnskapet for 2021 i balanse er ikke kjent før på nyåret. Det har ikke vært mulig å oppnå budsjettbalanse uten bruk av disposisjonsfond i 2022.

Det er høy risiko i budsjettet for 2022, og i hele planperioden. Forutsatt at det må brukes kr 14,5 mill. av disposisjonsfondet i 2021, og ytterligere kr 13,1 mill. i 2022 vil disposisjonsfondet utgjøre kun ca. kr 1,2 mill. ved utgangen av 2022. Dette er langt under det nivået som finansstrategien sier at det bør være på. Samtidig ligger det inne uspesifiserte innsparinger i perioden.

Utnyttelse av reelle inntektsmuligheter, strukturelle grep, samt en nøktern holdning til tjenesteleveranser er nødvendig for å skaffe seg et mulig handlingsrom. Valgmulighetene er betraktelig innsnevret de siste årene.

Internkontroll - risiko og tiltak

Innledning

I Birkenes vurderes risiko rundt de forholdene som ligger til grunn for de ulike tjenesteprosessene. Det er nødvendig å være kjent med sårbarhet som gir risiko i forhold til utøvelse av tjenestene, og hvordan kommunen i størst mulig grad kan sette inn tiltak, slik at vi forebygger dette størst mulig grad. Her ligger også til grunn, at kommunen har et internkontrollsystem som bidrar til at oppgaver som er nedfelt i lovgivningen skal bli utført, styrt og forbedret, og at vi har betryggende kontroll som fokus for organisasjonen i sin helhet. Nedenfor er det beskrevet risiko innenfor ulike områder i organisasjonen, og hvilke tiltak som planlegges jobbet med i neste 4-års periode.

Støtteprosesser – risiko og planlagte tiltak

Organisasjon

Innenfor organisasjon er det en risiko i forhold til at flere fagområder i dag ivaretas en person. Det gjør oss sårbare i forhold til drift og endringer. Støttetjenestene som omtales er personal, HMS/kvalitet, dokumentsenter, servicetorv og it-tjenesten Deler av området har stort

arbeidspress. Konsekvensene vil oppstå i perioder med ekstra stort arbeidspress, dersom det blir sykefravær hos ansatte eller ansatte slutter uten at vi klarer å rekruttere inn rett kompetanse. Da vil det være utfordrende å klare og gi tjenester kommunen er forpliktet til å gi innenfor rimelig tid eller at det bidrar til at enheter som yter tjenester til innbyggerne ikke får gitt forsvarlig tilbud. Digitalisering er viktig for å øke tilgjengeligheten, samtidig som det kan bidra til økt sårbarhet i sikkerhet.

Planlagte tiltak:

- Beholde og rekruttere personell med riktig kompetanse
- Kompetanseutvikling for å beholde og spre kompetanse i organisasjonen, samt skaffe ny og nødvendig kompetanse
- Arbeidsmiljøtiltak for å ha et godt arbeidsmiljø
- Fokus på digital sikkerhet og personvern
- Videreutvikle digitalisering som effektiviserer driften og forebygger sårbarhet i forhold til tilgjengelighet.
- Etablere ulike former for samarbeid internt og eksternt for å utvikle organisasjonen og avhjelpe i sårbare situasjoner
- God internkontroll og videreutvikle gode systemer
- Omdømmebygging

Økonomi

Høsten 2021 er det gjort en overordnet risikovurdering innenfor økonomi med tilhørende forslag til tiltak innenfor de ulike risikoområdene. Fra analysen er det tre situasjoner som kommenteres nærmere i dette plandokumentet:

- Driftsutgifter høyere enn driftsinntektene siden regnskapsåret 2018 og i hele planperioden 2021-2024. Over tid vil det kunne medføre at disposisjonsfondet blir brukt opp, handlingsrommet blir lite, og i ytterste konsekvens kan det ende opp med at Birkenes blir en Robek-kommune
- Innen fagområdet anskaffelser/innkjøp er det viktig å sikre kommunen mot grov uaktsomhet, at lov om anskaffelser ikke blir fulgt, og at leverandører og underleverandører ikke blir fulgt opp i henhold til lover og forskrifter
- Mangel på analyser kan medføre sviktende, eller feil, grunnlag for kvalitet langsiktig planlegging, i budsjettarbeid og i rapportering

Planlagte tiltak:

- Redusere/kutte ikke lovpålagte tjenester
- Gjennomgang bemanning i barnehage og skole i forhold til lovpålagte normer
- Hente ut gevinster av effektiviseringsprosjekter
- Selge/avvikle arealer/bygg/boliger som ikke er i bruk eller ikke brukes hensiktsmessig
- Vurdere behov for egne ressurser kontra kjøp av tjenestene eksternt
- Maks eiendomsskatt fra 3,7 til 4,0 promille
- Vurdere priser på brukertjenester og utleieboliger
- Driftstilskudd til ulike interkommunale samarbeid (aktiv eieroppfølging)
- Utarbeide innkjøpsstrategi
- Utarbeide rutiner/retningslinjer som underbygger strategi og innkjøpsreglement
- Opplæring i reglement og rutiner inkl. konsekvenser av ikke å følge rutiner
- Gjøre rammeavtaler tilgjengelig og kjent for de som skal bruke de
- Innkjøpsanalyse siste 6 år (oppfølging terskelverdier)
- Rutine for utlegg ved kjøp av varer + analyse
- Retningslinjer for bruk av rammeavtaler
- Følge opp gjennomføring av nye tiltak til handlingsplan
- Videre opplæring i bruk av gevinstrealiserings-modellen

Tjenesteprosesser samfunn

Risikoområder

Innenfor tjenesteområdet samfunn er det en utfordring at flere ansatte jobber med flere forskjellige fagområder i sin stilling og at fagkompetansen da er knyttet til én person. Det gjør oss svært sårbare for små endringer. Flere fagområder har også stor arbeidsmengde. Gjennomføring av prosjekter vurderes som et sårbart område. Vi har få ansatte med prosjektlederkompetanse på større prosjekter og også begrenset ressurser til prosjektledelse. Det kan være utfordrende å skaffe prosjektledelse i markedet når det er nødvendig, da det er ettertraktet kompetanse og ressurser. For en mindre kommune er det utfordrende å inneha spisskompetanse på flere områder og kompetanse må derfor i perioder hentes eksternt. Konsekvensene av at fagområder er sårbare vil f.eks. oppstå dersom det blir sykefravær hos ansatte eller ansatte slutter uten at vi klarer å rekruttere. Da vil det være utfordrende å klare og gi tjenester kommunen er forpliktet til å gi. Det kan også bli vanskelig å gjennomføre prosjekter. Dette kan medføre at innbyggerne venter på svar fra kommunen og skape forsinkelser og lite forutsigbarhet for innbyggerne. Det kan også medføre at kommunens inntekter fra gebyrer blir forsinket. Slike utfordringer kan igjen gå utover kommunens omdømme.

Planlagte tiltak:

- Beholde og rekruttere personell med riktig kompetanse
- Kompetanseutvikling for å beholde og spre kompetanse, samt skaffe ny og nødvendig kompetanse
- Arbeidsmiljøtiltak for å ha et godt arbeidsmiljø
- Avtale med andre kommuner om gjensidig bistand
- Ha gode planer for fagområdene
- Omdømmebygging

Tjenesteprosesser Helse

Risikoområder

På området helse er den mest sårbare kompetansen for tiden sykepleiekompetanse. Det er knapphet på sykepleiere i hele regionen. Også vernepleiere kan være utfordrende å rekruttere. Det er også sårbart i enkelte tjenester med tanke på å rekruttere nok personell. Den store økningen i behov for ressurskrevende tjenester og hjemmeboende med store tjenestebehov medfører også utfordringer med å rekruttere både nok personell og personell med riktig kompetanse. Hvis kommunen ikke kan tilby riktige botilbud til innbyggere med omfattende tjenestebehov, kan det øke tjenestebehovet og bidra til sårbarhet i tjenestene.

Dersom kommunen mangler helsepersonell og riktig kompetanse vil konsekvensen bli at vi ikke klarer å gi tjenester som innbyggerne har vedtak om. Det kan oppstå situasjoner som forverrer innbyggernes helsetilstand og belastning på pårørende kan øke. Det kan også skape utrygghet, lite forutsigbarhet og gå utover kommunens omdømme. I tillegg kan arbeidsbelastningen på enkelte ansatte i perioder bli svært stor. Mangel på kompetanse og personell kan bidra til at planlegging for framtidige behov blir nedprioritert. Utfordringene «her og nå» må løses og det kan være knapphet på personell til å jobbe med planlegging for å møte framtidige behov. Konsekvensen kan også være knapphet på ressurser som kan sette søkelys på tiltak innen frisklivsarbeid, helsefremmende og forebyggende arbeid som igjen kan redusere vekst i omsorgstjenestene.

Planlagte tiltak:

- Beholde og rekruttere personell
- Elever og studenter i praksis, lærlingeplasser

- Kompetanseutvikling for å beholde og spre kompetanse og tilegne oss ny og nødvendig kompetanse
- Arbeidsmiljøtiltak
- Helsefremmende og forebyggende tilbud til innbyggerne
- Saksbehandling som bidrar til at vi treffer med tjenestene
- Planlegge for fremtidige behov ved å utarbeide planer
- Samarbeid med innbyggerne (frivillighet m.m.)
- Rammeavtaler med private aktører for kjøp av vikartjenester og helsetjenester i spesielle situasjoner
- Omdømmebygging

Tjenesteprosesser Oppvekst

Risikoområder

Det er krevende å rekruttere rett kompetanse innenfor enkelte fag som f.eks. engelsk, og det har også vært krevende å få utdannede pedagoger i barnehagen. Dette gjør det viktig å beholde og rekruttere rett kompetanse framover. Stor turnover gjør det sårbart når det gjelder å ivareta kompetanse over tid i forhold til satsinger som kommunen har gjennomført. Varslet nedgang i antall barn øker sårbarheten i barnehage og skole på Engesland og Herefoss, både i forhold til barn- og elever, men også i forhold til ressursbruk og kompetanse over tid. Svingningene på Birkeland gjør det også krevende å planlegge for en stabil bemanning, som igjen øker sårbarheten med tanke på å beholde kompetent personalet når bemanningsbehovene svinger. Sårbarheten ligger også i ressursknapphet i fagmiljøer utenfor barnehage og skole, som for eksempel PPT, HABU og nedbygging av statlige kompetansesentra. Oppgavene overføres til kommunen, uten at det følger med økte ressurser til å bygge opp kompetansen i en mindre kommune som Birkenes.

Planlagte tiltak

- Beholde og rekruttere personell med riktig kompetanse
- Kompetanseutvikling for å beholde og spre kompetanse, samt skaffe ny og nødvendig kompetanse
- Delta i regionale kompetansehevinger og lærende nettverk
- Ta imot studenter i praksis
- Lærlingeplasser
- Kompetanseutvikling og kompetansedeling, tilegne oss ny og nødvendig kompetanse
- Arbeidsmiljøtiltak
- Helsefremmende og forebyggende tilbud til innbyggerne
- Planlegge for fremtidige behov
- Omdømmebygging

Tjenesteprosesser familie og velferd

Risikoområder

På dette tjenesteområdet er det sårbarhet når det gjelder å beholde og rekruttere rett kompetanse. Det oppleves som et område med til dels stor konkurranse om fagpersoner og knapphet innenfor enkelte yrkesgrupper. Det er også her sårbarhet i forhold til at det er små fagmiljøer med enkeltpersoner som har spisskompetanse. Samfunnsoppdraget er bredt og det oppleves at kommunen får større og større ansvar for sårbare grupper. Det å rekruttere inn spisskompetanse i små stillinger er særdeles krevende. Et eksempel her er psykolog. Kommunen opplever også å ha en stor økning i ressurskrevende tjenester. Innenfor psykisk helse og barn

ser vi dette spesielt. Dette gjør oss sårbare, både i forhold til nok ressurser, rett kompetanse og uforutsette svingningene i behov. Når mye kunnskap ligger hos enkeltpersoner, er det en risiko med tanke på å sikre godt kjennskap til lokalt næringsliv for å få det antall plasser som gir mulighet til språktrening, aktivitet og jobbtrening.

Planlagte tiltak

- Beholde og rekruttere personell med riktig kompetanse
- Kompetanseutvikling for å beholde og spre kompetanse, samt skaffe ny og nødvendig kompetanse
- Arbeidsmiljøtiltak for å ha et godt arbeidsmiljø
- Ta imot studenter i praksis
- Helsefremmende og forebyggende tilbud til innbyggerne
- Saksbehandling som bidrar til at vi treffer med tjenestene
- Planlegge for fremtidige behov
- Godt samarbeid med næringsliv
- Samarbeid med innbyggerne (frivillighet m.m.)
- Omdømmebygging

Finansielle måltall

Ny kommunelov § 14-1c stiller krav til at kommunestyret skal vedta «finansielle måltall for utviklingen av kommunens økonomi». Måltallene skal være langsiktige og basert på lokalt skjønn, men er ikke rettslig bindende for budsjetttrammene.

I 2015 ble det vedtatt en finansstrategi med sikte på å opprette balanse mellom kostnader og verdiforringelse av eiendeler og oppbygging av fond for å dekke svingninger i økonomien. (KS 062/15). Vedtakene var som følger:

1. Det avsettes årlig på disposisjonsfond for å dekke svingninger i økonomien. Gjennomsnittlig skal dette utgjøre 0,6 % av kommunens brutto driftsinntekter over en 4-års periode.
2. Disposisjonsfondet bygges opp over en 10-årsperiode til ca. 20 mill. inflasjonsjustert til 5,6 % av driftsinntektene.
3. Avdrag gjeld nedbetales tilsvarende avskrivninger på investeringer hvert år.
4. Andre nøkkeltall utarbeides hvert år i årsberetningen for kontroll av kommunens økonomiske situasjon og retning.

Administrasjonen har ikke lyktes med å innarbeide finansstrategien i budsjett og økonomiplan 2022-2025. I planperioden er det forutsatt å bruke kr 12,9 mill. av disposisjonsfond. I tillegg er avdrag på lån lavere i perioden enn estimerte avskrivninger.

Ny kommunelov stiller også krav om at kommunen fra og med årsrapportering for 2020 skal kommentere kommunens økonomiske utvikling i lys av de finansielle måltallene som kommunestyret har vedtatt.

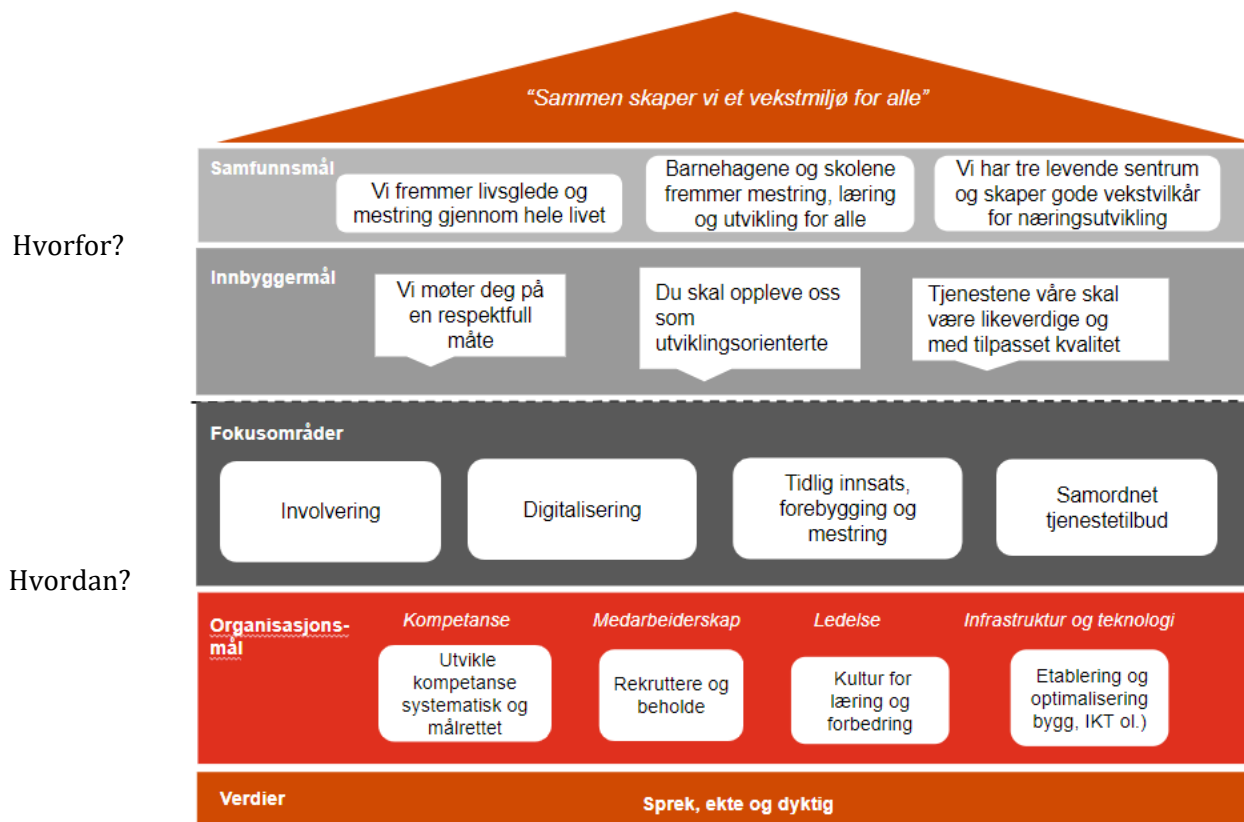
Finansielle måltall som kommunestyret vedtok i 2015 bør revideres. Kommunedirektøren planlegger derfor å igangsette et arbeid med sikte på å legge frem et forslag til nye finansielle måltall for Birkenes kommune i løpet av 2022.

Målhuset

Strategi, organisering og kultur spiller sammen, og er vesentlig i arbeidet med å utarbeide, og siden realisere en strategi. Derfor er det viktig at man ikke bare tar for seg hva man skal gjøre, men hvorfor og hvordan man skal gjøre det. Målhuset viser hvordan vi skal jobbe med mål og målstruktur i Birkenes kommune. Ikke minst viser det hvordan et konkret tiltak i en enhet gjør at vi strekker oss etter visjonen, og går i riktig retning for å nå samfunnsmålene (hovedmålene).

Målhuset:

Visjon

Kommuneplanens samfunnsdel er bygd opp rundt visjonen. Visjonen kan sies å være et bilde av en fremtidig ønsket tilstand, eller sagt på en annen måte; det overordnede som vi bestreber oss for å nå. Visjonen til Birkenes kommune er:

Sammen skaper vi vekstmiljø for alle

Begrunnelse for valg av ord:

Sammen:

Understreker at vi påvirkes av hverandre og tar et felles ansvar for samfunnet vi er en del av.

Skaper:

Gjenspeiler at vi er aktive og kreative sammen om smarte løsninger.

Vi:

Omfatter at vi er deltakere og aktører i eget liv.

Et vekstmiljø:

Fremhever hva vi ønsker at kommunen skal legge til rette for, dvs. et miljø hvor alle kan utvikle seg positivt og skape merverdi sammen.

For alle:

Betyr at vi er en inkluderende kommune uavhengig av hvem du er og hvilke tjenester du trenger.

Samfunns mål

I kommuneplanens samfunnsdel er begrepet hovedmål brukt, men er å forstå som det samme som samfunns mål. Birkenes kommunes samfunns mål er:

- Vi fremmer livsglede og mestring gjennom hele livet
- Barnehagene og skolene fremmer mestring, læring og utvikling for alle
- Vi har tre levende sentrum og skaper gode vekstvilkår for næringsutvikling

Innbyggermål

Innbyggermålene er uttrykt i Birkenes kommunes ulike plan- eller strategidokumenter. Innbyggermålene beskriver hvordan vi som er ansatte i Birkenes kommune ønsker å bli oppfattet i relasjon med de som er i kontakt med oss. Birkenes kommunes innbyggermål er:

- Vi møter deg på en respektfull måte
- Vi gir trygghet og trivsel for alle innbyggere
- Tjenestene våre skal være likeverdige og tilgjengelige

Fokusområder

For at Birkenes kommune skal lykkes med å strekke seg etter visjonen og jobbe langsiktig, målrettet og strukturert mot samfunns- og innbyggermålene, er det i nærmeste 4-årsperiode prioritert 4-fire fokusområder. De er gjeldene for hele organisasjonen og alle enheter.

Fokusområdene er:

- Involvering
- Digitalisering
- Tidlig innsats, forebygging og mestring
- Samordnet tjenestetilbud

Fokusområdene er operasjonalisert ved at det er utarbeidet konkrete mål.

Målene er utarbeidet innenfor hvert av områdene Organisasjon, Samfunn, Oppvekst, familie og velferd og Helse.

Tiltak som skal gjennomføres i planperioden 2022 – 2025 for å oppnå målene bygger opp om fokusområdene. Tiltakene kommer frem som en del av kommentarene til hver enkelt driftsenhet. I tillegg har Organisasjon utarbeidet tiltak som gjelder de organisasjons-overbyggende målene.

Organisasjonsmål

Organisasjonsmålene, sammen med fokusområdene, uttrykker hva som må være på plass i organisasjonen for at vi skal lykkes i størst mulig grad med å oppnå samfunnsmålene og innbyggermålene. Organisasjonsmålene kommer til uttrykk gjennom planer og strategidokumenter som er utarbeidet; f.eks. organisasjonsstrategien. Organisasjonsmålene til Birkenes kommunes er:

- Utvikle kompetanse systematisk og målrettet
- Rekruttere og beholde
- Kultur for læring og forbedring
- Etablering og optimalisering av bygg, IKT og annen infrastruktur

Verdier

Birkenes kommunes verdier er:

- Sprek
  - Vi tar utfordringer og jobber aktivt for å gi de beste løsningene
- Ekke
  - Vi er tydelige og lyttende i møte med hverandre
- Dyktig
  - Vi holder oss faglig oppdatert og bruker alles kompetanse for å nå felles mål

Handlingsprogram

Omstilling og utvikling for å effektivisere tjenestene

Samfunnsmålene gir retning for kommunens arbeid og er oppdraget organisasjonen har fått. Vi skal velge strategier og tilnærminger til arbeidet for å nå disse målene. Kommunen skal være en aktiv deltaker i omstilling i samfunnet og planlegge for et bærekraftig lokalsamfunn i framtiden. Birkenes kommune er opptatt av å utvikle en samfunnsstruktur som gjør kommunen attraktiv å bo i, drive næringsvirksomhet i og som legger til rette for å møte ulike behov for et godt liv. Tjenestene til kommunen skal være likeverdige og med tilpasset kvalitet. Vi vil planlegge for å utvikle fysisk miljø, boligbygging og mangfold av og tilgjengelighet til aktiviteter for å bidra til denne samfunnsstrukturen. Samtidig har kommunen begrensede ressurser, er stor i geografisk utstrekning og har demografiske utfordringer.

Kommunens organisasjonsstrategi trekker fram at alle ansatte skal bidra til en framtidsrettet utvikling av kommunen som organisasjon, tjenesteyter og samfunnsutvikler.

Det er enhetene i kommunen som planlegger, gjennomfører, evaluerer og korrigerer konkrete tjenester og tiltak til kommunens innbyggere for å nå de langsiktige målsetningene. Den enkelte ansatte i kommunen er avgjørende for å legge til rette for den samfunnsstrukturen vi ønsker. Utvikling av den enkelte medarbeider og organisasjonen er avgjørende for å ivareta fremtidens behov.

For å nå målene i kommuneplanen har vi, som beskrevet under kapitlet om målhuset, prioritert fire fokusområder i denne planperioden:

- Involvering
- Digitalisering

- Tidlig innsats, forebygging og mestring
- Samordnet tjenestetilbud

I etterfølgende avsnitt er det beskrevet hvilke mål som bygger oppunder de fire fokusområdene.

Organisasjon

Involvering

Mål:

- *Kommunens medarbeidere og innbyggere blir involvert og opplever god kommunikasjon og informasjon i prosesser som angår dem.*

En god opplevelse av medvirkning og involvering er et viktig grunnlag for opplevelsen av å kunne være med å påvirke sin egen situasjon, både som innbygger og som medarbeider. Medarbeidere som trives og kan påvirke vil bidra til et godt arbeidsmiljø. Dette er et viktig element for å beholde gode medarbeidere og sikre kontinuitet i tjenestene. Våre innbyggere må involveres og oppleve god informasjon som et grunnlag for å spille inn sin stemme, og for å kunne ha forståelse for prioriteringer og valgte løsninger.

Dette måles gjennom tillitsundersøkelser (medarbeiderundersøkelser) og brukerundersøkelser

Digitalisering

Mål:

- *Organisasjonen bruker hensiktsmessige digitale løsninger for å sikre god kvalitet og effektive arbeidsprosesser både for medarbeidere og innbyggere*

Alle de ulike tjenesteområdene har fokus på å innføre digitale løsninger som skal bidra til å gi gode tjenester til innbyggere. Som en del av utviklingen av hele organisasjonen er det viktig å ta i bruk gode digitale løsninger også på fagområdene personal, økonomi, kvalitet og HMS. Gode og hensiktsmessige digitale løsninger både for ledere, medarbeidere og innbyggere skal være brukervennlige, med mål om å gi økt kvalitet og effektivitet slik at mest mulig av ressursene går til å gi gode tjenester til innbyggerne.

Tidlig innsats, forebygging og mestring

Mål:

Organisasjonen skal:

- *Jobbe aktivt med nærvær, heltidskultur og beste praksis.*
- *Legge til rette for at både innbyggere og medarbeidere medvirker med egne ressurser*

Et lavere sykefravær har mange gevinster, både økonomiske og menneskelige. Utgiftene forbundet med sykefravær er en stor kostnadsdriver for kommunen, og omkostningene kan også gå utover kvaliteten på tjenestene ved å gi dårligere kontinuitet og mangel på kvalifisert personell.

Prosjektet heltidskultur er et satsningsområde i kommunen videre. Heltid er viktig for kvaliteten på tjenestene, for den enkelte som mottar tjenestene, for den enkelte arbeidstaker, for arbeidsmiljøet, for framtidig rekruttering og for effektiv ressursbruk.

Det er avgjørende at organisasjonen er godt forberedt på sektorovergrepene, får riktig informasjon og opplæring slik at medarbeidere kan bruke sin kompetanse på best mulig måte.

God tilgjengelig informasjon i klart språk og tydelige beskrivelser av kommunens tjenesteyting vil være med å gi avklaringer på hvordan innbyggerne best kan medvirke og tjenestene løses så nærme brukerne som mulig

Måloppnåelse vises gjennom statistikk og brukerundersøkelser.

Samfunn

Involvering

Mål:

- *Innbyggere, ansatte og folkevalgte deltar i beslutninger*

Målsetningen er at brukere og/eller involverte parter skal ha grunnlag for å samspille om og ha forståelse for prioriteringer og valgte løsninger. Vi vil legge til rette for å møte brukere og innbyggere på deres arena, gjerne ved bruk av digitale løsninger. Ansatte skal være med å planlegge for kompetanse- og tjenesteutvikling for å møte fremtidens behov. Måloppnåelse kan måles ved brukerundersøkelser og tillitsundersøkelsen.

Digitalisering

Mål:

- *Vi leverer digitale tjenester som gir innbyggere og næringsliv et reelt digitalt førstevalg*

Vi ønsker at tjenestene våre skal være tilgjengelige digitalt i så stor og god grad som mulig. Vi legger til grunn at vi ikke skal ligge i front med å utvikle digitale løsninger, men være gode på å finne etablerte, og gjerne utprøvde løsninger, og hente erfaringer fra andre. Vi må også ha et tydelig fokus på å utnytte de systemene vi har best mulig.

Vi kan måle dette med antall tjenester og saker som løses i digitale format.

Tidlig innsats, forebygging og mestring

Mål:

- *Oppgaver skal løses på fagnivå*
- *Hovedplaner benyttes aktivt*

Saksbehandlingen skal gi klart svar i klart språk så tidlig som mulig. For å få til dette er det avgjørende at tjenestene løses så nærme brukerne som mulig. God tilgjengelig informasjon og tydelige beskrivelser av kommunens tjenesteyting tilstrebes sammen med delegert myndighet til fagområdene. Ressurssituasjonen har over tid vært slik at mye av arbeidet i dag handler om akutt vedlikehold. Målet er å snu dette slik at vi kan tilnærme oss oppgavene i forhold til riktig bruk av hovedplanene. Dette er også viktig for at fagpersoner kan benytte sine ressurser og kompetanse best mulig. Måloppnåelse kan måles ved å undersøke responstid og saksbehandling samt heving av standard på infrastruktur.

Samordnet tjenestetilbud

Mål:

- *Tjenestene skal oppleves som forutsigbare og koordinerte.*

Innbyggere, politikere og andre skal oppleve tjenestene som helhetlige gjennom tverrfaglig samarbeid. Ved å bruke hverandres kunnskap, ressurser og verktøy finner vi den beste måten å

gjennomføre våre tjenester på. En klar forutsetning er at tjenestene er forutsigbare. Planer for utvikling av kompetanse er sentralt. Planer, strategier og avklarte prinsipper er avgjørende grunnlag for effektive arbeidsprosesser og best mulig bruk av ressurser. God samhandling i utarbeidelsen av planer og strategier vil også gi bedre forutsigbarhet og felles forståelse for prioriteringer. Måloppnåelse kan måles gjennom brukerundersøkelser.

Oppvekst, familie og velferd

Området familie og velferd er slått sammen med oppvekst siden det er stor sammenheng mellom disse to områdene.

Involvering

Mål:

- Brukere av tjenestene opplever å være involvert i saker som gjelder dem
- Medarbeidere og innbyggere deltar i utvikling av tjenestene

Barnekonvensjonen gir barn og unge rett til å påvirke sin egen hverdag gjennom å bli hørt. I tråd med rammeplanen og fagfornyelsen står dette sentralt. I barnehage, grunnskolene og kulturskole er det formelle arenaer for samarbeid med hjemmene, i tillegg til at elevene har sin arena gjennom elevrådet. I den kommende 4-årsperioden vil vi utforske måter å samarbeide med innbyggerne på. Det lovpålagte ungdomsrådet skal gi råd i saker som omhandler dem og det er viktig å støtte opp om ungdommens ønske om å påvirke.

For å utvikle tjenestene, er det nødvendig å legge til rette for at ansatte har mulighet til å påvirke den daglige driften og delta i kompetanseutvikling. Gjennom god kartlegging av behov for den enkelte i møte med tjenestene, vil det legges til rette for den enkeltes mulighet til involvering.

Om vi lykkes kan måles gjennom brukerundersøkelser og tillitsundersøkelsen.

Digitalisering

Mål:

- Vi har felles praksis og tar i bruk hensiktsmessige digitale løsninger

En stor del av innbyggerne er brukere av digitale verktøy i hverdagen, i ulik grad og mengde. Det er viktig å benytte digitale verktøy i dialogen med innbyggerne der det er mulig. Dette målet dreier seg om å innføre løsninger som kan effektivisere tjenestene. I tillegg kan løsninger innen varslings- og trygghetsteknologi bidra til at innbyggere kan bo trygt hjemme/ få tjenester hjemme. Gevinstene ved velferdsteknologiske og digitale løsninger handler først og fremst om kvalitet, unngåtte kostnader og spart tid. Måloppnåelse kan måles ved hvor mange ansatte som gjennomfører e-læringskurs og i hvor stor grad digitale løsningene tas i bruk i tjenestene. Antall enkeltvedtak om velferdsteknologiske løsninger vil også si noe om måloppnåelse.

Det er nødvendig å satse på generell kompetanseheving for alle ansatte. Hoveddelen av dette vil skje gjennom intern opplæring og deltakelse i regionale nettverk. Gevinstene ved å satse på digitale verktøy vil i stor grad handle om kvalitet, og være en effektiv måte å utføre arbeidet på til det beste for innbyggerne. Bruk av digitale løsninger i samarbeid med hjemmene og brukere av tjenestene, medfører god, effektiv og sikker kommunikasjon.

I hvor stor grad vi lykkes med digitaliseringen vil kunne måles i brukerundersøkelse og andre tilbakemeldinger.

Tidlig innsats, forebygging og mestring

Mål:

- I møte med mennesker har vi fokus på relasjon og vi har et helsefremmende perspektiv

I møte med barn, unge og voksne har vi et fokus på at alle skal få mulighet til å bruke ressursene sine. Ved å ta utgangspunkt i hva den enkelte kan, er målet at den enkelte skal oppleve mestring. Forebygging handler om å hindre at noe skjer, og tidlig innsats handler om å sette inn tiltak så tidlig som mulig når noe skjer. Det starter så tidlig som møte med helsestasjonen og jordmor før et barn er født. Opplæringsloven pålegger oss å ha intensiv opplæring for elever som har behov for ekstra støtte, men også for elever som har behov for å utfordres faglig. Det er nødvendig til enhver tid å vurdere hvilke tiltak som skal gis, og hva som bidrar til at flest mulig opplever mestring av hverdagen. Dette kan måles på hvor mange som fullfører et utdanningsløp eller gjennom møte med tjenestene våre, at den enkelte i større grad er i stand til å utnytte egne ressurser i hverdagen. Gjennom å jobbe for å gi mennesker mulighet gjennom aktivitet og jobb, kan også mestringsopplevelsen øke.

Samordnet tjenestetilbud

Mål:

- Tjenestene er forutsigbare, sammenhengende, koordinerte og bygger på kunnskapsbasert praksis

Å gi barn og voksne som er i kontakt med kommunen en opplevelse av sammenheng, gir forutsigbarhet og trygghet. Det fordrer kjennskap til de ulike tjenestene og et godt samarbeid på tvers av tjenesteområdene i kommunen. Særlig viktig er dette for sårbare grupper og de som har rett på flere tjenester. Kompetanseheving, kjennskap til ny kunnskap og praksis på området, vil være sentralt for å utvikle tjenester og som kan gis innenfor rammene til kommunen.

I hvor stor grad vi lykkes med disse målene kan måles via brukerundersøkelser.

Helse

Involvering

Mål:

- *Brukere av tjenestene opplever å være involvert i saker som gjelder dem*
- *Medarbeidere og innbyggere deltar i utvikling av tjenestene*

Dette målet handler om at brukerne skal delta i planlegging av tjenestetilbud og være involvert i egne saker. De skal oppleve å være selvstendige i eget liv og ha eierskap til det som angår dem. Vi vil legge til rette for å møte innbyggere på arenaer der vi kan diskutere forventninger, ansvar og tjenester i framtiden. Ansatte skal være med å planlegge for kompetanse- og tjenesteutvikling. Det vil være endringer i årene framover. Måloppnåelse kan måles ved brukerundersøkelser som gjennomføres i enhetene hvert tredje år, og ved tillitsundersøkelsen.

Digitalisering

Mål:

- *Vi har felles praksis og tar i bruk hensiktsmessige digitale løsninger*

Dette målet dreier seg om å innføre løsninger som kan effektivisere tjenestene. I tillegg kan løsninger innen varslings- og trygghetsteknologi bidra til at innbyggere kan bo trygt hjemme. Gevinstene ved velferdsteknologiske og digitale løsninger handler først og fremst om kvalitet,

unngåtte kostnader og spart tid. Måloppnåelse kan måles ved hvor mange ansatte som gjennomfører e-læringskurs og i hvor stor grad digitale løsningene tas i bruk i tjenestene. Antall enkeltvedtak om velferdsteknologiske løsninger vil også si noe om måloppnåelse.

Tidlig innsats, forebygging og mestring

Mål:

- *Vi legger til rette for at brukerne medvirker med egne ressurser*

Innbyggerne skal få mulighet for å bruke sine ressurser og oppleve å mestre sin hverdag. Vi skal iverksette tiltak tidlig; arbeid, aktiviteter, fellesskap og andre målrettede tiltak. Vi skal legge til rette for at brukerne kan beholde funksjon, gjenvinne tapt funksjon og at pårørende kan få avlastning. Det handler også om at kommunen må tilpasse tjenestene til framtidige behov. Måloppnåelse kan måles ved antall deltakere i ulike tilbud, f.eks. arbeids- og aktivitetstilbud.

Samordnet tjenestetilbud

Mål:

- *Tjenestene er forutsigbare, sammenhengende, koordinerte og bygger på kunnskapsbasert praksis*

Et godt samarbeid mellom tjenesteområdene på de riktige samarbeidsarenaene er viktig for at tjenester skal være forutsigbare, og for at vi setter i gang de riktige tiltakene. Arbeidet med gode pasientforløp handler om dette. Brukere beveger seg mellom ulike tjenester i f.eks. sykehuset og kommunen og internt i kommunen, og tjenestene må oppleves forutsigbare og sammenhengende for brukere og pårørende. Det skaper trygghet. Måloppnåelse kan måles ved brukerundersøkelser.

Bevilgningsoversikt drift

Tabell iht. Regnskapsforskriften § 5-4 1. ledd.

	Regn- skap 2020	Budsjett 2021	Regulert budsjett 2021	Budsjett 2022	2023	2024	2025
1 Rammetilskudd	204 670	210 464	211 942	216 745	215 603	215 662	216 130
2 Inntekts- og formueskatt	118 038	126 500	127 252	136 753	137 791	138 578	139 374
3 Eiendomsskatt	15 624	17 029	17 029	17 568	17 568	17 568	17 568
4 Andre generelle driftsinntekter	13 856	11 441	11 441	10 069	9 459	9 303	9 233
5 Sum generelle driftsinntekter	352 188	365 434	367 664	381 135	380 421	381 111	382 305
6 Sum bevilgninger drift, netto	349 163	357 053	359 244	365 971	353 379	352 343	351 570
7 Avskrivninger	22 552	24 600	24 600	27 950	31 704	34 264	36 290
8 Sum netto driftsutgifter	371 715	381 653	383 844	393 921	385 083	386 607	387 860
9 Brutto driftsresultat	-19 527	-16 219	-16 180	-12 786	-4 662	-5 496	-5 555
10 Renteinntekter	2 037	1 560	1 560	1 800	2 100	2 600	2 900
11 Utbytter	7 676	4 025	4 025	4 300	7 500	7 500	7 500
12 Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	7 640	3 555	3 555	4 000	4 000	4 000	4 000
13 Renteutgifter	12 411	10 900	10 900	13 162	15 400	16 900	17 500
14 Avdrag på lån	17 998	20 800	20 800	24 900	24 924	25 560	27 227
15 Netto finansutgifter	-13 055	-22 560	-22 560	-27 961	-26 724	-28 360	-30 327
16 Motpost avskrivninger	22 552	24 600	24 600	27 950	31 704	34 264	36 290
17 Netto driftsresultat	-10 030	-14 179	-14 140	-12 799	317	407	407
Disponering eller dekning av netto driftsresultat							
18 Overføring til investering	0	0	0	0	0	0	0
19 Netto avsetn. til eller bruk av bundne driftsf.	4 998	-311	-350	-306	-306	-306	-306
20 Netto avsetninger til eller bruk av disp.fond	5 032	14 490	14 490	13 105	-11	-101	-101
21 Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0	0	0
22 Sum disponeringer eller dekning av netto drift	10 030	14 179	14 140	12 799	-317	-407	-407
23 Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	0	0	0	0	0	0	0

Kommentarer til bevilgningsoversikt drift

Skatt og rammetilskudd

Skatt- og rammeinntekter er basert på regjeringens forslag til statsbudsjett for 2022, og anslag/forventninger for statens kommuneopplegg utover i planperioden. I tillegg har Birkenes kommune gjort egne vurderinger.

Forutsetninger for skatt og rammetilskudd i planperioden

I avgått regjeringens forslag til statsbudsjett for 2022 er skatteanslaget til kommunene i 2021 økt til 11,6 %; opp fra 8,6 % i revidert nasjonalbudsjett som ble lagt frem i mai. Denne veksten videreføres i 2022. Veksten blir imidlertid spist opp av lønns- og prisvekst i 2021 som blir betraktelig høyere enn budsjettet for 2021 la til grunn.

Realveksten i makro gjeldende skatte og rammetilskudd utgjør 0,5 % i statsbudsjettet for kommunene. Deflator er satt til 2,5 fordelt med 3,2 % lønnsvekst og 1,6 % prisvekst i 2022. I statsbudsjettet er skatteøren redusert med 1,2 % til 10,95 %. Skatteinntektene anslås da å utgjøre 40 % av kommunesektorens samlede inntekter. Veksten i skatteinntekter er beregnet fra RNB 2022, og er derfor beregnet og ikke øke i 2022. Bevilgningene gjeldende korona er justert ut ved beregningen av vekst. I forslaget til statsbudsjett er det for Birkenes kommune beregnet en nominell vekst i skatte-, og rammeinntekter på 1,6 %.

Kommunedirektøren har gjort egne vurderinger i fht. vekst i de kommende årene:

Tall i hele tusen	2022	2023	2024	2025
Skatt på inntekt og formue	136 753	137 791	138 578	139 374
Rammetilskudd	216 745	215 603	215 662	216 130
Sum	353 498	353 394	354 240	355 504

Basert på erfaringer fra tidligere, er nominell skattevekst forutsatt å bli 2,0 % i 2022, dvs. en økning på 2,0 % utover det som er foreslått i statsbudsjettet. Det er videre lagt inn en økning på kr 2,7 mill. utover forslaget til statsbudsjett i rammetilskuddet basert på Hurdalsplattformen. Det er da særlig lagt vekt på grunnskoletilskudd og elementet i basistilskuddet som er påvirket av at kommunen ikke er slått sammen med andre. Totalt utgjør dette forslaget inntekter på ca. kr 6,7 mill. mer enn anslått i statsbudsjettet.

Birkenes kommune har lave skatteinntekter sammenliknet med landsgjennomsnittet, og de siste årene har det ligget på rundt 71-73 % av landsgjennomsnittet. For alle skattesvake kommuner fungerer inntektsutjevningsordningen slik at kommunens egen (særegne) skatteinntektsutvikling bare har en effekt på 5 %. Det medfører at Birkenes kommune blir kompensert for 95% over rammetilskuddet hvis kommunen har eller får en skatteinntektsutvikling pr innbygger som er svakere enn utviklingen for kommunene samlet. Hvordan skatteinntektsutviklingen på landsbasis utvikler seg, har derfor vesentlig mer å si for utviklingen i kommunens frie inntekter enn egen skatteinntektsutvikling. I planperioden er det forutsatt en realvekst i rammetilskudd på 1,3 % i 2023, 0,6 % i 2024 og 0,6 % i 2025. Skattevekst på landsbasis er forutsatt å bli 0,8 % i 2023, 0,4 % i 2024 og 2025. For Birkenes utgjør det en realvekst på 0,31% i 2023, 0,24 % i 2024 og 0,4 % i 2025.

Ordinært skjønntilskudd er forutsatt å bli kr 1,08 mill. i 2022 og tilsvarende videre i planperioden.

Skatt på eiendom

I budsjett- og økonomiplan for 2017– 2019 ble det vedtatt en økning fra 4,0 promille til 4,6 promille for boliger og fritidseiendommer som et av tiltakene i prosjekt balanse. Videre ble det vedtatt å opprettholde eiendomsskatt på verker, bruk og næringseiendom med 7,0 promille. Formålet med prosjekt balanse var å få en økonomiplan og årsbudsjett i balanse, og som ville gi en stabil økonomi i kommunen over tid.

I budsjett for 2019, og i planperioden frem til 2022, har administrasjonen lagt til grunn kommunestyrets vedtak 13. desember 2018 (KS 123/18) som innebærer en skattesats på boliger og fritidseiendommer på 2,9 promille i 2019, og at nivået på eiendomsskatt i 2019 skal innarbeides i resterende periode i økonomi- og handlingsplan for 2019- 2022. Bortfall av inntekter i 2021 gjorde at eiendomsskatten på boliger og fritidseiendommer ble økt fra 3,3 til 3,7 promille 2021.

Det høye utgiftsnivået i forhold til inntekter utfordrer Birkenes kommune mht. å komme i balanse i økonomiplanperioden 2022 - 2025. En økning i eiendomsskatt fra 3,7 promille til 4,0 promille vil medføre en økt inntekt på kr 0,9 mill. isolert sett. Eiendomsskatten beholdes imidlertid på 3,7 promille som i 2021. Det er lagt til grunn en prisvekst i formuesgrunnlaget på boliger og fritidseiendommer på 2,0 % i 2022.

Boliger og fritidseiendommer

Boligenes verdi fastsettes på bakgrunn av ligningsverdi for å beregne formuesverdi. Grunnlaget hentes fra Skatteetaten. Fritidseiendommers verdi fastsettes med utgangspunkt i taksering gjennomført i 2014 iht. vedtatte retningslinjer. Det foreslås en økning i eiendomsskatt til 4,0 promille i 2022 etter et bunnfradrag på kr 50.000, og en obligatorisk reduksjonsfaktor på 0,7 er hensyntatt. Totalt sett vil inntekten fra eiendomsskatt på boliger og fritidseiendommer utgjøre kr 11,2 mill. i 2022. Dette er en økning på ca. kr 0,2 mill. sammenlignet med 2021.

I 2023, 2024 og 2025 er det forutsatt en eiendomsskatt på 3,7 promille.

For en gjennomsnittsbolig, med en verdi på kr 2,0 mill., vil eiendomsskatt utgjøre ca. kr 5 000,- i 2022. Dette er uendret sammenlignet med 2021.

Næringseiendom

I næringseiendommer inngår også tidligere verker og bruk fra 2019. Det foreslås å opprettholde beskatning som tidligere år med 7 promille. Det er forutsatt at inntektene fra denne gruppen vil utgjøre kr 6,4 mill. pr år i perioden.

Vindkraft

I økonomi- og handlingsplanen for 2021-2024 er det forutsatt at vindkraftverket blir realisert. Det var lagt inn vindkraftinntekter på kr 5,6 mill. fra og med 2023. Tydelige politiske signaler gjeldende igangsettelse av vindkraftutbygging ligger til grunn for at kommunedirektøren har tatt ut de inntekter som ble lagt inn i planen for perioden 2021-2024 på dette området.

Andre direkte og indirekte skatter (konesjonsavgift)

Inntekt fra konsesjonskraftfondet er forventet å bli kr 0,8 mill. pr år i planperioden. Dette er en økning fra de siste årene hvor det er budsjettert med kr 0,6 mill.

Kapitaltilskudd sykehjem/omsorgsboliger og øvrige rentekompensasjoner

I forbindelse med investeringer som er gjort i sykehjem, omsorgsboliger, skole- og kirkebygg har kommunen mottatt årlig kapitaltilskudd (rente- og avdragsrefusjon) beregnet av Husbanken.

For 2022 er fortsatt husbankrenten lav, men det forventes at kommunen vil motta noe i rentekompensasjon i tillegg til kompensasjon for avdrag til sykehjem og omsorgsboliger.

Integreringstilskudd

År	Tilskudd (tall i hele tusen)
2022	8 449
2023	7 839
2024	7 683
2025	7 613

17 mennesker ble bosatt i 2018, 12 i 2019 og 11 i 2020. I 2021 har vi en anmodning om 10 personer. Det er forutsatt bosatt 10 personer pr. år i perioden 2022-2025. I 2022 forsvinner tilskudd til de fleste som ble bosatt i 2017, og medfører fall i inntekter. Satsene pr. flyktning er i tillegg redusert i statsbudsjettet for 2022.

Renteinntekter og kortsiktig likviditet

Kommunens inngikk en ny hovedbankavtale i april 2020. Avtalen gir en del lavere rentebetingelser enn den avtalen kommunen har hatt tidligere. Rentenivået er redusert kraftig. Med dette lagt til grunn er det budsjettet med en innskuddsrente på i overkant av 1% i perioden, og et gjennomsnittlig bankinnskudd på kr 85 mill., hvor 15 mill. er bundet. Det forutsetter at nye låneopptak utføres i første kvartal, og plasseres kortsiktig.

Renteinntekter startlån

På bakgrunn av lånesøknad gir kommunen boliglån (startlån) til innbyggere som ikke får boliglån i vanlig bank av ulike grunner. Tildelingen av lån følger gjeldende retningslinjer i Husbanken som innvilger lånebeløp til formålet. Ved inngangen til 2021 var saldo på kommunens utlån kr 64,5 mill. I 2021 er det gjennomført et låneopptak på kr 18,0 mill. til videre utlån. Det planlegges et låneopptak på kr 30,0 mill. hvert år i planperioden 2022-2025. I 2022 er det budsjettet med kr 1,0 mill. i renteinntekter økende hvert år til kr 2,2 mill. i 2025.

Utbytte Agder Energi

Birkenes kommune har en eierandel på 1,26 % i Agder Energi AS. I 2018 signerte «Agder-eierne» ny viljeserklæring som forpliktet samtlige kommuner til å opprettholde dagens eierskap i selskapet frem til 1. juli 2022. I mai 2018 ble gjeldende utbyttepolitikk vedtatt med en veiledende utbytteprosent på 70%. Størrelsen på utbyttet baserer seg på resultatet fra to år før utbyttet blir utbetalt. Dette skaper forutsigbarhet for både selskapet og eierne. Det betyr at utbyttet i 2022 baserer seg på utbytteresultatet fra 2020 som var på kr 489 mill. Birkenes kommunes andel av dette er beregnet til kr 4,3 mill. i 2022. I planperioden frem til 2025 har kommunedirektøren forutsatt at Agder Energi får et gode resultater fremover som følge av forventet høye strømpriser. I tillegg er det forutsatt at dagens sammensetning av eierskap og utbyttepolitikk videreføres i planperioden.

Finansavkastning obligasjoner og aksjer

Birkenes kommune har en portefølje med en grunnkapital på kr 65,5 mill. som er plassert langsiktig i ulike verdipapirer i henhold til gjeldene finansreglement. Tilbakeholdt avkastning i porteføljen medfører at verdipapirene har en verdi på kr 92,6 mill. pr. september 2021. Det har vært en positiv og tilfredsstillende avkastning de senere årene med unntak av 2018. I 2021 har det vært en oppgang på 5 %, med en liten nedgang i september. Fram til og med september 2021 har kommunen hatt en avkastning på 6,7 % siden oppstart med Gabler i 2011. I 2022 er det forventet fortsatt oppgang og en avkastning på ca. 4,3 % og det samme i de påfølgende årene. Det er med en viss risiko. I henhold til finansreglementet (kap. 8.10) bør Birkenes kommune ha et bufferfond som minimum utgjør to ganger årlig budsjettet normalavkastning; dvs. et

bufferfond på kr 7-9 mill. I dag har ikke kommunen et spesifikt fond hvor det er avsatt midler til dette formålet. Ved eventuelt resultatmessig tap må dette dekkes av det generelle disposisjonsfondet til kommunen.

Ordinære avskrivninger

Faste eiendommer, anlegg, utstyr, maskiner og transportmidler avskrives lineært i henhold til anbefalte avskrivningssatser. I budsjettet for 2022 er avskrivninger estimert til kr 27,95 mill. Som følge av pågående og nye investeringsbehov i planperioden, forventes avskrivningene å øke utover i planperioden til kr 36,3 mill. i 2025. Avskrivningene påvirker brutto driftsresultat, men er tilbakeført under eksterne finanstransaksjoner. Det er avdragsutgiften som påvirker netto driftsresultat i et kommunalt budsjett- og regnskap, ikke avskrivninger.

Renteutgifter investeringsgjeld

Renteutgifter knyttet til investeringsgjeld er budsjettert med kr 12,2 mill. i 2022 økende til kr 15,4 mill. i 2025. Det er beregnet gjennomsnittlige lånerenter på ca. 2,2 % i 2022. Det er forutsatt et gjeldsopptak på 79,7 mill. i 2022 og at andelen lån med flytende rente økes. I planperioden økes renten til 2,5 % i 2025.

Renteutgifter startlån

Kommunen tar opp lån i Husbanken til videre utlån (ref. kommentarer om renteinntekter startlån). Det er estimert lånerenter i Husbanken tilsvarende renteinntektene. I budsjett- og økonomiplan 2022-2025 foreslås det et låneopptak på kr 30,0 mill. pr år gjeldene startlån.

Avdrag på lån

Kommuneloven sier at lånene skal avdras jevnt og planmessig. Gjenstående løpetid for kommunens samlede gjeldsbyrde kan ikke overstige den veide levetiden for kommunens anleggsmidler ved siste årsskifte.

Kommunestyret vedtok en finansstrategi i 2015 (sak 062/15). Et vedtak gikk ut på at det skal betales avdrag utover lovens krav om minimumsavdrag, og at avdrag på lån budsjetteres i samme størrelse som estimerte avskrivninger. Underliggende er at kommunen har et høyt gjelds nivå i forhold til brutto inntekter. I et kommunalt budsjett er det i tillegg slik at det er avdragene og ikke avskrivningene som kommer frem som kostnad. Den mer reelle verdiforringelsen vises dermed ikke.

På grunn av det store gapet mellom inntekter og utgifter i 2016 ble ikke strategien fulgt. I 2017 ble det derimot nedbetalt avdrag i tilnærmet samme størrelse som avskrivninger det året. I forslag til økonomiplan 2023-2025 og årsbudsjett 2022 er det et stort gap mellom kommunens inntekter og utgifter. Som følge av dette foreslås det kun å betale minimumsavdrag i hele perioden. Differansen mellom minimumsavdrag er kr 3,0 mill. i 2022, kr 6,8 mill. i 2023, kr 8,7 mill. i 2024 og kr 9,1 mill. i 2025.

Utvikling i langsiktig gjeld, renter og avdrag

Tabellen nedenfor viser at det er behov for høyere låneopptak til investeringsprosjekter enn det som er planlagt nedbetalt som avdrag på investeringsgjeld.

Beløp i 1000 kr	Budsjett 2021	2022	2023	2024	2025
Langsiktig investeringsgjeld	464 083	507 351	562 103	600 497	604 179
Avdrag på lån (minimum)	-21 200	-24 900	-24 924	-25 560	-27 227
Låneopptak	64 468	79 652	63 318	29 242	40 190
Langsiktig gjeld 31.12 investeringer	507 351	562 103	600 497	604 179	617 142
Renter	9 000	12 162	14 100	15 100	15 400
Rente	1,8 %	2,2 %	2,4 %	2,5 %	2,5 %

I tillegg har kommunen gjeld i Husbanken som er tatt opp for videre utlån (startlån). Det er forutsatt i økonomiplanen og årsbudsjettet at disse lånene blir betalt til Husbanken i samme størrelse som låntagerne nedbetaler på lånene som er lånt ut fra kommunen.

Tabellen nedenfor viser utvikling i denne låneporteføljen:

Beløp i 1000 kr	Budsjett 2021	2022	2023	2024	2025
Langsiktig gjeld startlån	64 525	74 094	100 794	127 044	152 844
Avdrag	-8 431	-3 300	-3 750	-4 200	-4 650
Låneopptak	18 000	30 000	30 000	30 000	30 000
Langsiktig gjeld 31.12 startlån	74 094	100 794	127 044	152 844	178 194

Investeringsgjeld knyttet til vann og avløp (VA) inngår i «Langsiktig gjeld investeringer». Gjelden er ikke adskilt fra den andre investeringsgjelden. I planperioden er det lagt opp til investeringer på ca. kr 118 mill. innen VA-området. Disse investeringene er det i praksis næringsvirksomhet og innbyggerne som betjener gjennom vedtatte priser/gebyrer for bruk av vann og avløp. Næringsliv og innbyggerne betaler derimot ikke for gjelden i sin helhet. Den kalkulatoriske renten det er estimert at kommunen skal bruke når gebyrene beregnes, er for tiden høyere enn den faktiske rentesatsen. Prognoserenten for beregning av gebyrsatser er på 2,25 %, mens kommunen budsjetterer med en rente på kr 2,2% i 2022.

Av andre størrelser innen investeringsgjelden, har kommunen tatt opp noe gjeld på rentekompensasjonsordninger fra Husbanken innen sykehjem, skole og kirke. Det betyr at kommunen mottar renteinntekter for å dekke noe av rentekostnadene og avdragene for disse investeringene.

Garantiforpliktelser

Birkenes kommune hefter for 32,35 %, kr 5,4 mill. av Libir IKS's samlede forpliktelser og kr 0,4 mill. av Kristiansandsregionen brann og rednings forpliktelser pr. 31.12.2020.

Ubundne avsetninger

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Disposisjonsfond	20 519	32 417	31 191	28 813	14 324	1 218	1 230	1 331
Avsatt til fond i løpet av året	13 483	3 595	2 806			11	101	101
Bruk av fond i løpet av året	-1 585	-4 820	-5 184	-14 490	-13 105			
Disposisjonsfond pr. 31.12	32 417	31 191	28 813	14 324	1 218	1 230	1 331	1 432

Birkenes kommune fikk et godt resultat i både 2016 og 2017, samt et lite mindre forbruk i 2018 og 2019 slik at disposisjonsfondet ved inngangen til 2020 utgjorde totalt kr 34,0 mill. Budsjettert bruk i 2021 er 14,5 mill. I 2022 har kommunen budsjettert å bruke kr 13,1 mill. for å kunne levere nødvendige tjenester og komme i balanse i perioden. Det vil da gjenstå kr 1,2 mill. ved inngangen til 2023.

Statsbudsjettet er basert på svak inntektsutvikling i 2022. Sterk aktivitetsvekst i kommunens tjenester, reduksjon i integreringstilskuddet og et lavt nivå på utbytte fra Agder Energi i 2022, samt økte rente- og avdragsutgifter er det som gjør at kommunen budsjetterer med å bruke kr 13,1 mill. av disposisjonsfondet i 2022. Dette medfører høy risiko for Birkenes kommune fordi nesten hele disposisjonsfondet planelegges brukt samtidig som man er nødt til å iverksette innsparings- og effektiviseringstiltak.

Regnskapsåret 2021 er ikke avsluttet, så det er usikkert hva resultatet for Birkenes kommune blir. Rapportering pr. juli viste som nevnt tidligere en årsprognose med merforbruk på kr 7,4. mill. Med dette resultatet vil man ikke få til balanse i planperioden.

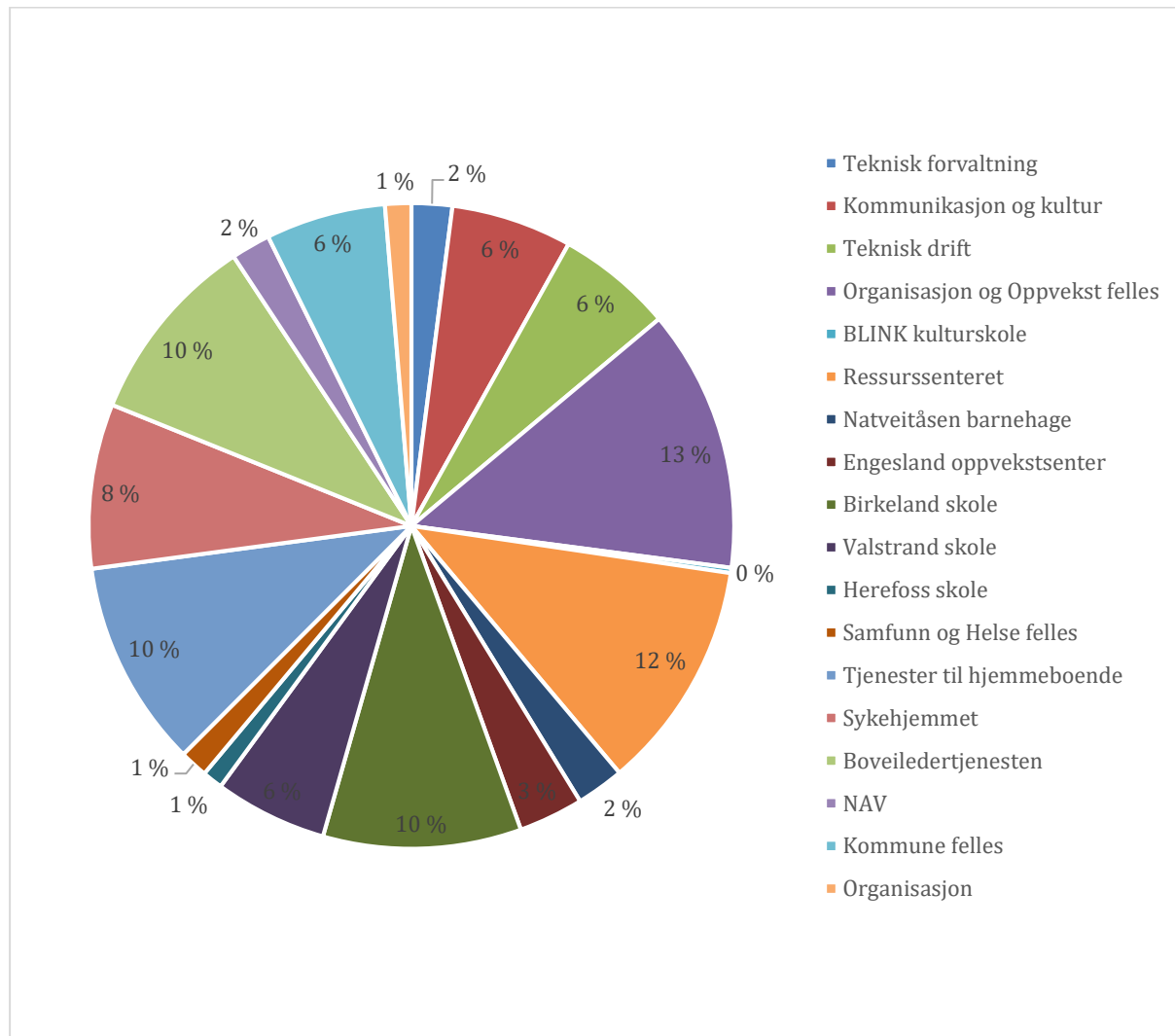
Bevilgninger budsjettområder i drift

Tabell i henhold til budsjett- og regnskapsforskriften § 5-4 andre ledd.

Tall i 1000	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Teknisk forvaltning	6 598	7 221	7 157	7 007	6 507	6 507
Kommunikasjon og kultur	18 677	20 603	22 197	19 227	19 337	19 337
Teknisk drift	18 017	23 012	21 156	20 254	19 504	18 942
Samfunnsutvikling felles	13 111					
Organisasjon og Oppvekst felles	52 076	58 011	48 185	46 743	45 192	44 892
BLINK - kulturskole	953	1 201	969	969	969	969
Ressursenteret	33 492	39 461	42 348	41 813	42 003	42 283
Natveitåsen barnehage	7 911	9 899	8 759	8 491	8 491	8 491
Birkealnd barnehage	1 964					
Engesland oppvekstsenter	11 378	12 462	11 891	11 311	10 469	9 661
Birkeland skole	36 076	38 103	36 358	35 690	35 690	35 690
Valstrand skole	18 209	19 692	20 680	21 595	20 685	18 565
Herefoss skole	3 726	3 830	3 737	3 737	3 737	3 563
Samfunn og Helse felles	6 092	6 425	5 157	5 157	5 157	5 157
Tjenester til hjemmeboende	32 708	34 773	38 045	39 161	40 721	40 521
Sykehjemmet	32 193	32 002	30 173	30 173	30 173	30 173
Boveiledertjenesten	32 718	31 076	35 161	35 815	35 815	36 115
NAV	6 389	6 824	7 187	7 187	7 187	7 187
Kommune felles	8 070	11 269	22 002	14 452	16 265	19 131
Organisasjon	3 338	3 380	4 807	4 595	4 439	4 384
Kirken og andre trossamfunn	5 430					
Skjemadifferanse 1 og 2 ledd(2020)*	36					
SUM	349 163	359 244	365 970	353 378	352 342	351 569
Netto avsetninger til eller bruk av bundne fond						
Teknisk forvaltning	467	300	300	300	300	300
Kommunikasjon og kultur	-104					
Teknisk drift	473	710	166	166	166	166
Samfunnsutvikling felles	-6 996					
Organisasjon og Oppvekst felles	192					
BLINK - kulturskole	101					
Ressursenteret	625	-660	-160	-160	-160	-160
Natveitåsen barnehage	-11					
Birkeland skole	-62					
Valstrand skole	256					
Samfunn og Helse felles	174					
Tjenester til hjemmeboende	-52					
NAV	-76					
SUM	-5 012	350	306	306	306	306
TOTALSUM	344 150	359 594	366 276	353 684	352 648	351 875

Budsjettramme drift 2022 fordelt prosentvis på enhetene:

Investeringer 2022 – 2025

Bevilgningsoversikt investering (tabell i henhold til budsjett- og regnskapsforskriften § 5-5 første ledd)

	Regnskap 2020	Regulert budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
1 Investeringer i varige driftsmidler	49 555	110 430	138 980	84 960	33 553	43 488
2 Tilskudd til andres investeringer	874	600	600	600	600	600
3 Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	842	950	750	775	800	825
4 Utlån av egne midler	0	0	0	0	0	0
5 Avdrag på lån	0	0	0	0	0	0
6 Sum investeringsutgifter	51 271	111 980	140 330	86 335	34 953	44 913
7 Kompensasjon for merverdiavgift	7 539	18 313	17 236	9 092	4 911	3 898
8 Tilskudd fra andre	12 708	4 338	0	13 150	0	0
9 Salg av varige driftsmidler	1 277	2 100	0	0	0	0
10 Salg av finansielle anleggsmidler	0	0	0	0	0	0
11 Utdeling fra selskaper	0	0	0	0	0	0
12 Mottatte avdrag på utlån av egne midler	20	0	0	0	0	0
13 Bruk av lån	35 583	87 245	121 594	63 318	29 242	40 190
14 Sum investeringsinntekter	57 127	111 996	138 830	85 560	34 153	44 088
15 Videreutlån	13 911	18 000	30 000	30 000	30 000	30 000
16 Bruk av lån til videreutlån	13 911	18 000	30 000	30 000	30 000	30 000
17 Avdrag på lån til videreutlån	3 209	0	0	0	0	0
18 Mottatte avdrag på videreutlån	3 717	0	0	0	0	0
19 Netto utgifter videreutlån	-508	0	0	0	0	0
20 Overføring fra drift	0	0	0	0	0	0
21 Netto avsetninger til eller bruk av bundne inve	-508	0	0	0	0	0
22 Netto avsetninger til eller bruk av ubundet inv	215	950	1 500	775	800	825
23 Dekning av tidligere års udekket beløp	-7 036	-966	0	0	0	0
24 Sum overføring fra drift og netto avsetninger	-7 329	-16	1 500	775	800	825
25 Fremført til inndekning i senere år(udekket beløp)	966	0	0	0	0	0

Investeringsbudsjettet tar ikke opp i seg alle endringer i forhold til endrede befolkningsprognoser og investeringer som kan komme. Momskompensasjonen for investering går 100 % til reduksjon av investeringskostnader i budsjettet for 2022.

Forklaring netto lånegjeld (tall i hele tusen)	Sum
Bruk av lånemidler til investeringer og startlån	151 594
Netto investeringsmidler overført fra 2021	- 41 942
Startlån	- 30 000
Netto gjeldsopptak til investeringer i 2022	79 652

Bruk av lånemidler er beregnet til kr 151,6 mill. i budsjettet for 2022. Av disse utgjør låneopptak knyttet til startlån kr 30,0 mill. Dette er lån som kommunen tar opp i Husbanken til videre utlån. I 2021 er det tatt opp lån for å finansiere prosjekter som var planlagt gjennomført og avsluttet i 2021, men som har endret forutsetninger og/eller er forsinket i fremdrift i forhold til opprinnelig plan. Dette utgjør til sammen kr 41,9 mill. Hensyntatt dette, er det i budsjettet for 2022 forutsatt låneopptak til investeringsprosjekter på kr 79,7 mill. I tillegg er det forutsatt låneopptak i Husbanken til startlån på kr 30,0 mill.

Investeringsprosjekter i planperioden

Bevilgninger til varige investeringer (Budsjett- og regnskapsforskriften § 5-5 andre ledd). Tabellen nedenfor viser samlet alle investeringsprosjekter som det foreslås økonomiske midler til oppstart og/eller gjennomføring/avslutning i 2022. Tabellen viser også hva som foreslås av prosjekter i planperioden t.o.m. 2025. Alle tall i tabellene er i hele tusen.

Prosjektene i denne samleoversikten er delt opp i investeringskategorier som fremkommer i tabeller på de neste sidene. Etter hver tabell er det utarbeidet kommentarer til hvert enkelt prosjekt.

Prosj.-nr.	Prosjekt	Overført fra tidligere år	2022	2023	2024	2025	Sum
9102	Geodata/kartlegging geovekstprosjekt		300	300	300	300	1 200
9111	Trafikksikkerhetstiltak		200	200	200	200	800
9133	Reguleringsplaner - oppdatere	450	50	500	500	500	2 000
9134	Kommunedelplan næring	550	50				600
9136	Kvalitetsheving av eiendomsgrenser		250	250	250	250	1 000
9185	Speiderveien 5		615				615
9224	Birkeland skole		750			1 900	2 650
9225	Valstrand skole			4 770	2 500		7 270
9242	Planmessig utskifting inventar og utstyr		1 100	750	750	750	3 350
9257	Natveitåsen barnehage		1 030	750			1 780
9258	Kulturskolen Blink			10 000			10 000
9259	Herefoss skole		1 685		1 875		3 560
9262	Engesland oppvekstsenter		2 110				2 110
9263	Valstrand kulturarena				475		475

Prosj.-nr.	Prosjekt	Overført fra tidligere år	2022	2023	2024	2025	Sum
9336	Biler		350	750		1 050	2 150
9342	Sykehjemmsbygget - oppgradering kjøleanlegg	845					845
9345	Heldøgns omsorgsboliger (HDO)		300				300
9346	Birkenes helse- og omsorgssenter		750	125			875
9412	Bredbånd i spredt bosetting	2 000	2 600	1 500	1 500	1 500	9 100
9453	Nærmiljøanlegg/friluftsliv/kultur (netto ramme)		700	700	700	700	2 800
9460	Apparater og oppgradering kommunale lekeplasser		238	238	237	237	950
9468	Maskiner og utstyr		200	300	300	300	1 100
9516	Diverse oppgradering og småprosjekt bygg		4 275	4 275	4 275	4 275	17 100
9538	Tilrettelagte leiligheter	15 000					15 000
9540	Boliger psykisk helse og rus - bemannet	15 500					15 500
9541	Boliger psykisk helse og rus - ubemannet	3 000		400			3 400
9544	Gamle Valstrand skole	350					350
9547	Oppgradering/asfaltering diverse uteområder		285	285	285	285	1 140
9551	Forprosjekt flomsikring Tollnes	1 000					1 000
9552	Ny flerbrukshall				0		0
9553	Birkeneshallen	900					900
9554	Birkenes kommunehus	270	410		2 500		3 180
9555	Rivekostnader bygg Engesland	750					750
9556	Solcellepanel		250				250
9557	Stedsutvikling Engesland	2 475	2 500				4 975
9558	Flakke Loner - skyteanlegg		9 000	9 000			18 000
9623	Oppgradering kommunale veier		7 933	6 127	3 705	3 040	20 805
9661	Oppgradering vann og avløp (VA)		1 000	1 000	1 000	1 000	4 000
9671	Sanering VA-kummer og VA-ledninger		11 000	6 000	7 000	8 000	32 000
9672	Renseanlegg Birkeland		30 000	30 000			60 000
9674	Driftsutstyr vei, vann, avløp		100	100			200
9676	Steds- og næringsutvikling	2 150		500	500	500	3 650
9678	Tilstandskontroll og lokalisering spillvann- og overvannsledninger	475		500	500	500	1 975

Prosj.-nr.	Prosjekt	Overført fra tidligere år	2022	2023	2024	2025	Sum
9679	Tilstandskontroll og lokalisering vannledninger	475		500	500	500	1 975
9681	Vann og avløp Engesland	4 600				14 000	18 600
9682	Systemløsning og plan for sanering spredte avløp		500				500
9683	Vannbehandlingsanlegg		1 500	1 500			3 000
9684	Flytting vannledning Tollnes		1 500				1 500
	IKT-ramme (utstyr, systemer opplæring)		3 910	3 640	3 700	3 700	14 950
	Sum	50 790	87 440	84 960	33 553	43 488	300 230

Vann og avløp

Vann og avløp (VA) er et selvkostområde. Dvs. at kostnader knyttet til drift og investeringer av disse tjenestene dekkes av inntekter fra abonnentene (innbyggere og næringsliv som er knyttet til det kommunale nettet). Investeringsprosjektene som foreslås nedenfor er lagt til grunn i kalkulering av abonnentprisene for 2022, og for resten av planperioden. Unntaket er prosjekt 9684 Flytting vannledning Tollnes. Hovedplan VA 2020 er grunnlaget for investeringsprosjektene som foreslås gjennomført.

Tabellen nedenfor viser hvilke prosjekter som er kategorisert i investeringsgruppen vann og avløp:

Prosjekt-nr.	Prosjekt	Overført fra tidligere år	2022	2023	2024	2025	Sum
9661	Oppgradering vann og avløp (VA)		1 000	1 000	1 000	1 000	4 000
9671	Sanering VA-kummer og VA-ledninger		11 000	6 000	7 000	8 000	32 000
9672	Renseanlegg Birkeland		30 000	30 000			60 000
9678	Tilstandskontroll og lokalisering spillvann- og overvannsledninger	475		500	500	500	1 975
9679	Tilstandskontroll og lokalisering vannledninger	475		500	500	500	1 975
9681	Vann og avløp Engesland	4 600				14 000	18 600
9682	Systemløsning og plan for sanering spredte avløp		500				500
9683	Oppgradering vannbehandlingsanlegg		1 500	1 500			3 000

Prosjekt-nr.	Prosjekt	Overført fra tidligere år	2022	2023	2024	2025	Sum
9684	Flytting vannledning Tollnes		1 500				1 500
	Sum	5 550	45 500	39 500	9 000	24 000	123 550

9661 Oppgradering vann og avløp (VA)

Rammen skal dekke behov som erfaringsmessig oppstår i løpet av året, men som ikke er planlagt. Det foreslås å budsjettere med en økonomisk ramme på kr 1,0 mill. i 2022. Det samme foreslås pr år i 2023-2025.

9671 Sanering VA-kummer og VA-ledning

I 2021 saneres Osebakken mot Strøget inkludert krysningpunktet til Nordåsveien. I 2022 foreslås sanering fra Strøget og opp Nordåsveien til der hvor saneringsprosjektet ved Stoppedalsmyra ble avsluttet. Dette løser bla. behovet for brannvannsdekning, og man unngår å grave opp i Strøget annet enn ved krysningpunktet. Prosjektet er estimert til kr 6,0 mill. Videre foreslås det i 2022 å gjennomføre sanering på Tollnes innenfor en estimert kostnad på kr 5 mill. For å gjennomføre disse to saneringsprosjektene i 2022, foreslås en økonomisk ramme på kr 11,0 mill. Øvrige år i planperioden foreslås en investeringsramme på kr 6,0 mill. i 2023, kr 7,0 mill. i 2024 og kr 8,0 mill. i 2025.

9672 Renseanlegg Birkeland

Statsforvalteren i Agder gjennomførte tilsyn ved Birkeland renseanlegg i samarbeid med arbeidstilsynet i februar 2020. Tilsynet resulterte i 8 avvik og 2 anmerkninger, 3 av avvikene er alvorlige. Forprosjektet planlegges ferdigstilt i 2021. Anbudsprosess planlegges gjennomført i 1. halvår 2022 med oppstart av hovedprosjektet 2. halvår 2022. Det foreslås en økonomisk ramme på kr 30,0 mill. i 2022, og at det i 2023 avsettes kr 30,0 mill. for ferdigstilling av prosjektet. Økonomisk ramme på kr 60,0 mill. er basert på estimater som er innarbeidet i hovedplan VA til hovedprosjektet. Hva nytt renseanlegg faktisk vil koste er det stor usikkerhet rundt. Dette skyldes stor etterspørsel etter denne type entreprenører, samt priser på materiell som har skutt i været siste 1-2 årene.

9678 Tilstandskontroll og lokalisering spillvann- og overvannsledninger

I tilsynsrapport fra Statsforvalteren gjeldene Birkeland renseanlegg, er det bemerket at kommunen ikke har oversikt over overløp, samt at renseanlegget ikke har overholdt rensekravene de siste årene. For å oppfylle rensekravene er et av tiltakene å redusere innlekk i spillvannsnett. Det må da gjøres en kartlegging av spillvannsnett for å finne områdene hvor det er mest innlekk og gjøre tiltak der. Det vil samtidig gjøres en lokalisering av ledningene slik at kommunen får GPS-innmålt plassering. Slik det er i dag er mange av traseene usikre og det blir brukt mye tid på å lokalisere disse, ettersom man ikke kan stole 100 % på det som ligger i ledningskartet. Det foreslås overført en økonomisk ramme på kr 0,5 mill. fra 2021 til 2022, og tilsvarende beløp hvert år i 2023 – 2025.

9679 Tilstandskontroll og lokalisering vannledninger

Drikkevannsforskriften § 15 stiller krav til at "anleggseier skal sikre at vannforsyningssystemets distribusjonssystem er i tilfredsstillende stand, og driftes på en tilfredsstillende måte for å hindre at drikkevannet blir forurenset og for å bidra til bærekraftig bruk av grunnvann og overflatevann". For å oppfylle kravet om at distribusjonssystemet skal være i tilfredsstillende stand må vannverkseier ha oversikt over tilstanden. Det må så gjøres en vurdering av tilstanden

og på dette grunnlaget settes i verk tiltak for utbedring. Dette medfører at hele distribusjonssystemet må kartlegges, herunder kummers utforming og tilstand, type ventiler og funksjonalitet, type materialer og dimensjon på rør, abonnenter som kan forurense nettet. For å få en oversikt over status på vannledningene må disse kamerakjøres og peiles slik at man både får oversikt over tilstand i tillegg til nøyaktig plassering av ledningen. Det foreslås overført kr 0,5 mill. fra 2021 til 2022, og at tilsvarende beløp hvert år i 2023 – 2025.

9681 Vann og avløp Engesland

I forbindelse med regulering av Engesland sentrum, og eventuell ny bebyggelse, er det behov for å gjøre noe med vannforsyning og renseanlegg på Engesland. Det er ikke kapasitet til å knytte til flere bygninger til vannverket, ettersom det kun er en kapasitet på 2-3 m³ pr. døgn. Det må settes av midler til boring av ny brønn, ny drikkevannstank, legging av nye ledninger i vei, og utvidelse av eksisterende renseanlegg.

Kommunestyret vedtok i desember 2020 (sak 120/20) følgende; «Investering 9556 Driftsbygg Engesland endres til Vann og avløp Engesland. Vedtaket medførte at det ble budsjettert med en økonomisk ramme i 2021 på kr 5,0 mill. og kr 5,6 mill. i 2022. I 2021 er det igangsatt grunnundersøkelser for å finne alternativer til dagens drikkevannsbrønn. Dette omfatter undersøkelser av eksisterende brønner, boring av nye prøvebrønner og vurdering av tiltak for bedring av eksisterende brønner. Rapport med anbefaling for videre arbeid vil bli ferdigstilt ved utgangen av 2021. Det foreslås overført kr 4,6 millioner fra 2021 til 2022. Hovedfokus i 2022 vil være å løse problematikken rundt drikkevannsforsyningen. Det er fortsatt for mye usikkerhet i forhold til behov, og med det løsninger, for å utvide kapasitet i kommunens VA-anlegg på Engesland. Det kan ligge i intervallet kr 5,0 – 14,0 mill. I forslag til investeringsplan, er det lagt inn kr 14,0 mill. helt i slutten av planperioden.

9682 Systemløsning og plan for sanering spredte avløp

Prosjektet innbefatter planmessige tiltak og tilpasning av kommunale anlegg for tilknytning til spredt avløp. Det skal vurderes hvilke områder som skal tilknyttes offentlig avløp i fremtiden. Dette settes i sammenheng med oppgradering av private avløpsanlegg for å nå målene i vanddirektivet innen 2027. Det må utarbeides en plan for kontroll og saksbehandling av private avløpsanlegg. En slik jobb krever en god systemløsning for registrering og oversikt over anleggene. Rammen skal dekke anskaffelse av fagsystem og rådgiverbistand til utarbeidelse av planer. Det foreslås en økonomisk ramme til dette prosjektet på kr 0,5 mill. i 2022.

9683 Oppgradering vannbehandlingsanlegg

Det er nødvendig med en opprustning av vannbehandlingsanlegget på Birkeland. Prosjektet omfatter gjennomgang av de ulike behandlingstrinnene i anlegget og skifte ut det som er nødvendig, eventuelt vurdere andre prosessløsninger. Det foreslås å budsjettere med en økonomisk ramme på kr 1,5 mill. i 2022 og tilsvarende beløp i 2023.

9684 Flytting vannledning Tollnes

Kommunen har forpliktet seg til å flytte den omtvistede vannledningen på Tollnes innen 01.01.23. Det foreslås å budsjettere med en økonomisk ramme på kr 1,5 mill.

Teknisk forvaltning

Tabellen nedenfor viser hvilke prosjekter som er kategorisert i investeringsgruppen teknisk forvaltning:

Prosjekt-nr.	Prosjekt	Overført fra tidligere år	2022	2023	2024	2025	Sum
9102	Geodata/kartlegging geovekst prosjekt		300	300	300	300	1 200
9133	Reguleringsplaner - oppdatere	450	50	500	500	500	2 000
9136	Kvalitetsheving av eiendomsgrenser	-	250	250	250	250	1 000
	Sum	450	600	1 050	1 050	1 050	4 200

9102 Geodata/kartlegging geovekstprosjekt

Det er krav i Plan- og bygningsloven om kartlegging. Investeringsprosjektet går ut på å gjennomføre geovekstprosjekter og andre lignende prosjekter for kontinuerlig å oppdatere kartgrunnlaget i kommunen. Dette til bruk både internt og eksternt. Geovekstprosjektet gjennomføres i henhold til Geodataplanen for Agder fylkeskommune. Statens Kartverk har utarbeidet geodataplanen i samarbeid med kommunene i fylket og statlige/fylkeskommunale etater. Det foreslås en investeringsramme i 2022 på kr 0,3 mill. Det samme beløpet foreslås avsatt pr år de tre andre årene i planperioden. Investeringsrammen dekker den andelen som kommunen må bidra med økonomisk i dette prosjektet.

9133 Reguleringsplaner - oppdatere

Det finnes flere boligfelt i kommunen som har eldre reguleringsplaner, eller hvor det ikke er en gjeldende reguleringsplan. Kommunen ønsker nå en kvalitetsheving på eldre planer for å få en mer ryddig og effektiv søkeprosess for innbyggerne og private utbyggere. Dette vil også effektivisere byggesaksbehandlingen. For å få gjennomført nødvendige oppdateringer foreslås det overført kr 0,45 mill. fra 2021 til 2022. I tillegg foreslås det en økonomisk ramme på kr 0,05 mill. i 2022; totalt kr 0,5 mill. Videre foreslås det avsatt kr 0,5 mill. pr år i 2023-2025.

9136 Kvalitetsheving av eiendomsgrenser

Det er igangsatt er prosjekt i samarbeid med Kartverket hvor eiendomsgrenser i matrikkelen vil bli kvalitetshevet. Kartverket har sett behovet for å forbedre kvaliteten på eiendomsgrensene og har satt i gang et landsomfattende prosjekt. Birkenes kommune er en del av dette. Prosjektet vil gi effektiviseringsgevinst for både private utbyggere og kommunal forvaltning når eiendomsgrensene er klarlagt og av riktig kvalitet når utbyggingsprosjekter og regulering skal starte. Kommunale eiendommer i sentraene rundt formålsbygg, veiarealer, park og friområder osv. vil bli prioritert først. Det foreslås en økonomisk ramme på kr 0,25 mill. i 2022 og kr 0,25 mill. pr år i 2023-2025.

Nybygg-ombygginger

Kommunen opplever stor etterspørsel i byggetreprenørmarkedet, samt betydelig økning på materialer. Dette skaper usikkerhet i forhold til de økonomiske rammene som foreslås for de ulike prosjektene. Hva dette reelt vil bety, får kommunen først svar på når tilbud er mottatt.

Tabellen nedenfor viser hvilke prosjekter som er kategorisert i investeringsgruppen nybygg-ombygginger-kommunale boliger:

Prosj.-nr.	Prosjektnavn	Overført fra tidligere år	2022	2023	2024	2025	Sum
9258	BLINK - kulturskole			10 000			10 000
9345	Heldøgns omsorgsboliger (HDO)		300				300
9538	Tilrettelagte leiligheter	15 000					15 000
9540	Boliger psykisk helse og rus - bemannet	15 500					15 500
9541	Boliger psykisk helse og rus - ubemannet	3 000		400			3 400
	Sum	33 500	300	10 400	-	-	44 200

9258 BLINK - kulturskole

Det har pågått et arbeid gjennom flere år for å finne løsning på funksjonelle og hensiktsmessige lokaler for Kulturskolen Blink. I desember i fjor vedtok kommunestyret (sak 120/20) å redusere investeringsrammen fra kr 20,0 mill. til kr 10,0 mill., og at hovedprosjektet planlegges gjennomført i 2023. Forprosjektgruppen har jobbet videre i 2021. Status i forprosjektet ble lagt frem i formannskapet til orientering i 1. halvår 2021, og hvor det kom tydelig frem at økonomisk ramme på kr 10,0 mill. skulle opprettholdes. I 2. halvår er det jobbet med sondering mot ulike potensielle leverandører på hva som kan være mulig å få til av løsninger innenfor gitte ramme, men uten at det foreligger konkret forslag ennå. Hovedprosjekt foreslås planlagt gjennomført i 2023 innenfor en økonomisk ramme på kr 10,0 mill.

9345 Heldøgns omsorgsboliger (HDO)

Det forutsettes at det ikke er behov for flere HDO boliger før i 2025. Det foreslås gjennomført et forprosjekt i 2022 for å kartlegge fremtidig behov for HDO boliger. Prognoser som ble lagt til grunn når boligstrategien ble utarbeidet i 2018, tilsa et behov for å øke kapasiteten med 10-12 nye HDO boliger i 2024/2025. Det foreslås en økonomisk ramme på kr 0,3 mill. i 2022.

9538 Tilrettelagte leiligheter

Det er behov for 4 leiligheter, med fellesareal, til utleie overfor unge voksne og voksne med nedsatt funksjonsevne. Prosjektering er ferdigstilt. Det ble gjennomført anbudskonkurranse tidlig høst 2021, men kun to entreprenører leverte tilbud. Det er besluttet å utlyse prosjektet på nytt. Som følge av dette vil hovedprosjekt først komme i gang på nyåret, og det foreslås overført kr 15,0 mill. fra 2021 til 2022. Tilskudd fra Husbanken er forutsatt å utgjøre kr 5,9 mill. På denne type leiligheter vil det være husleieinntekter.

9540 Boliger psykisk helse og rus - bemannet

Prosjektet forutsettes å inneholde fem små leiligheter med bad og kjøkken og adskilt soverom. I tillegg kommer fellesareal m/personalfasiliteter (kontor/pauserom samt garderobe m/toalett

og dusj). Det er politisk vedtatt at det skal innhentes tilbud på både nybygg og rehabilitering av eksisterende bygg i Smedens Kjerr. Hovedprosjektet var opprinnelig planlagt gjennomført i 2021, men av ulike årsaker blir det utsatt til 2022. Som følge av dette foreslås det å overføre kr 15,5 mill. fra 2021 til 2022 med forutsetning om ferdigstillelse i 2022. Tilskudd fra Husbanken er forutsatt å utgjøre kr 7,3 mill.

9541 Boliger psykisk helse og rus - ubemannet

Som ledd i strategi med bemannet bolig, er det også behov for frittstående boliger som kan benyttes av de som ikke har behov for, eller ikke passer inn, i en bemannet bolig. I planperioden er det antatt et behov for totalt 4 boenheter. To boliger som kommunen har i eksisterende portefølje vil bli ombygget/renovert. En forutsettes ferdigstilt i 2021 og ytterligere en i 2022. Behov for de to siste er anslått til 2023. Det foreslås overført kr 3,0 mill. fra 2021 til 2022, og at det avsettes ytterligere en økonomisk ramme i 2023 på kr 0,4 mill.

Oppgradering bygg og uteområder

Hovedplan for bygg ble ferdigstilt i 2020. Den tekniske tilstanden til følgende formålsbygg har blitt analysert; Birkeland skole, Valstrand skole og kulturarena, Birkeneshallen, Engesland Oppvekstsenter, Herefoss skole, Sykehjemmsbygget, Kommunehuset og Heldøgns omsorgsboliger (serviceleilighetene). Tilstandsanalysen for disse byggene viser at det i et 15 års perspektiv vil være behov og vedlikehold og oppgraderinger kalkulert til kr 113, 6 mill. Hovedplanen vil være utgangspunkt for planlagt vedlikehold fremover i tid; både når det gjelder vedlikehold (driftskostnader) og oppgraderinger (investering).

Tabellen nedenfor viser hvilke prosjekter som er kategorisert i investeringsgruppen oppgraderinger bygg og uteområder:

Prosjekt-nr.	Prosjekt	Overført fra tidligere år	2022	2023	2024	2025	Sum
9185	Speiderveien 5		615				615
9224	Birkeland skole		750			1 900	2 650
9225	Valstrand skole			4 770	2 500		7 270
9257	Natveitåsen barnehage		1 030	750			1 780
9259	Herefoss skole		1 685		1 875		3 560
9262	Engesland oppvekstsenter		2 110				2 110
9342	Sykehjemmsbygget - oppgradering kjøleanlegg	845					845
9346	Birkenes helse- og omsorgssenter		750	125			875
9516	Diverse oppgradering og småprosjekt bygg		4 275	4 275	4 275	4 275	17 100
9544	Gamle Valstrand skole	350					350
9547	Oppgradering/asfaltering diverse uteområder		285	285	285	285	1 140
9554	Birkenes kommunehus	270	410		2 500		3 180

Prosjekt- nr.	Prosjekt	Overført fra tidligere år	2022	2023	2024	2025	Sum
9556	Solcellepanel		250				250
	Sum	1 465	12 160	10 205	11 235	6 460	41 725

9185 Speiderveien 5

Det er en enebolig som kommunen eier og leier ut. Det er behov for å oppgradere huset utvendig med bla. ny kledning og vinduer. Det foreslås en økonomisk ramme til dette prosjektet på kr 0,6 mill. i 2022

9224 Birkeland skole

Som følge av skolens størrelse og antall elever, er det behov for et skolekjøkken til. Dette foreslås utført i 2022 innenfor en økonomisk ramme på kr 0,75 mill. I 2025 er det planlagt taktekking på hovedbygg, samt bytte av 1 av totalt 5 aggregater. Dette innenfor en økonomisk ramme på kr 1,9 mill.

9225 Valstrand skole

I 2023 foreslås det at ventilasjonsanlegget oppgraderes. I samme år planlegges det også at administrasjonsfløyen kobles til flisfyringsanlegget. Dette innenfor en samlet investeringskostnad på kr 4,8 mill. I 2024 foreslås det avsatt en økonomisk ramme på kr 2,5 mill. for oppgradering av sanitært anlegg/utstyr.

9257 Natveitåsen barnehage

Prognoser fra SSB, offentliggjort i august 2020, viser en befolkningsframskriving som tilsier at det ikke vil være behov for å øke barnehagekapasiteten. Det foreslås derfor å avvente med å bygge ut barnehagen. Behovet for manglende fasiliteter til personalet er forutsatt løst ved å kjøpe en brakke/kontormodul i 2022 som plasseres i tilknytning til barnehagen. Dette innenfor en økonomisk ramme på kr 1,0 mill. Videre har det oppstått behov for å gjøre en oppgradering av fall og underlag på deler av uteområdet hvor klatre og lekestativ er plassert. Dette foreslås utført i 2023 innenfor en økonomisk ramme på kr 0,75 mill.

9259 Herefoss skole

I 2022 foreslås det rehabilitering av taket med ny takstein, takrenner, nedløp og tak over inngangsparti innenfor en økonomisk ramme på kr 1,7 mill. Videre foreslås det at ventilasjonsanlegget oppgraderes i 2024 innenfor en økonomisk ramme på kr 1,9 mill.

9262 Engesland oppvekstsenter

I 2022 foreslås det rehabilitering av taket i form av ny takstein og takrenner med nedløp. Dette innenfor en økonomisk ramme på kr 2,1 mill.

9342 Sykehjemmsbygget - oppgradering kjøleanlegg

Dette er et pågående prosjekt som startet i 2019. Det har vært nødvendig å vurdere flere ulike løsninger. Prosjektet gjennomføres bla. i samarbeid med 3B Fiberglass. Som kortsiktig tiltak er kjøling etablert med mobil løsning. Prosjektet vil ikke bli ferdigstilt i 2021. Det foreslås overført kr 0,8 mill. fra 2021 til 2022.

9346 Birkenes helse og omsorgssenter

Det er behov for to nye varmpumper. Den ene skal erstatte en el-kjele som er eneste oppvarmingskilde på storkjøkkenet. Den andre skal erstatte en som er stoppet. I tillegg må varmtvannstankene skiftes (den ene har konstant jordfeil). Det er også behov for en

akulumeringstank, inkl. styringssystem, for å lagre varmtvann som kan brukes når behovet er størst. Tiltakene vil være med på å redusere energiforbruk fremover. Det foreslås en økonomisk ramme på kr 0,75 mill. i 2022 for å få gjennomført dette. I 2023 foreslås det avsatt kr 0,1 mill. til etterisolering av loft.

9516 Diverse oppgradering og småprosjekt bygg

Dette er et rammeprojekt, og skal ivareta mindre investeringsprosjekter i bygningsmassen med tilhørende uteområde. Som «tommelfingerregel» dreier det seg om enkeltprosjekter opp til ca. kr 0,5 mill. Det foreslås en økonomisk ramme i 2022 på kr 4,3 mill. Det samme beløpet foreslås avsatt pr. år i perioden 2023 til 2025.

I 2022 er det planlagt tiltak i Birkeneshallen (flisoverflater i dusj/garderober og bytte av 5 hoveddører), Herefoss skole (drenering, utbedre råte i garasjerom og skifte gulvbelegg), HDO boliger (skifte gulvbelegg og bytte til LED lys), Engesland oppvekstsenter (vinduer/dører, ladestasjon til El-biler), Natveitåsen barnehage (gjerde rundt akebakke/lekeareal), Avlastningsboligene (solavskjerming), Birkenes helse og omsorgssenter (solavskjerming, utvidelse av veranda på Grantunet), Læringscenteret (utvendig trapp).

9544 Gamle Valstrand skole

Det ble opprinnelig budsjettert med kr 0,45 mill. med formål å rive bygget. Senere er det utarbeidet forslag om rehabilitering og ombygging slik at Kulturskolen Blink kunne lokaliseres i bygget. Dette forslaget er ikke realistisk å gjennomføre innenfor den økonomiske den rammen som er vedtatt av kommunestyret. Det har lenge vært behov for å gjøre utbedringer av bygget; bla. som følge av pålegg etter el-tilsyn og branntilsyn. Noen helt nødvendige tiltak er gjennomført i 2021. Det foreslås overført kr 0,35 mill. til 2022, og at midlene omdisponeres til bla. installasjon av brannalarm og andre helt nødvendige utbedringer.

9547 Asfaltering diverse uteområder

I 2021 er det gjennomført oppgradering flere steder, men det vil fortsatt være i planperioden for videre utbedring av områder rundt kommunens bygningsmasse som krever asfaltering. Det foreslås en økonomisk budsjetttramme på kr 0,28 mill. i 2022 og med tilsvarende beløp pr. år i perioden 2023 til 2025.

9554 Birkenes kommunehus

Det foreslås overført kr 0,27 mill. fra 2021 til 2022. I tillegg foreslås det en økonomisk ramme på kr 0,41 mill. i 2022 for å få ferdigstilt påbegynte prosjekter gjeldende solavskjerming og oppgradering av gulvflater. For å ivareta trafikksikkerhet i forbindelse med kjøring til og fra kommunehuset, spesielt vare-, og søppeltransport, er det behov for bedre løsninger. Dette inkluderer også ny rampe til storkjøkkenet. Det foreslås derfor at det avsettes kr 2,5 mill. til dette formålet i 2025.

9556 Solcellepanel

På kommunens formålsbygg er det store takflater som potensielt kan egne seg til å montere solcellepanel på. Det foreslås gjennomført et forprosjekt i 2022 innenfor en økonomisk ramme på kr 0,25 mill. Forprosjektet skal gi svar på om dette er en lønnsom investering.

Inventar/utstyr-biler-mindre maskiner teknisk drift

Tabellen nedenfor viser hvilke prosjekter som er kategorisert i investeringsgruppen inventar/utstyr-biler-mindre maskiner teknisk drift:

Prosjekt-nr.	Prosjekt	Overført fra tidligere år	2022	2023	2024	2025	Sum
9242	Planmessig utskifting inventar og utstyr		1 100	750	750	750	3 350
9336	Biler		350	750		1 050	2 150
9468	Maskiner og utstyr		200	300	300	300	1 100
	Sum	-	1 650	1 800	1 050	2 100	6 600

9242 Planmessig utskifting møbler, inventar og utstyr

En kartlegging for noen år tilbake viste tilstand og mangler på møbler, inventar og utstyr i enhetene. Kartleggingen viste at det var et stort etterslep, og til dels mangel på utstyr flere steder. Som følge av dette ble det vedtatt å øke investeringsrammen ganske betydelig fra budsjettåret 2018. Det er fortsatt etterslep, og i 2022 er det meldt inn behov for totalt ca. kr 1,8 mill. Det foreslås en budsjetttramme på kr 1,1 mill. i 2022 og kr 0,75 mill. pr år i 2023-2025. Følgende enheter har meldt behov; NAV, Natveitåsen bhg. Herefoss skole, Teknisk drift, Valstrand skole, Kommunikasjon og kultur, Sykehjemmet (vaskeri, kjøkken, sengeavd.), Birkeland skole, Boveiledertjenesten, Engesland oppvekstsenter, Tjenester for hjemmeboende og Ressursenteret.

9336 Biler

Det planlegges utskifting av 2 biler i tjenester for hjemmeboende, 2 biler i teknisk drift, 1 bil innen teknisk forvaltning, samt kjøp av en leasingbil. Restverdi på biler som kan selges er hensyntatt i forslaget til investeringsrammer i planperioden. I 2022 foreslås en økonomisk ramme på kr 0,35 mill., kr 0,75 mill. i 2023 og kr 1,0 mill. i 2025.

9468 Maskiner og utstyr

Nødvendig utstyr som trengs for å utføre renholds- og vaktmestertjenester. Det foreslås en økonomisk ramme på kr 0,2 mill. i 2022, og kr 0,3 mill. i hvert av de andre årene i planperioden.

Idrett-kultur-friluftsliv

Tabellen nedenfor viser hvilke prosjekter som er kategorisert i investeringsgruppen idrett-kultur-friluftsliv:

Prosjekt-nr.	Prosjekt	Overført fra tidligere år	2022	2023	2024	2025	Sum
9263	Valstrand kulturarena				475		475
9453	Nærmiljøanlegg/friluftsliv/kultur (netto ramme)		700	700	700	700	2 800

9460	Apparater og oppgradering kommunale lekeplasser		238	238	237	237	950
9552	Ny flerbrukshall				0		0
9553	Birkeneshallen - skifte av tak	900					900
	Sum	900	938	938	1 412	937	5 125

9263 Valstrand kulturarena

Gulvflatene (tregulv) i gymsalen har stor slitasje, og foreslås oppgradert i 2024 innenfor en økonomisk ramme på kr 0,48 mill.

9453 Nærmiljøanlegg/friluftsliv/kultur (netto ramme)

Det foreslås en investeringsramme på kr 0,7 mill. i 2022, og det samme pr. år i perioden 2023-2025. Foreslåtte investeringsrammer i planperioden har tatt utgangspunkt i spesifiserte prosjekter i gjeldende 4-årsplan for idrett og fysisk aktivitet for 2021 – 2024. Det må bemerkes at investeringsrammene som foreslås i budsjettet for 2022, og i resten av planperioden er andelen som kommunen bidrar med i prosjektene. Mange av prosjektene er et spleiselag mellom kommune, stat/fylke og private/dugnad. For å kunne klassifisere denne type prosjekter som investering i kommunens regnskap, er det en forutsetning at det er Birkenes kommune som er formell eier av det som anskaffes. Hvis det ikke er tilfelle, må det betraktes som driftstilskudd.

9460 Apparater og oppgradering kommunale lekeplasser

Rullerende oppgradering av lekeplasser. Det foreslås avsatt kr 0,24 mill. i budsjettet for 2022, og det samme beløpet hvert år i resten av planperioden 2023 – 2025.

9552 Ny flerbrukshall

Kapasiteten i Birkeneshallen er en stor utfordring. Det er imidlertid ikke tatt inn budsjett til forprosjekt i perioden.

9553 Birkeneshallen – skifte tak

Taket på Birkeneshallen er av blikk, og det har vært flere lekkasjer de siste årene. Det er derfor nødvendig å gjøre tiltak. Dette prosjektet var opprinnelig planlagt gjennomført i 2021, men administrasjonen fikk av ressursmessige årsaker ikke gjennomført anbudskonkurranse vinteren/våren 2021 for å kunne skifte taket på sommeren. Budsjettmidlene, kr 0,9 mill. foreslås overført til 2022 slik at arbeidet kan utføres sommeren 2022.

IKT og bredbånd i spredt bosetting

Tabellen nedenfor viser hvilke prosjekter som er kategorisert i investeringsgruppen IKT og bredbånd i spredt bosetting:

Prosjekt-nr.	Prosjekt	Overført fra tidligere år	2022	2023	2024	2025	Sum
9412	Bredbånd i spredt bosetting	2 000	2 600	1 500	1 500	1 500	9 100
	IKT-ramme (utstyr, systemer opplæring)		3 910	3 640	3 700	3 700	14 950
	Sum	2 000	6 510	5 140	5 200	5 200	24 050

9412 Bredbånd i spredt bosetting

Kommunen har signert totalt 4 avtaler om utbygging av bredbånd i spredt bosetting. Det gjelder områdene Røynås og Hobbesland, Vassbotn-Solheim, Ogge-Skreos og Senumstad-Furholt. Kommunens forpliktelser i disse 4 avtalene utgjør kr 3,1 mill. Det forventes ikke at kommunen vil bli fakturert for noen av prosjektene i 2021. Det foreslås derfor at kr 2,0 mill. overføres til 2022. I 2022 foreslås en utøkning av økonomisk ramme med kr 2,6 mill. I dette forslaget vil kommunen være i posisjon til å inngå nye utbyggingsavtaler i 2022 innenfor en ramme på kr 1,5 mill. I perioden 2023 til 2025 foreslås det en økonomisk ramme på kr 1,5 mill. pr. år.

IKT-ramme (utstyr, systemer og opplæring)

Det var gjennom mange år et stort etterslep på IKT-utstyr og tilhørende infrastruktur. Dette medførte ineffektivitet i forhold til bla. undervisning i skolen. Innenfor vedtatte investeringsrammer de siste 5 årene har det blitt gjort et godt løft, og etterslepet er i stor grad blitt gjort noe med. Det er fortsatt nødvendig å avsette tilstrekkelig med midler til rulling av utstyr som sikrer at det ikke blir utdatert i forhold til bruken. I rammen er det også avsatt midler til infrastruktur/nettverk, digitalisering, oppgradering av fagsystemer og serveroppgradering, samt kjøp av prosjektledelse fra IT-tjenesten. Det foreslås en investeringsramme på kr 3,9 mill. i 2022, kr 3,6 mill. i 2023, kr 3,7 mill. i 2024 og kr 3,7 mill. i 2025.

Samfunns-, steds-, og næringsutvikling

Tabellen nedenfor viser hvilke prosjekter som er kategorisert i investeringsgruppen samfunns-, sted-, og næringsutvikling:

Prosjekt-nr.	Prosjekt	Overført fra tidligere år	2022	2023	2024	2025	Sum
9134	Kommuneplanens arealdel	550	50				600
9551	Forprosjekt flomsikring Tollnes	1 000					1 000
9555	Rivekostnader bygg Engesland	750					750
9557	Stedsutvikling Engesland	2 475	2 500				4 975
9558	Flakke Loner - skyteanlegg		9 000	9 000			18 000
9676	Steds- og næringsutvikling	2 150		500	500	500	3 650
	Sum	6 925	11 550	9 500	500	500	28 975

9134 Kommuneplanens arealdel

Under arbeidet med kommuneplanens arealdel i 2019 ble det bestemt at det skulle utarbeides en egen kommunedelplan for å kartlegge og legge til rette for fremtidige næringsarealer i kommunen. Når kommunen ferdigstiller regulering av de resterende arealene i Tveide Næringspark, og det området blir utviklet i kommunal eller privat regi, finnes det ikke nye næringsarealer i kommuneplanen som er klare til videre utvikling. Derfor er det helt avgjørende for næringsutviklingen i kommunen at mulige næringsområder blir identifisert inn i en kommunedelplan. I dette arbeidet er det senere funnet mest hensiktsmessig å revidere kommuneplanens arealdel for å innarbeide nye næringsarealer. Prosjektet var planlagt gjennomført i 2021, men av ressursmessige årsaker blir arbeidet så vidt påbegynt i 2021. Det foreslås derfor å overføre kr 0,55 mill. fra 2021 til 2022, samt budsjettere med ytterligere kr 0,05 mill. i 2022.

9551 Forprosjekt flomsikring Tollnes

I januar 2019 presenterte NVE resultatene fra arbeidet som er gjort for å kartlegge flomfaren ved Flaksvann og Tollnes. Birkenes kommune søkte NVE om tilskudd og bistand til planlegging og gjennomføring av tiltak i 2020 for å sikre utsatte områder mot flom, men NVE svarte negativt på søknaden. Normalt dekker NVE 80% av kostnadene med prosjektering. NVEs erfaringer tilsier planleggingskostnader for denne type arbeid til ca. kr 10 mill. (inkl. det arbeidet som hittil er gjort). Det skulle tilsi ca. kr 2,0 mill. for Birkenes kommune. NVE har gitt tilbakemelding til kommunen om at det ikke er nødvendig å søke hvert år. Kommunedirektøren foreslår derfor at budsjetterte midler i 2020 og 2021; totalt kr 1,0 mill. foreslås overført til 2022, men at det ikke budsjetteres med ytterligere midler i 2022 og fremover. Midler til forprosjekt flomsikring Tollnes foreslås tatt opp som egen politisk sak når NVE melder tilbake at de er klare til å prioritere dette prosjektet.

9555 Rivekostnader bygg Engesland

Det er utført et skisseprosjekt som beskriver mulige alternativer for plassering og løsninger for driftsbygg og butikk. Det alternativet som vurderes som mest aktuelt forutsetter at den gamle sveitservillaen rives. I budsjettet var det forutsatt at bygget skulle rives i 2021 innenfor en kostnadsramme på kr 0,75 mill. Rivearbeidet avventes inntil nødvendige avklaringer og beslutninger gjeldene bærekrafthus er vedtatt. Midlene foreslås overført fra 2021 til 2022.

9557 Stedsutvikling Engesland

I budsjettet for 2021 er det vedtatt en økonomisk ramme på kr 2,6 mill. Det er utført et skisseprosjekt/mulighetsstudie for bygging av butikk/bærekrafthus. Det forventes ikke at det vil påløpe andre kostnader på dette prosjektet i 2021. Det foreslås derfor å overføre kr 2,5 mill. fra 2021 til 2022. Det foreslås videre å budsjettere med ytterligere kr 2,5 mill. i 2022.

9676 Steds- og næringsutvikling

Det foreslås at det overføres midler fra 2021 til 2022 på kr 2,1 mill. I investeringsplanen foreslås det avsatt kr 0,5 mill. hvert år i perioden 2023-2025.

Kommunale veier

Tabellen nedenfor viser hvilke prosjekter som er kategorisert i investeringsgruppen kommunale veier:

Prosjekt-nr	Prosjekt	Overført fra tidligere år	2022	2023	2024	2025	Sum
9111	Trafikksikkerhetstiltak		200	200	200	200	800
9623	Oppgradering kommunale veier		7 933	6 128	3 705	3 040	20 805
9674	Driftsutstyr vei, vann, avløp		100	100			200
	Sum	-	8 233	6 428	3 905	3 240	21 805

9111 Trafikksikkerhetstiltak

Det foreslås en økonomisk ramme på kr 0,2 mill. til ulike trafikksikkerhetstiltak i budsjettet for 2022. Det samme foreslås pr. år i resten av planperioden.

9623 Oppgradering kommunale veier

Hovedplan vei ble ferdigstilt i 2020. Forslag til investeringsramme i budsjett 2022, og de øvrige årene i investeringsplanen har tatt utgangspunkt i hovedplanen med tilhørende forslag til tiltak. I 2022 foreslås en økonomisk ramme på kr 7,9 mill. Følgende delprosjekter planlegges utført; Kleppeveien (rehabilitering/asfaltering), Grus/rehab. veglegemer, oppgradering av veier i forbindelse med VA-prosjekter, Tollnesveien (ny asfalt i forbindelse med VA-sanering), Nordåsen terrasse (bytte av veidekke), Nordåsveien (nytt veidekke i forbindelse med VA-sanering), Utrede Lina som helårs skolevei.

9674 Driftsutstyr vei, vann, avløp (VVA)

Kommunen har noe maskinelt utstyr som brukes for å ivareta uforutsett vedlikehold, men også mye av det planlagte vedlikeholdet. For å få utført dette arbeidet på en rasjonell og effektiv måte, er det nødvendig å fornye noe av utstyret med gitte intervaller. I 2022 foreslås en økonomisk ramme på kr 0,1 mill. og kr 0,1 mill. i 2023. Videre utover i planperioden forventes det ikke å være behov for ytterligere investeringer.

Tilskudd til andres investeringer

(budsjett og regnskapsforskriften § 5-5 andre ledd)

Prosjekt-nr.	Prosjekt	Overført fra tidligere år	2022	2023	2024	2025	Sum
9850	Oppgradering kirkebygg		600	600	600	600	2 400
	SUM	-	600	600	600	600	2 400

9850 Oppgradering kirkebygg

Investeringsrammen skal dekke nødvendige behov for oppgradering av kirkene i Birkenes kommune. Det foreslås en investeringsramme på kr 0,6 mill. i 2022 og tilsvarende ramme pr år i resten av planperioden. Dette er basert på innmeldte behov fra Den norske Kirke. Dette er netto beløp som kommunen overfører til kirken. I tillegg kommer mva.-kompensasjon på investeringene som del av finansieringen. Dette gir brutto investeringsrammer på kr 0,75 mill. i 2022-2025.

Investeringer i aksjer og eiendeler

(budsjett- og regnskapsforskriften § 5-5 andre ledd)

Prosjekt-nr.	Prosjekt	Overført fra tidligere år	2022	2023	2024	2025	Sum
5050	Egenkapital-innskudd KLP		750	775	800	825	3 150
9343	Legehjemmel		750				750
	Sum	-	1 500	775	800	825	3 900

5050 Egenkapitalinnskudd KLP

KLP er et gjensidig forsikringselskap der kundene (kommunene) er eiere. Egenkapitalen skal utgjøre en prosentandel av pensjonsforpliktelsene. Når forpliktelsene øker, må også egenkapitalen økes. På bakgrunn av dette må kommunen betale egenkapitalinnskudd til KLP. I 2021 ble det faktiske innskuddet kr 0,73 mill. Det foreslås at det budsjetteres med kr 0,75 mill. i 2022, og svakt økende pr år i planperioden til kr 0,8 mill. i 2025.

9343 Legehjemmel

Det er signalisert at en fastlege kommer til å slutte i 2022. I tillegg har alle legene nå ventelister

Det er i investeringsbudsjettet tatt høyde for at kommunen kan kjøpe hjemmel. Kommunen eier allerede utstyrsdelen. Ved utlysning etter ny fastlege vil stillingen lyses ut med mulighet for næringsdrift eller kommunal fast ansettelse. Sånn som markedet har vært de siste årene, er det fast ansettelse de fleste legene ønsker. I budsjettet for 2022 foreslås det en økonomisk ramme på kr 0,75 mill. til dette tiltaket.

Utlån

(budsjett- og regnskapsforskriften § 5-5 andre ledd)

Prosjekt	Overført fra tidligere år	2022	2023	2024	2025	Sum
Opptak startlån		30 000	30 000	30 000	30 000	120 000
Sum	-	30 000	30 000	30 000	30 000	120 000

9920 Opptak startlån

Kommunen gir startlån til kjøp og bygging av boliger i kommunen i henhold til gjeldene retningslinjer fra Husbanken. I boligstrategien legges det opp til at kommunen i større grad skal ta i bruk Husbankens ordninger til privatpersoner. Det gjelder spesielt startlån. De siste årene har det vært en markant økende etterspørsel. Det foreslås at det i 2022 budsjetteres med kr 30,0 mill. til formålet, og at tilsvarende beløp blir avsatt hvert år i perioden 2023-2025.

Tilskudd fra andre og salg av varige driftsmidler

Prosj.-nr.	Prosjektnavn	Overført fra tidligere år	2022	2023	2024	2025	Sum
9538	Tilskudd bygging tilrettelagte leiligheter			-5 850			-5 850
9540	Tilskudd boliger psykisk helse og rus, bemannet			-7 300			-7 300
	Sum tilskudd	-	-	-13 150	-	-	-13 150

9538 Tilskudd bygging tilrettelagte leiligheter

Husbanken yter tilskudd til kjøp av tomt og bygging av denne type leiligheter. Hovedprosjekt er forutsatt ferdigstilt i 2022, og at tilskudd knyttet byggeprosjektet utbetales i 2023 med kr 5,9 mill. Dette er lagt til grunn som delfinansiering av prosjektet.

9540 Tilskudd boliger psykisk helse og rus, bemannet

Husbanken yter tilskudd til denne type boliger. Hovedprosjektet er forutsatt ferdigstilt i 2022, og at tilskuddet utbetales i 2023 med kr 7,3 mill.

Prosjekter som har vært til vurdering

Følgende prosjekter har vært diskutert og vurdert, men hvor det ikke er satt av midler i forslag til investeringsplan for 2022 -2025:

Læringscenteret (voksenopplæringen)

Denne tjenesten har operert i midlertidige lokaler i mange år. Kommunen er i dialog med Lillesand kommune om mulig samarbeid innen denne tjenesten. Det er ikke lagt inn investeringsmidler til dette i planperioden.

Tveide næringspark

Trinn 1 er ferdig utviklet, men trinn 2 og trinn 3 gjenstår. Det er ikke avsatt investeringsmidler til videre utvikling av området i kommunal regi.

Samskapingssenter Birkeland

Kommunen er delaktig i prosjektet, men det forutsettes at kommunen eventuelt skal være leietaker. Det er ikke avsatt investeringsmidler

Eiendomsselskap

Etablering av mulig eiendomsselskap er til utredning. Det er ikke avsatt midler til egenkapital i til en eventuell etablering.

Ladestasjon(er) for El-biler i Birkenes kommune

Mulighet for å etablere hurtigladestasjoner på Birkeland er undersøkt, men det er ikke leverandører som finner dette lønnsomt enda. Det er ikke avsatt investeringsmidler til formålet.

Bibliotek

Svømmehall/anlegg

Trepark

Vassdragsenter ved Teinefossen

Enhetene

Kommune felles

Fra 1. juni ble det gjort endringer i kommunens organisasjonsstruktur. Kommune felles består av kommunedirektør og økonomi, samt det som er felles gjeldene hele kommunen inkl. driftstilskudd til kirken. Endringene har medført at ansvarene for personal, HMS/kvalitet/personvern, samt hovedtillitsvalgte og hovedverneombud er overført til et område som har fått navnet Organisasjon, og som rapporterer til kommunalsjef Organisasjon og oppvekst.

Kommune felles har et overordnet ansvar for å legge forutsetninger og rammer for drift, investeringer og oppgaveløsning, samt overvåking, oppfølging, styring og kontroll.

Økonomisk ramme i planperioden	2021	2022	2023	2024	2025
Ramme	16 731	15 883	22 002	14 452	16 265
Lønnsoppgjør 2020 stillinger	13				
Lønnsoppgjør 2020 fordelt kommunen	-697				
Tilpasning administrative årsverk		-500			
Lønnsvekst		6 307			
Pensjonsendring 2022		315			
Endring ifht gjennomførte innsparinger		185			
Prisvekst 2022		256			
Overført ansvar 2000 og 3000	-165				
Reduksjon driftstilskudd Struktur1		-73	-95		
Udefinerte innsparinger			-7 455	1 813	2 865
Rammekutt 2 %		-420			
Økte utgifter personforsikring		118			
Kirken, redusert pensjon		-68			
Ny ramme	15 883	22 002	14 452	16 265	19 131

Budsjettramme fordelt på ansvar:

		Årsverk 2021	Årsverk 2022	Netto Ramme 2021	Netto Ramme 2022
1400	Teknisk kontor	1,0	0,0	1 628	418
	Kontingenter og samarbeid med Region Kristiansand				
6100	Stab	3,0	3,0	3 493	3 450
	Kommunedirektør, økonomisjef og controller				
6200	Fellestiltak			6 932	13 300
	Budsjettrammen skal dekke kostnader ved lønnsoppgjør for alle kommunens ansatte. Budsjettmidler fordeles ut på de operative enhetene når resultatet av oppgjøret er kjent. Ellers skal premieavvik for hele kommunen dekkes budsjettmessig av denne rammen. Øvrige kostnader på dette ansvaret er bla. medlemskap/kontingenter, revisjon, samarbeid Region Kristiansand, arbeidsgiverkontroll, finansrådgivning og driftstilskudd Struktur1.				
8000	Tilskudd til drift kirke			4 779	4 835
	Driftstilskuddet er en videreføring av dagens drift, men hvor forventet pris/lønnsvekst er hensyntatt				

Organisasjon og oppvekst felles

Bildet er hentet fra FHI.noa

Området organisasjon og oppvekst består av enhetene NAV, kommunikasjon og kultur, Ressurscenter, Kulturskole, 2 barneskoler, et oppvekstsenter og en barnehage. I tillegg ligger personalområdet med personalsjef og rådgiver på HMS/kvalitet til området. Kommunalsjef har strategisk, samordnende funksjon for enhetene og tjenesteområdet. Gjennom ulike roller deltar flere i ulike nettverk i region Kristiansand og i Agder.

Organisasjon

Målet er å videreutvikle gode og effektive systemer som gjelder hele organisasjonen. Veiledning og støtte til ledere er viktig i tillegg til å kontrollere og følge opp kvalitet. Det er også viktig å følge opp nærværarbeidet som er et kontinuerlig arbeid.

Oppvekst

Fagutvikler utdanning er en del av administrasjonen med ansvar for utvikling av fag og kvalitet i barnehage og skole. Her ligger også myndighetsoppgaver. Stillinger knyttet til skoleskyss og samordningsfunksjon for IT oppvekst ligger til fellesområdet. Trygt og godt oppvekstmiljø er helt sentralt for området. Birkenes kommune vil delta i Agderprosjektet READ som skal være med på å bidra til leseglede og styrke foreldreinvolvering. Deltakelse i desentral og regional kompetanseheving fortsetter, i tillegg til kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis. Implementering av rammeplan og nye læreplaner står sentralt.

Familie og velferd

Målet for området er å styrke samarbeidet mellom enhetene, slik at vi får et helhetlig tilbud til barn og familier som benytter tjenestene. Bolig med bemanning for de med psykisk uhelse, sammen med «D Goe Selskab» er viktige grep for å gi forsvarlige tjenester til de som har behov for disse tjenestene. Nav har en visjon om å gi menneskene mulighet, gjennom blant annet å jobbe etter arbeidslinja.

Målene til organisasjon og oppvekst er beskrevet på side 27-30 Tiltak som er planlagt gjennomført i planperioden er omtalt under hver driftsenhet som inngår i området, side 63-80.

Økonomisk ramme i planperioden	2021	2022	2023	2024	2025
Ramme	57 286	57 942	48 185	46 743	45 192
Lønnsoppgjør 2020	15				
Overført fra ansvar 2600	100				
Overført til ansvar 2000 fra 6100 og 1400	62				
Budsjettjustert Korona	480	-480			
Prisvekst 2022		1 204			
Endring KLP					
20% økning administrasjon					

Økonomisk ramme i planperioden	2021	2022	2023	2024	2025
Innsparinger 2021					
Flere elever Langemyr		1 818	2 182	455	-450
Effektiviseringstiltak bhg		-507	-965	-507	-254
Reduksjon barn i private bhg		-2 987	-1 494	-1 340	521
Prisreduksjon i bhg			-1 165	-159	-117
Rammekutt 2 %		-1 147			
Inntekter		-7 600			
Endringer i pensjon 2022		-58			
Ny ramme	57 942	48 185	46 743	45 192	44 892

Budsjettramme fordelt på ansvar:

		Årsverk 2021	Årsverk 2022	Netto ramme 2021	Netto Ramme 2022
2000	Organisasjon og Oppvekst felles	0,0	1,0	0	-7 999
	Kommunalsjef				
2020	Grunnskoletiltak	3,7	2,2	17 778	19 174
	Fagutdanning, ledsagere, sjåfør mht. til skoleskyss og kommunal IKT				
2210	Barnehagefaglige tiltak	0,5	0,7	39 307	37 010

Organisasjon

Økonomisk ramme i planperioden	2021	2022	2023	2024	2025
Ramme	3 310	3 319	4 807	4 595	4 439
Lønnsoppgjør 2020	9				
Stilling redusert midlertidig fram til sommeren		207	214		
Ansatte under omplassering		782	-371	-211	
Jubilanter		55	-55	55	-55
E-post til oppdragsansvarlige		30			
Lisens chat-robot		45			
Kompetansemidler		200			
Prisvekst 2022		17			
Rammekutt 1 %		-47			
Endringer pensjon og arga 2022		200			
Ny ramme	3 319	4 807	4 595	4 439	4 384

Budsjettramme 2022 fordelt på ansvar:

		Årsverk 2021	Årsverk 2022	Netto ramme 2021	Netto ramme 2022
6210	Personaltiltak	1,0	1,0	1572	2 976
	Ansvaret har et fast årsverk, personalsjef. I tillegg er det avsatt midler til felles kompetanseheving, lisenskostnader til felles personalsystem og juridisk bistand til personalsaker				
6211	Hovedtillitsvalgt	1,32	1,32	702	687
	Midler til frikjøp av hovedtillitsvalgte fra Fagforbundet, Utdanningsforbundet og Norsk Sykepleierforbund				
6212	Hovedverneombud	0,2	0,2	128	127
	Frikjøp av hovedverneombud				
6240	HMS og kvalitet	0,5	1,0	807	1 017
	Ansvarsområdet har en innsparing i første halvdel av 2022. Det vil være ett årsverk fra august. Her er fagområdene kvalitet, HMS og personvernombudsrolle				

Kommunikasjon og kultur

Bilde: «Sammen tar vi oss over»!

Enhetens tjenester; er servicetory, politisk sekretariat, valgansvarlig, kommunikasjon, dokumentcenter/ arkiv, IKT, kultur, bibliotek, fritidsklubben Joker og Frivilligsentralen. Enheten dekker mange ulike fagområder og tjenester, felles for disse er at vi arbeider både med interne og eksterne tjenester.

Tiltak i 2022:

- Prosjekt fremtidig servicetory fra kommune 2.0 til kommune 3.0
- Samskapingssenteret
- Digitalt bibliotek – forprosjekt/ utredning
- Videreutvikling av Frivilligsentralen

Tiltak i 2023 – 2025:

- Frivilligsentralen – videre arbeid med utvikling av ulike tiltak og tilbud
- Ordning og avlevering av papirarkiv til Kuben, Aust-Agder museum og arkiv.
- Kompetanseplan for enheten og ansatte i enheten.
- Digitalisering av byggesaks-, bygnings- og planarkiv, samt avlevering

Andre viktige satsinger som enheten skal arbeide med:

- Oppfølging av vedtatt plan for idrett og fysisk aktivitet 2021-2024 samt kulturminneplan 2020-2028.
- Fortsette samarbeid med frivillige ift. ulike tiltak på kulturfeltet; bl. a rydding/merking av turstier og toppturprosjektet som er et samarbeid med idrettslagene.
- Sørge for å opprettholde/utvikle gode tiltak for barn og unge (Joker Fritidsklubb, UKM og andre barne-/ungdomsarrangement).
- Digitalisering av interne systemer og kommunens tjenester rettet mot publikum.
- Nye tiltak etter tillitsundersøkelsen i 2020 med fokus på arbeidsmiljøet.

Økonomisk ramme i planperioden	2021	2022	2023	2024	2025
Ramme	20 788	20 450	22 197	19 227	19 337
Lønnsoppgjør 2020	22				
Overført ansvar 1032	-419				
Overført til ansvar 1032	-76	-55			
Overført ansvar 3870	135				
Budsjettjustert Corona					
Prisvekst 2022		214			
Endring KLP					
Valg		-266			
Økt midlertidig ressurs 10 mnd		-422			
Tilskudd idrettslagene		-800			
Økt stillingsressurs Frivillighetssentralen 40%		125			
Økte Microsoftlisenser		300	-200	200	-200
Pakking papirarkiv				250	
Valg			250	-250	200
2% rammekutt		-391			
Pensjonsendring 2022		-109			
Bygdebok		40			
Reduksjon politiske møterunder		-101			
Ekstra tilskudd idrettslaget		210	-20	-90	
Ny hall med kunstgress Birkenesparken		3 000	-3 000		
Ny ramme	20 450	22 197	19 227	19 337	19 337

Budsjettramme fordelt på ansvar:

	Årsverk 2021	Årsverk 2022	Netto ramme 2021	Netto ramme 2022
3870 Frivilligsentralen	0,4	0,8	135	250
Ansvaret dekker driftsutgifter til Frivilligsentralen. Økningen gjøres på bakgrunn av høring som tilsier økt tilskudd.				
4000 Kommunikasjon	1,0	1,0	831	432
Ansvaret dekker utgifter som gjelder enhetsleder kommunikasjon og kultur. Innsparing på kr 390 000 lagt inn her				
4200 Kulturadministrasjon	1,0	1,0	883	876
Kulturadministrasjonen dekker kulturleder og innleid hjelp i forbindelse med kulturarrangementer.				
4203 Kulturarrangementer			164	168

	Årsverk 2021	Årsverk 2022	Netto ramme 2021	Netto ramme 2022
	Birkelandsdager, UKM, Allsang på jorde, Ung scene, kulturfest, julearrangementer, kulturminnedager, teaterforestilling, konserter mm.			
4205	Tiltaksmidler kultur		65	67
	Tiltak i friluftsområde			
4206	Kulturformål - aktivitetstilskudd		645	400
	Tilskudd til lag og foreninger. Økt med 40 000,- til bygdebok.			
4207	Kapitalformål - tilskudd		873	3 324
	Kapitaltilskudd til lag og foreningers investeringsprosjekter. Kr 3 mill. til Birkenesparken ny hall med kunstgress.			
4208	17.mai - tilskudd		72	73
	17. mai komiteene (Birkeland, Herefoss og Vegusdal) tildeles hvert år et tilskudd til feiring av nasjonaldagen.			
4209	Valstrand kulturarena		46	45
	Ansvaret dekker 10% teknikker som vi har rammeavtale med. Teknikker brukes til arrangementer i forhold til lyd og lys.			
4210	Idrettshall		-79	-81
	Utleie og utgifter til utstyr.			
4211	Idrett- og friluftsanlegg		416	685
	Tilskudd til anlegg som de frivillige drifter og eier. I tillegg drift av lysløyper, turstier/ friluftsområder. Økt med 210 000,- til friidrettsbane.			
4212	Subsidiert leie Birkeneshallen		44	45
	På dette ansvaret føres intern overføring, slik at gratis leie av hallen for barn under 18 år synliggjøres.			
4213	Løypelag		61	63
	Tilskudd til frivillige lag og foreninger som driver løypekjøring vinterstid.			
4220	0,95	0,95	1 259	1 264
	Bibliotek Birkeland			
	Drift av biblioteket. Ansvaret dekker biblioteksjef og innleid hjelp til kvelder, helger og ferier.			
4230	0,7	0,7	436	432
	Fritidsklubben Joker			
	Klubbleder 0,4 årsverk + assistenter og driftsutgifter			
4241	Muséer og museumsdrift		286	293
	Tilskudd til Birkenes bygdemuseum, og Iveland og Vegusdal bygdemuseum.			
4262	Grendehus		33	33
	Tilskudd til private grendehus. Dekker deler av strøm og forsikring.			
4300	1,6	1,6	3 339	3 222
	Kommunestyre, utvalg m.m.			
	Ansvaret dekker ordfører, politisk sekretær, varaordfører, møtegodtgjørelse og tapt arbeidsfortjeneste for medlemmer i ulike utvalg. Samt drift og løpende utgifter. Antal møterunder redusert fra 8 til 7 runder, til sammen 101 000,- kr i reduksjon.			
4301	Valg		266	0
	Stortingsvalg i 2021, kommunevalg i 2023			
4304	Kontrollutvalget		304	309
	I henhold til budsjettforslag mottatt fra Telemark kontrollutvalgssekretariat IKS.			
4310	2,6	2,4	1 777	1 625
	Servicetorv			

	Årsverk 2021	Årsverk 2022	Netto ramme 2021	Netto ramme 2022	
	Ansvaret dekker personalkostnader, felles kostander for porto, rekvisita, papir, konvolutter, diverse kontormateriell og makuleringsavtale. 0,2 årsverk overført til teknisk drift				
4314	IKT		5 487	5 913	
	Driftsutgifter for hele organisasjonen, leie av kopimaskiner, lisenser og diverse.				
4317	Dokumentsenter	2,6	2,6	3 164	2 758
	Driftsutgiftene inkluderer deleierskap i Aust-Agder museum og Arkiv IKS (Kuben)				

Natveitåsen barnehage

Natveitåsen barnehage har fem avdelinger og ligger fint plassert i Natveitåsen. Vi har gode muligheter for tur og naturopplevelser rett utenfor barnehagen. Fra august 2022 har barnehagen 67 barn og 16,6 årsverk. Barnehagen drives i samsvar med lov og forskrifter/rammeplan for barnehagen.

Tiltak 2022:

- Legge til rette for inspirerende og inkluderende lekemiljø gjennom arbeid med fysisk inne- og utemiljø
- Tiltak for å videreutvikle de voksnes kompetanse knyttet til inkludering og barns psykiske helse
- RE komp, arbeid med kompetanse- og organisasjonsutvikling. Lage fremtidsbilde med mål og tiltak ut fra valgt område
- Deltakelse i Read-prosjektet – 5-6 åringene
- Deltakelse i kompetanseløftet spes.ped og inkluderende praksis.

Gjennom barnesamtaler, arbeid i personalgruppa, resultater brukerundersøkelse og tett foreldresamarbeid vil vi kunne se indikatorer på om vi når målene.

Tiltak 2023 – 2025:

- Videre deltakelse i RE komp – kompetanse- og organisasjonsutvikling
- Videre deltakelse i Read prosjektet
- Videre deltakelse i kompetanseløftet spes.ped og inkluderende praksis
- Gjennomføre kompetanseheving, digitale ferdigheter for alle ansatte
- Gjennomføre digital foreldreundersøkelse

Andre viktige satsinger som enheten skal arbeide med:

- Helsefremmende barnehager og skoler
- Trygge voksne

Økonomisk ramme i planperioden	2021	2022	2023	2024	2025
Ramme	9 638	9 673	8 759	8 491	8 491
Lønnsoppgjør 2020 stillinger	35				
Prisvekst 2022		-49			
Helårseffekt bemanningsreduksjon 2021		-314			
Tilpasning barn i bhg. høsten 2023		-223	-268		
Pensjonsendring					
Rammekutt 2 %		-182			
Endring i pensjon 2022		-146			
Ny ramme	9 673	8 759	8 491	8 491	8 491

Budsjettramme fordelt på ansvar:

		Årsverk 2021	Årsverk 2022	Netto Ramme 2021	Netto Ramme 2022
2214	Natveitåsen Barnehage	17,4	16,8	9 638	8 759
	Barnehagen har våren 2022 16,6 årsverk. Fra august legges det inn en reduksjon på 0,6 årsverk. Prognosene for Birkenes viser nedgang i barnetallet fra neste barnehageår. Antall årsverk vil justeres ifht antall barn slik at lovkrav til bemanning ivaretas. Fra nasjonalt hold varsles det lavere satser på foreldrebetalingen enn det som nå ligger inne i budsjettet. Dette vil redusere barnehages budsjetterte inntekter.				

Birkeland skole

Birkeland skole er en 1-7 skole med har 488 elever fordelt på 24 klasser og 86 barn på SFO. Skolens ledelse består av enhetsleder/rektor og en teamleder/assisterende rektor i 100% stilling og en teamleder/assisterende rektor i 60% stilling.

Tiltak 2022:

- Digitalisering: Elevene på 5.-7.trinn har nå mulighet til å ta med seg chromebook hjem. Kommunen har kjøpt inn utstyr til programmering. Alle klasserom har digitale tavler, og vi er i opptrappingsfase med å montere interaktive skjermer også i grupperom.
- Involvering: Bruke kommunikasjonsplattformen Visma for å sikre at foresatte får riktig og relevant informasjon. Aktivt bruke elevråd og brukerundersøkelser i arbeidet med å forbedre elevmedvirkningen på skolen. Elev- og foreldrestemmen skal komme tydelig fram i aktivitetsplaner knyttet til et trygt og godt skolemiljø.
- Tidlig innsats/Samordnet tjenestetilbud: PPT har fast «kontortid» på Birkeland skole to skoletimer i uken. Tiltaket gir PPT bedre mulighet til observasjon i klasser og veiledning av lærere, samt større mestringfølelse blant elevene.
Nasjonal føring «Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis». Skal utarbeides en plan for regional/lokal gjennomføring i løpet av 2022.

Tiltak 2023 – 2025:

- Mer satsning på lesing. De nasjonale prøvene viser at skolen må ha økt fokus på lesing som grunnleggende ferdighet. Birkeland skole er i en prosess med å bli en dysleksivennlig skole. En rekke kriterier må oppfylles og nye planer lages, deriblant en ny leseplan. Vi har tro på at tiltaket vil bidra til økt leseferdighet og mestringfølelse spesielt for elever som strever med lesing, men også virke positivt inn på resten av elevgruppen.
- Styrking av engelskkompetanse. Skolen har behov for flere lærere med formell kompetanse i engelsk.

Andre viktige satsinger som enheten skal arbeide med:

- Skolen er med i DEKOMP (Desentralisert kompetanseutvikling) som er et pågående utviklingsarbeid i samarbeid med UiA. Vi er i en prosess med å forankre videre satsningsområder i personalet.
- Gjennom HBS-satsingen har skolen blitt kjent med SAMM-metoden (Systematisk arbeid med mestring, medvirkning og motivasjon). Vi håper å innarbeide dette i verktøykassen til lærerne, og at bruken vil føre til større motivasjon og bedre læring for elevene.

Økonomisk ramme i planperioden	2021	2022	2023	2024	2025
Ramme	37 385	37 391	36 358	35 690	35 690
Lønnsoppgjør 2020 stillinger	106				
Innsparing	-100				
Prisvekst 2022		-15			
Økt ressurs sosiallærer 10%		50	70,0		
Økt ressurs IKT kontakt 10%		94			
Økt ressurs assisternede rektor 40% 8 mnd 2022		0	0		
Kjøp av tjenester		-75	-105		
Reduksjon av årsverk 70% høsten 2022		-162	-225		
Reduksjon en mindre klasse høsten 2022		-292	-408		
Rammekutt 2 %		-744			
Endringer pesnjon 2022		112			
Ny ramme	37 391	36 358	35 690	35 690	35 690

Budsjettramme fordelt på ansvar:

		Årsverk 2021	Årsverk 2022	Netto ramme 2021	Netto ramme 2022
2600	Birkeland skole - undervisning	50,82	53,8	36 663	35 852
	Det har vært behov for å øke bemanningen i skole på grunn av flere nye sakkyndige vurderinger fra PPT skoleåret 21/22, der det anbefales at elever får oppfølging av fagarbeider/assistent. Dette medførte også til økt behov for oppfølging i SFO. Fra august 2022 vil bemanningen reduseres med følgende: 0,7 fagarbeider, 0,6 årsverk fagarbeider midlertidig stilling og 1,0 lærerårsverk grunnet stort 7.trinn som går over til Valstrand skole.				
2610	Birkeland skole - SFO	3,26	3,63	722	608

Herefoss skole

Skolen gir undervisning i tre aldersblandede basisgrupper med henholdsvis 1.-2., 3.-4. og 5.-7. årstrinn i hver gruppe. Fra august 2022 vil samlet elevtall være 24. Herefoss skole driftes av i alt 3.96 lærerårsverk og 0,6 administrasjonsårsverk. Skolefritidsordningen, som driftes av 0,4 årsverk, antas å bli benyttet av 2-4 elever. Åpningstiden i SFO er fra skoleslutt hver dag til klokken 16.00, avhengig av omsøkt behov. SFO-tilbudet følger ellers skoleruten.

Tiltak i 2022 og perioden 2023-2025:

- Mer systematisk samarbeid mellom skole og hjem i forhold til faglig og sosial utvikling, basert på resultater fra brukerundersøkelser.
- Starte opp leseprosjektet «READ» (Research in Educational Achievement and Development) på 1.-2. trinn i løpet av våren 2022 og vurdere bruken av dette på høyere trinn i perioden 2023-2025.
- Fortsette arbeidet med å styrke samholdet i elevgruppene via SAMM, en systematisk femtrinnsmetode for å arbeide med mestring, medvirkning og motivasjon.
- Vurdere ulike måter å bruke programmering på i flere fag enn det vi gjorde i 2021, med mål om å lage en plan for hvordan dette kan inngå som del i alle fag på alle trinn.

Andre viktige satsinger som enheten skal arbeide med

- I perioden 2022-2025 deltar skolen sammen med de øvrige skolene i kommunen i DEKOMP-nettverket (Desentralisert kompetanseheving).
- Digitalisering og grunnleggende digitale ferdigheter både i personalet og hos elevene.

- Arbeide med mulige tiltak for å redusere sårbarheten i forhold til å sikre at kvalifisert lærer er tilgjengelig ved tilfeldig og kjent fravær hos fast ansatte.

Økonomisk ramme i planperioden	2021	2022	2023	2024	2025
Ramme	3 737	3 749	3 737	3 737	3 737
Lønnsoppgjør 2020 stillinger	12				
Innsparing					
Prisvekst 2022		1			
Pensjonsendring					
Brukerbetaling					
Sammenslåing av klasstrinn til 2					-174
Rammekutt 1 %		-38			
Endringer pensjon 2022		23			
Ny ramme	3 749	3 737	3 737	3 737	3 563

Budsjettramme fordelt på ansvar:

		Årsverk 2021	Årsverk 2022	Netto Ramme 2021	Netto Ramme 2022
2900	Herefoss skole - undervisning	4,56	4,56	3 611	3 618
2910	Herefoss skole - SFO	0,4	0,4	182	119

For Herefoss skole og SFO vil budsjettrammen bli betydelig mer krevende å balansere enn tidligere år. Konsekvens av pålagt innsparing er at skolen i 2022 ikke kan kjøpe læreverker i alle fag på alle trinn som følger innholdet i kompetanseløftet 2020. I 2022 må derfor skolen prioritere innkjøp av papirbaserte og/eller digitale læreverker i kjernefagene norsk, engelsk og/eller matematikk.

Engesland oppvekstsenter

17.mai 2021 ble arrangert en vanlig skole- og barnehagedag

Engesland oppvekstsenter består av barnehage, 1-10-skole og SFO. Skole-/barnehageåret 2021/22 har vi 18 barn/25 plasser i barnehagen og 60 elever på skolen. Ledelsen består av enhetsleder og teamleder, barnehage. Barnehagen fungerer i år for det meste som en to-avdelings barnehage for at barna skal få et miljø og utfordringer som er tilpasset deres alder og nivå. Skolen er fådelt, og flere trinn slås sammen i muntlige og praktiske fag. Skoleåret 2021-22 er det 9 barn på SFO.

Tiltak 2022:

- Vi gjennomfører brukerundersøkelser, ulike møter, utviklingssamtaler med foresatte og har faste barne- og elevsamtaler. Vi skal også være tilgjengelige for kontakt ved behov utover dette. Elevråd, FAU og samarbeidsutvalg brukes aktivt for å sikre involvering fra barn, elever og foresatte. Skolens nye satsing: Den aktive elev, skal gjøre elevene mer involverte i egen læringsprosess.
- Bruke digitale verktøy og digitale læremidler, både til ordinær og spesialundervisning i skolen. Vi fortsetter med å utforske hensiktsmessig bruk av digitale verktøy i barnehagen. I løpet av året skal vi få på plass en IKT-plan for oppvekstsenteret.
- De ansatte i skolen og barnehagen er med på Region Kristiansand sine ordninger for kompetanseheving lokalt, henholdsvis DEKOMP og REKOMP. Hovedstikkord her er barns medvirkning i barnehagen, og at elevene i skolen skal bli mer aktive og involverte i egen læringsprosess.

Tiltak 2023-2025:

- Tiltakene fra 2022 videreføres i stor grad. Vi jobber for at den nye DEKOMP/REKOMP-satsingen blir godt implementert, og at vi utvikler det profesjonelle læringsfellesskapet på enheten.

Andre viktige satsinger som enheten skal arbeide med:

- Skolen har fortsatt fokus på fagfornyelsen som kom høsten 2020, og som krever at vi jobber på nye måter framover.
- Vi jobber også med å øke læringsutbyttet i engelsk, siden vi ser at elevene våre scorer under landsgjennomsnittet på nasjonale prøver.
- I tillegg jobber både skole og barnehage med programmer for sosial kompetanse.
- Trygge voksne-arbeidet er en del av den daglige driften, og vi har jevnlig drypp i personalet på temaet.

Økonomisk ramme i planperioden	2021	2022	2023	2024	2025
Ramme	12 155	12 197	11 891	11 311	10 469
Lønnsoppgjør 2020 stillinger	41				
Innsparing					
Prisvekst 2022		-27			
Pensjonsendring					
Økt assistentårsverk skolen 70%		400		-230	-170
Reduksjon 1,6 årsverk bhg.		-420	-580		
Tilpasning 2 årsverk skole til barn				-612	-638
Rammekutt 2 %		-243			
Endringer pensjon 2022		-16			
Ny ramme	12 197	11 891	11 311	10 469	9 661

Budsjettramme fordelt på ansvar:

		Årsverk 2021	Årsverk 2022	Netto Ramme 2021	Netto Ramme 2022
2212	Engesland barnehage	4,8	3,2	2721	2136
	Endring i årsverk vil skje fra august 2022. Vet ikke eksakt hvordan det blir før etter søknadsfrist 1. mars.				
2800	Engesland skole - undervisning	13,46	14,16	9322	9607
	Økning i assistent-/ fagarbeiderstilling i skolen p.g.a. enkeltvedtak.				
2810	Engesland skole - SFO	0,46	0,46	112	147

Budsjettet er stramt og tar ikke høyde for nye og uforutsette behov. Planlagt reduksjon i årsverk avhenger av antall barn/elever og vedtak om spesialundervisning. Budsjettet gir lite handlingsrom, for eksempel i forhold til kompetanseheving blant de ansatte og tilpasninger til enkeltbarn/-elever. Det vil også være lite rom for innkjøp og oppgradering av utstyr til undervisning i barnehage og skole. Det at vi er et oppvekstsenter gir oss noe større fleksibilitet i bruk av ressursene.

Valstrand skole

Utendørs kunstutstilling på Valstrand
Foto: Ragnhild Borø Svaland

Valstrand skole har i inneværende skoleår 216 elever og 31 ansatte. Et trinn er delt i 4 klasser og to trinn er delt i 3 klasser. Høsten 2022 øker vi med en klasse. Spesialundervisningen blir hovedsakelig ivaretatt gjennom deling av klasser, som gir bedre grunnlag for tilpasset opplæring. Tjenestene leveres av godt kvalifisert personale, der alle er fagarbeidere, eller pedagoger som fyller de nye kompetansekravene.

Tiltak 2022:

- Vi ønsker å involvere elevene gjennom deltakelse og medvirkning. Vi har gjort noen endringer i organiseringen av elevrådet, for at elevene skal få en annen og bedre medvirkning i egen skolehverdag. Vi vil jobbe med for å utvikle medarbeidernes praksis i forhold til medvirkning, slik at vi blir enda flinkere til å involvere elevene i undervisning og skolemiljø.

- Ytterligere kompetanseheving innen profesjonsfaglig digital kompetanse, med vekt på bruk av IKT i undervisningen. Det vil være søkelys på verktøy for tilpassing av opplæringen, kompenserende verktøy for lese - og skriveproblemer, samt programmering.
- Mer bruk av digital kommunikasjon med eksterne instanser, slik at det blir bedre mulighet for at disse kan delta i møtevirksomhet og veiledning. Kompetanseheving innen tilpasset opplæring, veiledning, samt trygt og godt skolemiljø, for å kunne oppdage og sette inn tiltak tidlig. Fokus på undervisningsvurdering, elevens medvirkning i spesialundervisningen og samarbeid mellom involverte parter.
- De ansatte i skolen deltar sammen med Region Kristiansand sine ordninger for kompetanseheving lokalt. Elevmedvirkning er sentralt i dette. I forbindelse med at vi er praksisskole, skal alle ansatte få etterutdanning tilsvarende 30 stp. i veiledningspedagogikk. Vi skal i tillegg delta i et pilotprosjekt fra RVTS sør, med en digital kompetansepakke om trygt og godt skolemiljø.

Tiltak 2023-2025:

- Større grad av praktiske opplegg innen fag
- Større grad av fysisk aktivitet i timer og friminutter
- Tiltakene fra 2022 videreføres

Skolen er praksisskole og har et samarbeid med UiA. I den forbindelse er det en intensjon at alle ansatte gjennomfører veiledningspedagogikk over en toårsperiode uten at det medfører kostnader.

Andre viktige satsinger som enheten skal arbeide med:

- Skolen har fokus på fagfornyelsen som kom høsten 2020, og som krever at vi jobber på nye måter framover. Det vil særlig være fokus på tverrfaglig, flerfaglig og praktisk opplæring.

Økonomisk ramme i planperioden	2021	2022	2023	2024	2025
Ramme	19 257	19 314	20 680	21 595	20 685
Lønnsoppgjør 2020 stillinger	56				
Prisvekst 2022		-6,09			
Kjøp av tjenester eksterne		100	150		-100
En ekstra klasse høsten 2023		650	260	-910	
Reduksjon klasse					-520
Oppbemanning elever med spesielle behov		620	880		-1500
Tilpasning til elever høst 2023		-250	-375		
Rammekutt 2 %		-409			
Endringer pensjon 2022		96			
Bortfall av refusjoner 2022		565			
Ny ramme	19 314	20 680	21 595	20 685	18 565

Budsjettramme fordelt på ansvar:

		Årsverk 2021	Årsverk 2022	Netto Ramme 2021	Netto Ramme 2022
2700	Valstrand skole - undervisning	26	27,8	19 257	20 680
	Rammen for 2022 er noe høyere enn foregående år. Det skyldes at skolen ble utvidet med en klasse høsten 2022, da 8. trinn er 4 klasser og det 10. trinnet som går ut bare er tre. Økning i utgifter knyttet til en klasse mer, vil få en 12 mnd. effekt i 2022. Det er også adskillig flere med vedtak om spesialundervisning på det trinnet som kommer, enn det trinnet som går ut. Personalkostnadene vil øke noe, da det blir noe økning i antall årsverk. Det er mulig at det vil komme endringer som følge av endring i vedtak om spesialundervisning, men dette er vanskelig å forutsi nøyaktig.				

BLINK - kulturskole

Birkenes og Lillesand interkommunale kulturskole, BLINK, gir tilbud innen musikk, dans og teater. I samarbeid med korpene gir vi tilbud til mer enn 400 barn, unge og voksne i Birkenes-, og Lillesand kommuner. BLINK har 17 ansatte i deltidsstillinger fordelt på 5,7 årsverk. 16 pedagoger samt administrasjon som består av merkantil i 18% og leder i 88,5%. Vi har 120 elever på venteliste. Kulturskolen er ett lovpålagt skoleslag. Den skal være en ressursbank i kommunene både for det offentlige og de frivillige. Kulturskolens opplæring skal bidra til barn og unges danning, fremme respekt for andres kulturelle tilhørighet, bevisstgjøre egen identitet, bli kritisk reflekterende og utvikle egen livskompetanse. Kulturskolen er med på å danne hele mennesker. I BLINK er kompetansen høy og tilbudene til våre elever er av høy faglig og pedagogisk kvalitet. Det er stort fokus på alle, fra nybegynner til viderekommende, både individuelt og i grupper. Vi har vår undervisning spredt i begge kommuner på hele 9 forskjellige undervisningssteder.

Tiltak i 2022:

- Fokus på arbeidsmiljø med særlig vekt på å bedre de fysiske rammene
- Legge til rette for større stillinger, samarbeidstid, kompetansedeling og kvalitetssikring
- Jobbe med å skaffe godkjente lokaler i begge kommuner er et hovedfokus
- Utvikling fagene i kulturskolen og å bedre tilbudene for elever vi har og får - i tråd med rammeplan en og regjeringens kulturmelding om å være en kulturskole for alle.
- Skape muligheter for elevplasser for lavtlønnede.

Tiltak i 2023-2025:

- Legge til rette for utvikling av nye tilbud i tråd med rammeplan og etterspørsel

- Regjeringens mål om å ha en kulturskole for alle skal sees på gjennom større samarbeid med barnehage, SFO og skoler
- Øke kompetanse innen gruppeundervisning.
- Nye tilbud innen digitale tilbud som musikk-teknologi, digitale kunstuttrykk; gjerne innen gaming, visuell kunst og skapende skriving mm.

Andre viktige satsninger som enheten skal arbeide med:

- Vi skal se på mulige løsninger for å redusere ventelister, blant annet se på pedagogiske metoder for å kunne undervise flere elever samtidig.

Økonomisk ramme i planperioden	2021	2022	2023	2024	2025
Ramme	1 112	1 124	969	969	969
Lønnsoppgjør 2020 stillinger	12				
Prisvekst 2022		-95			
Pensjonsendring		0			
Brukerbetaling					
Rammekutt 1 %		-10			
Endring i pensjon 2022		-49			
Ny ramme	1 124	969	969	969	969

Budsjettramme 2022 fordelt på ansvar:

		Årsverk 2021	Årsverk 2022	Netto ramme 2021	Netto ramme 2022
2170	Kulturskolen ord. undervisning	3,7	3,7	160	18
2171	Kulturskolen Korps Lillesand	0,9	0,9	555	540
2172	Kulturskolen Korps Birkenes	0,2	0,2	149	119
2173	Kulturskolen Blikkbox	0,4	0,4	208	204
2174	Kulturskolen Ballett	0,3	0,3	-24	-12
2175	Kulturskolen Strykeopplæring	0,1	0,1	21	57
4263	Den Kulturelle Skolesekken	0,05	0,05	43	44

Ressursenteret

Enhetens tjenester består av psykisk helsetjeneste, herunder også psykomotorisk fysioterapi, helsestasjon og skolehelse tjeneste, spesialpedagogiske tiltak og utredninger (PPT og SPT), opplæring og integreringstiltak ift. flyktninger, samordningstiltak ift. kommune og politi (SLT), bosetning og oppfølging av flyktninger, herunder også opplæring. Barneverntjenester ivaretas gjennom interkommunalt samarbeid med Kristiansand kommune.

Tiltak 2022:

- Kompetansehevende tiltak for å styrke brukermedvirkning og brukerinvolvering fortsetter i 2022. Herunder utdanning i Circle of security (COS), kurs i depresjonsmestring (KID) og kurs i belastning og stressmestring (KIB) for ansatte.
- Fokus på møte med den berørte, herunder barnesamtalekompetanse for ansatte i PPT og SPT. Disse tiltakene er allerede i gang så det er her mest snakk om vedlikehold
- Fokus på å beholde ansatte slik at brukere opplever kontinuitet og stabilitet og de ansatte opplever at de har nok tid til de oppgaver de skal utføre.
- Alle tjenester skal SPØRRE brukerne om mulighet til tverrfaglig samarbeid. Det skal måles om dette er gjort. Det skal utarbeides egen mal for dette.
- Jobbe videre med å finne gode digitale løsninger som kan forenkle arbeidshverdagen for de ansatte og gjøre saksbehandling mest mulig effektiv.
- Søke økt samarbeid med eksterne kompetansemiljøer som RVTS og SSHF
- Ytterligere fokus på vold i nære relasjoner og tidlig innsats i forhold til dette. Store endringer på gang innenfor flere fagområder. Det viktigste, ut over det som er beskrevet over, blir å holde oversikt og få med nye endringer inn i Ressurscenterets fagområder

Tiltakene i 2022 vil i stor grad være en videreføring fra 2021. Mye av det vi skulle jobbe med da forsvant litt i koronatiltak.

Tiltak i 2023 – 2025:

- Kompetanseheving; innenfor Ressurscenteret er det store endringer på gang både innenfor rusoppfølging og psykisk helse. Reformen både innenfor barnevern og spesialpedagogikk vil overføre mye ansvar og kompetanse til kommunene. Dette må vi forberede og jobbe med.
- Tiltak som er beskrevet i 2022 tenkes fortsatt videre i perioden 2023 -2025, hvor alle former for vold i nære relasjoner vil få stort fokus.

Andre viktige satsinger som enheten skal arbeide med:

- I lys av den økonomiske situasjonen må Ressurscenteret ytterligere øke fokus på tverrfaglig samarbeid mellom enhetene for å få så mye som mulig ut av tilbudet vi nå har tilgjengelig.

Økonomisk ramme i planperioden	2021	2022	2023	2024	2025
Ramme	38 213	38 283	42 188	41 653	41 843
Lønnsoppgjør 2020 stillinger	70				
Prisvekst 2022		217			
Rådgiver PPT		-447			
Pensjonsendring					
Reduserte inntekter Flyktning		5 800			
Øt ressurs PP-tjenesten 1,5 årsverk-1 midlertidig		800	-400		
Økte oppgaver barnevern		1 097			
Økt husleie barnevern		152			
Endring tilskuddsmidler psykisk helse		99	550	440	330
Redusert bemanning læringssenteret		-120			
Effektivisering drift av bolig psykisk helse		-500	-250	-250	
Nedbemanning helsestasjonen(inkl bortfall refusjoner)		-116			
Strengere vurdering av logoped		-100			-50
Reduksjon tiltak i barnevern		-850			
Reduksjon i spesped		-668	-435		
Effektiviseringer psykisk helse		-215			
Rammekutt 2 %		-869			
Endringer i pensjon 2022		-301			
SLT koordinator 10%		-75			
Ny ramme	38 283	42 188	41 653	41 843	42 123

Budsjettramme 2022 fordelt på ansvar:

	Årsverk 2021	Årsverk 2022	Netto ramme 2021	Netto ramme 2022
24 00 Ressurssenteret - fellestiltak	2,9	2,9	3 370	2 604
Som følge av den økonomiske situasjonen reduseres rammen betydelig på dette området. Det antas da at dette vil påvirke hvor mange ansatte som kan være her gjennom året, eller i alle fall stillingsstørrelsen. Dette igjen vil medføre dårligere tilbud ut til de andre tjenester og mindre tilgjengelighet ift. brukere				
24 10 Helsestasjonen	7,85	7,35	4 876	5 102
Helsestasjonens drift i 2022 vil bli preget av at vi har måttet trekke inn stillingshjempler og at vi får mindre tilskudd fra helsedirektoratet. Dette vil medføre mer arbeid på de ansatte og dermed også muligheten til mindre tid pr. bruker, eventuelt at ikke lovpålagte oppgaver må utgå.				
24 20 Barneverntjenesten			11 225	11 883
Fra nyttår trer barnevernreformen inn, det er uvisst hvordan dette vil slå ut, men at kommunen vil				

	Årsverk 2021	Årsverk 2022	Netto ramme 2021	Netto ramme 2022
24 30	2,5	3,0 (1,0)	3 010	3 168
24 35	4,2	4,2	4 551	3 887
24 40	0,5	0,5	391	302
24 50	0,0	2,4	0	-329
25 30	3,5	2,5	-25	4 800
25 50	6,08	5,88	3 275	3 085

	Årsverk 2021	Årsverk 2022	Netto ramme 2021	Netto ramme 2022
38 60	4,8	4	7 511	7 426
	Psykiatrisk sykepleie			
	Også på psykisk helse har den økonomiske situasjonen medført at en stilling trekkes inn. Dette vil garantert medføre lenge ventetid, mer press på andre tjenester og mindre tid til tidlig innsats. Boligene som skal bygges vil kunne avhjelpe noe på sikt, men det er avgjørende at de bygges så fort som mulig.			
55 20			256	261
	Edruskapsvern			
	Denne posten benyttes der hvor bruker har behov for oppfølging i institusjon. Den er budsjettert svært lavt.			

NAV

NAV kommune sin tjenestemeny består av økonomisk sosialhjelp, herunder lavterskeltilbud til ungdom (bla Tjenesten i Lillesand), nødbolig og Husbankens bostøtte. kvalifiseringsprogrammet, økonomisk rådgivning/gjeldsrådgivning. Det er søkelys på å tilby aktivitet til brukerne i form av arbeid og utdanning ved hjelp av ulike virkemiddel og tiltak. NAV stat sine oppgaver og kostnader er ikke medregnet her.

Tiltak i 2022:

- Vurdere omgjøring av lån til bidrag. Det er innvilget lån flere år tilbake. Flere brukere er sannsynligvis ikke i stand til å innfri lånene på sikt. Vi vil da vurdere om noen av lånene skal omgjøres til bidrag. 1. kvartal 2022 (*Involveringsmålet og Tidlig innsats, forebygging og mestrings*)
- Opprettholde og utvikle samarbeidet med Barnevernet og NAV Lillesand. 1. kvartal 2022 (*Samordningsmålet*)
- Individuell plan – jobbe med å samordne på tvers i andre enheter i kommunen om denne rettigheten. 2. kvartal 2022 (*Samordningsmålet*)
- Opprettholde og forsterke samarbeidet med Ressursenteret vedr brukere som har utfordringer med rus/psykisk helse samt flyktninger. Koordinere for nye brukere, avklare roller, forsterke samarbeids arenaer og overføringsmøter. 2. kvartal 2022 (*Samordningsmålet*)

Tiltak i 2023-2024:

- Gruppeinnkallinger. Vi ønsker å se grupper med like utfordringer og lage flere gruppeinnkallinger på ulike områder f. eks aktivitetsplan ikke digitale brukere. *(Involvering, digitalisering samt Tidlig innsats, forebygging og mestring)*
- Hjemmebesøk. Vi ønsker å veilede bruker i større grad ved hjemmebesøk. Det kan være brukere som trenger veiledning med rusutfordringer eller manglende bo kompetanse. *(Involvering samt Tidlig innsats, forebygging og mestring)*
- Etablere tettere samarbeid med Frivillighetsentralen og «Det gode selskap» for å gi noen brukere en aktivitet. *(Tidlig innsats, forebygging og mestring)*

Økonomisk ramme i planperioden	2021	2022	2023	2024	2025
Ramme	6 761	6 768	7 187	7 187	7 187
Lønnsoppgjør 2020 stillinger	7				
Effektiviseringstiltak					
Prisvekst 2022		74			
Brukerbetaling					
Kvalifiseringsprogrammet		400			
Tjenesten		0			
Økt sosialhjelpsutbetaling		100			
Rammekutt 1,5 %		-113			
Endringer pensjon 2022		-42			
Ny ramme	6 768	7 187	7 187	7 187	7 187

Budsjettramme fordelt på ansvar:

		Årsverk 2021	Årsverk 2022	Netto ramme 2021	Netto ramme 2022
5500	Sosialkontor - Fellestiltak	4,6	4,6	3 448	3 320
	NAV sosial opplever økt press; brukerantallet er økende både innen økonomisk sosialhjelp, gjeldsrådgivning og kvalifiseringsprogrammet. Deler av tjenesten ble modernisert og digitalisert i 2020 med mulighet for digital søknad, svar og arkiv.				
5510	Økonomisk sosialhjelp	0,6	0,6	2 616	3 154
	Utgiftene til økonomisk sosialhjelp øker nå mer enn det vi har vært vant til de senere årene. Det skyldes et økende antall brukere med sammensatte behov for oppfølging, bla tannbehandling. For ungdom under 30 år som mottar sosialhjelp, er det aktivitetsplikt. Dette gjøres gjennom kjøp av plasser ved lavterskeltilbudet «Tjenesten» i Lillesand kommune. Fra 2022 er det Avigo som vil levere aktiviteten. Vi får da en kvalitetsforbedring med flere muligheter og utvidet innhold. Det er budsjettert med 3,5 brukere i kvalifiseringsprogrammet i 2022. KVP er en rettighet hvor inngangsbetingelsene er vesentlig oppmyket. Bruken har derfor økt mye fra 2021.				
5540	Andre sosiale formål			697	713
	Utgiftene her er kommunal betaling til arbeidsmarkedsbedriften Avigo AS fastsatt i avtale mellom kommunen og staten. Det budsjettert for 12 brukere. I Birkenes har vi de senere årene hatt et lavt, men stabilt antall funksjonshemmede som trenger tilbudet om varig tilrettelagt arbeid her.				

Samfunn og helse felles

Bildet er hentet fra distriktsenteret.no

Planlagt og tilrettelagt stedsutvikling vil være helsefremmende for innbyggerne

Fellesområde samfunn og helse består av kommunalsjef med strategisk, samordnende funksjon for enhetene og tjenesteområdene. I tillegg er kommuneoverlegen og samarbeid med andre kommuner innen helsefeltet samlet her. Birkenes har ledelsen av helse-, sosial- og omsorgsnettverket i Region Kristiansand fram til 01.07.22.

Arbeid med Leve hele livet reformen følges opp videre. Boligstrategien legges til grunn for gjennomføring av forprosjekt om boligbehov i 2022, der bl.a. demografisk utvikling er viktig å vurdere.

Arbeid med næring er knyttet til samarbeid med Business Region Kristiansand. For samarbeidet foreligger en vedtatt handlingsplan, som følges opp i 2022.

Det skal utarbeides flere planer kommende periode. Samfunnsdelen av kommuneplanen vil påbegynnes i 2022. Arbeid med arealdelen er allerede igangsatt. I tillegg skal det utarbeides planer innen flere fagområder.

Følgende planer skal ferdigstilles eller påbegynnes i 2022:

- Oppgradering av eldre reguleringsplaner
- Utarbeidelse av ny landbruksplan
- Utarbeidelse av geodataplan
- Utarbeidelse av klimaplan
- Ny trafiksikkerhetsplan
- Plan for legetjenesten (2021-2022)
- Plan for helse- og omsorg
- Kommuneplanens arealdel
- Kommuneplanens samfunnsdel (2022-2023)

Målene til samfunn og helse er beskrevet på side 28-29 og på side 30-31. Tiltak som er planlagt gjennomført i planperioden er omtalt under hver driftsenhet som inngår i området samfunn og helse, side 82-92.

Økonomisk ramme i planperioden	2021	2022	2023	2024	2025
Ramme	5 972	5 797	5 157	5 157	5 157
Lønnsoppgjør 2020 stillinger	5				
Overført tjenester til hjemmeboende	-283	-857			
Overført fra ansvar 1400 Samfunn	103				
Prisvekst 2022		62			
Pensjonsendring					

Økonomisk ramme i planperioden	2021	2022	2023	2024	2025
Brukerbetaling					
Økt kommunelege inkl. prisvekst.		255			
Rammekutt 1,5 %		-79			
Endringer pensjon 2022		-21			
Ny ramme	5 797	5 157	5 157	5 157	5 157

Budsjettramme fordelt på ansvar:

		Årsverk 2021	Årsverk 2022	Netto ramme 2021	Netto Ramme 2022
3000	Samfunn og Helse felles	1,5	1,0	1 943	1 998
	Her ligger lønn til kommunalsjef og til samhandlingskoordinator 50 % (lønnskostnad fordeles mellom Vennesla, Lillesand, Iveland og Birkenes)				
3010	Legevakt og kommuneoverlege	2,0	0,0	3 630	3 159
	To årsverk kommunalt ansatte leger og avregning pasienter med fastlege i andre kommuner er flyttet til Tjenester til hjemmeboende (ansvar 3290). Inntekter egenandeler og helfo-refusjoner er også flyttet, samt lønn sykehjemslege i 40 %. Ellers ligger kommunens andel av pasient-skadeerstatning, legevakt og dagberedskap igjen på dette ansvaret. Kommuneoverlege er flyttet til dette ansvaret fra tidligere Legetjenester offentlig (ansvar 3020). Det er lagt inn en økning på 10 % kommuneoverlege (fra 20 % til 30 % stilling). Tjenesten kjøpes fra Lillesand kommune.				
3020	Legetjenester offentlig	1,13	0,0	399	0
	Ett årsverk turnuslege og 0,13 % veileder for leger i spesialisering er flyttet til Tjenester til Hjemmeboende (ansvar 3290). Det inkluderer også egenandeler og helfo-refusjoner, samt tilskudd til turnuslege. Det resterende er flyttet til Legevakt og kommuneoverlege (ansvar 3010). Ansvarsområde Legetjenester offentlig er avsluttet.				

Teknisk forvaltning og drift

Enheten leverer tjenester innen:

- Eiendomsforvaltning, plan- og byggesak, kommuneplanlegging, beredskap, klima, naturforvaltning, kalking og industriavfallshåndtering

- Vertskommunesamarbeidet med Lillesand innen tekniske tjenester, som består av oppmåling, seksjonering, adressering, matrikkelføring, byggesak geodata og karttjenester, eiendomsskattekontor, jordbruk, skogbruk og viltforvaltning
- Forvaltning drift og vedlikehold av vann/avløp, kommunale veier og kommunens bygningsmasse
- Samarbeid innen brann og redning gjennom KBR

Tiltak i 2022:

- Tydelig videre delegering - delegasjonen i flere fagfelt må gjennomgå og saksbehandling og gjennomføring skal skje på riktig nivå
- Innarbeide nye rutiner for møte- og kommunikasjonsstruktur for å styrke samhandlingen mellom fagmiljøene i enheten
- Utarbeide system for å sikre kompetanse i organisasjonen
- Smartere løsning av oppgaver for ryddig og effektiv drift
- Digitalisering byggesaks- og oppmålingsarkiv

Tiltak 2023 - 2025 :

- Jobbe videre med tverrfaglige møteplasser og rutiner for å forbedre intern samhandling slik at vi møter innbyggere/næringslivet på en samlet og mer profesjonell måte
- Arbeide videre med løsning og utføre arbeidet med å erstatte eksisterende renseanlegget på Birkeland

Andre viktige satsinger som enheten skal arbeide med:

- Vedlikeholde og drifte etter kommunens FDV-system.
- Proaktive mht. å forebygge sykefravær
- Dokumentering/arkivering over hva enheten foretar seg. Våre tjenester skal være sporbare
- Videreføre arbeid med hovedplanene for kommunale bygg, vei og VA og drifte/utføre tiltak på kommunens infrastruktur og objekter etter disse
- Omdømmebygging

Økonomisk ramme i planperioden					
Teknisk forvaltning	2021	2022	2023	2024	2025
Ramme	6 363	7 222	7 457	7 307	6 807
Lønnsoppgjør 2020	57				
Overført ansvar 1160	69	53			
Overført ansvar 1450	732				
Prisvekst 2022		-44			
Prisvekst/vekst gebyr oppmåling og plan/byggesak		-243			
lønnsvekst/inntektsendringer Lillesand og Birkenes		43			
Allmenntaksering eiendomsskatt Birkenes		650	-150	-500	
Rammekutt -1,5 %		-115			
Pensjonsendring 2022		-108			
Ny ramme	7 222	7 457	7 307	6 807	6 807

Økonomisk ramme i planperioden					
Teknisk drift	2021	2022	2023	2024	2025
Ramme	18 163	23 444	21 272	20 420	19 670
Lønnsoppgjør 2020	41				
Overført ansvar 1145	3 845				
Budsjettjustert Korona	900	-900			
Prisvekst 2022		430			
Overført ansvar 1032	495	55			
Endring VA		-1 359			
Vedlikehold vei			930		
Reduksjon driftsutgifter grendehus		-100			
Nye husleier(nye bygg)		-208	-752		-96
Bortfall av husleier(nye bygg)		454			
Inntekter Flakke Loner		-50	-700	-750	
Inntekter VA			-330		-466
2% rammekutt		-435			
Endringer i pensjon 2022		-215			
Økning i forsikringer		157			
Ny ramme	23 444	21 272	20 420	19 670	19 108

Budsjettramme teknisk forvaltning fordelt på ansvar:

		Årsverk 2021	Årsverk 2022	Netto ramme 2021	Netto ramme 2022
1130	Landbruksadministrasjon Birkenes	1,8	1,8	1 515	1 502
	Jord-, skogbruk og viltforvaltning. Saksbehandling, forvaltning av tilskuddsordninger, veiledning til publikum. Inngår i vertskommunesamarbeidet fellestekniske tjenester.				
1131	Viltnevd Birkenes			115	114
	Organisering av ettersøkspersonell, godtgjørelser i henhold til arbeidskontraktene som beredskapsordning, kjøregodtgjørelse, obligatoriske kurs, nødvendig materiell etc. inngår i vertskommunesamarbeidet for fellestekniske tjenester.				
1138	Festetomter			-404	-414
	Inntekter fra kommunale festetomter. Det gjelder boligtomter på Herefoss, Hampehaugen barnehage, FUS barnehagene på Birkeland og på Herefoss.				
1140	Beredskap	0,3	0,3	387	387
	Den løpende beredskapsarbeidet ligger hos beredskapskoordinatoren. Det innebærer oppdatering beredskapsplaner, oversikt over utstyr, øvelser og kontakt med overordnede myndigheter.				
1153	Kommuneplanlegging	0,6	0,6	676	559
	Oppfølging av kommunal planstrategi og overordnede planer.				
1159	Kalking Tovdalselva	1	1	0	0
	Nasjonalt kalkingsprosjekt i Tovdalselva hvor Birkenes har ansvar for drift. Staten finansierer med prosjektmidler.				
1160	Folkehelsekoordinator	0,0	0,2	0	120

	Årsverk 2021	Årsverk 2022	Netto ramme 2021	Netto ramme 2022	
	20 % stilling er flyttet fra Tjenester til hjemmeboende for å knytte folkehelsearbeidet tettere på kommunal planlegging.				
1170	Eiendomsskatt Birkenes	0,5	0,5	629	1281
	Eiendomsskattekontoret vedlikeholder opplysninger i forhold til eiendomsskatten. De koordinerer takstarbeidet, behandler klagesaker og forbereder til eiendomsskattenemnda. Inngår i verstkommunesamarbeidet for fellestekniske tjenester.				
1171	Eiendomsforvaltning	0,5	0,5	482	481
	Forvaltning av kommunens grunneiendommer. Ivaretar kommunens rolle som grunneier når det gjelder avtaler og disponering av kommunens arealer.				
1180	Felles LK/BK samarbeid Teknisk	1,0	1,0	546	536
	Felles ansvar knyttet til vertskommunesamarbeidet innen fellestekniske tjenester. Utgifter til materiell, mobil, kurs, kunngjøringer/ annonser, arbeidsklær mm er lagt til dette ansvaret. Hjemmel som ligger på ansvaret er enhetsleder. Inngår i vertskommunesamarbeidet for fellestekniske tjenester				
1181	Landbruksadministrasjon Lillesand	0,8	0,8	-15	-33
	Jord-, skogbruk og viltforvaltning. Saksbehandling, forvaltning av tilskuddsordninger, veiledning til publikum. Det budsjetteres med refusjon for aktuelle utgifter slik at ansvaret går i null. Inngår i vertskommunesamarbeidet fellestekniske tjenester				
1182	Viltnemd Lillesand			-3	0
	Organisering av ettersøkspersonell, godtgjørelser i henhold til arbeidskontraktene som beredskapsordning, kjøregodtgjørelse, obligatoriske kurs, nødvendig materiell etc. Det budsjetteres med refusjon for aktuelle utgifter slik at ansvaret går i null. Inngår i vertskommunesamarbeidet for fellestekniske tjenester.				
1184	Oppmåling Lillesand	3,5	3,5	-61	-21
	Ivaretar oppmåling, adressering, seksjonering og føring i matrikkelen. Det budsjetteres med refusjon for aktuelle utgifter slik at ansvaret går i null. Inngår i vertskommunesamarbeidet for fellestekniske tjenester.				
1185	Geodata Lillesand	0,5	0,5	-8	-20
	Geodata sin oppgave er å vedlikeholde og utvikle kommunens kart- og plandatabaser for saksbehandlere, konsulenter, innbyggere og statlige etater. Det budsjetteres med refusjon for aktuelle utgifter slik at ansvaret går i null. Inngår i verstkommunesamarbeidet for fellestekniske tjenester.				
1187	Eiendomsskatt Lillesand	0,5	0,5	-9	-26
	Eiendomsskattekontoret vedlikeholder opplysninger i forhold til eiendomsskatten. De koordinerer takstarbeidet, behandler klagesaker og forbereder til eiendomsskattenemnda. Det budsjetteres med refusjon for aktuelle utgifter slik at ansvaret går i null. Inngår i verstkommunesamarbeidet for fellestekniske tjenester				
1401	Plan- og bygning	2,1	2,1	603	549
	Behandling byggesaker og reguleringsplaner etter gjeldene regelverk, samt kundeveiledning og tilsyn.				
1402	Oppmåling Birkenes	1,5	1,5	304	110
	Ivaretar oppmåling, adressering, seksjonering og føring i matrikkelen.				
1403	Geodata Birkenes	1,0	1,0	1044	1040
	Geodata sin oppgave er å vedlikeholde og utvikle kommunens kart- og plandatabaser for saksbehandlere, konsulenter, innbyggere og statlige etater. Inngår i verstkommunesamarbeidet for fellestekniske tjenester.				
1450	Næringsarbeid			732	749
	Birkenes kommune har et samarbeid med Business Region Kristiansand om næringsarbeid. I henhold til samarbeidsavtale betaler kommunen for tilgang på ressurser. I tillegg ligger det				

	Årsverk 2021	Årsverk 2022	Netto ramme 2021	Netto ramme 2022	
	inne diverse kontingenter på samarbeid på dette ansvaret.				
1500	Miljøadministrasjon Birkenes	0,7	1,2	564	542
	Oppgaver knyttet til miljø og naturforvaltning. 0,5 årsverk naturforvaltning og 0,2 årsverk viltforvaltning og arbeid i tilknytning til dette. Ansvar for koordinering og oppfølging av arbeid i vannområde Tovdal. Det vil bli en økning på 0,5 årsverk knyttet til vannområdet Tovdal. Ressursen finansieres av tilførte midler.				

Budsjettramme teknisk drift fordelt på ansvar:

	Årsverk 2021	Årsverk 2022	Netto ramme 2021	Netto ramme 2022	
1032	Boligtilskudd	0,0	0,2	419	557
	Kommunens oppfølging av startlån. 0,2 årsverk er flyttet til dette ansvaret for å samle oppgaver knyttet til boliger. I tillegg ligger tilskudd til tilpasning av boliger her.				
1145	Brannvesen			3 845	3 933
	Kommunens andel av driftstilskudd til Kristiansandregionen Brann og Redning (KBR). Driftstilskuddet beregnes årlig på bakgrunn av innbyggertall.				
1406	Parker og friområder			180	183
	Tilsyn og vedlikehold av Berse, Tobias jorde, Elveplassen og andre kommunale rekreasjonsområder samt lekeplasser i kommunen. I tillegg disponeres midler fra investeringsprosjekt 9460 som hovedsakelig benyttes til oppgradering av kommunale lekeplasser.				
1410	Sentrale tiltak vannfors.	1,65	1,65	2 149	2 467
	Drift av tre kommunale vannverk i kommunen, ett på Birkeland, ett på Herefoss og ett på Engesland, henholdsvis grunnvannsverk. Boligfelt på Mjølemoen og Grødum får vannforsyning fra Drangsholt vannverk, som ligger i Kristiansand. Hovedplanen for VA fastsetter føringer og strategi for arbeidet og prioriteringer i planperioden.				
1411	Vannledninger	0,7	0,7	-4 455	-5 381
	Kommunale avgifter for vann inntektsføres samlet på vannledningsnett, ansvar 1411. Samlet skal ansvar 1410 og 1411 gå ut i null. Selvkostprogrammet Momentum benyttes for styring av avgiftsnivået i økonomiplanperioden i forhold til aktuelle investeringer og vedlikeholdsarbeider. Fond benyttes for å balansere differanser mellom inntekter og utgifter det enkelte år. Dette for å unngå store svingninger i gebyrene.				
1420	Avløpsrenseanlegg	1,68	1,68	3 611	3 651
	Kommunen har tre kommunale renseanlegg, ett på Birkeland, ett på Herefoss og ett på Engesland. I tillegg har den et mindre infiltrasjonsanlegg på Mjølemoen.				
1421	Avløpsledninger	0,7	0,7	-4 638	-5 365
	Kommunale avgifter for avløp inntektsføres samlet på avløpsledningsnett, ansvar 1421. Samlet skal ansvar 1420 og 1421 gå ut i null.				
1440	Kommunale veier	1,8	1,8	6 703	6 784
	Vedlikeholdsarbeidet av kommunale veier omfatter i tillegg til ordinært veivedlikehold også gang- og sykkelveier, rasteplasser og overvannsledninger tilknyttet veikroppen. Tilgjengelige ressurser og midler benyttes i stor grad til å begrense pågående forfall. Hovedplan vei var ferdig i 2020. Hovedplanen vil være et hensiktsmessig styringsverktøy for fremtidig forvaltning, drift og vedlikehold av kommunens veianlegg. Det er også midler i investeringsprosjekt som benyttes til påkrevde oppgraderinger og sikkerhetstiltak.				
1442	Vei- og gatelys			559	572

	Årsverk 2021	Årsverk 2022	Netto ramme 2021	Netto ramme 2022	
	Drift og vedlikehold av kommunal vei – og gatelys				
1600	Administrasjonsbygg	6,78	6,78	6 602	6 583
	Drift og vedlikehold av kommunehuset mm. Vedlikeholdet er budsjettert til et minimum sammenlignet med erfaringstall. Hovedplan for bygg ble utarbeidet i 2019. Hovedplanen er et viktig styringsverktøy for fremtidig forvaltning, drift og vedlikehold av kommunale bygg og etableringen av den må sees i sammenheng med alle ansvarene 1600 – 1609.				
1601	Drift av alle typer boliger	1,04	1,04	-3 535	-3 362
	Drift og vedlikehold av kommunens utleieboliger. Leieinntektene er noe redusert grunnet usikkerhet og ustabilitet knyttet til enkelte leietakere av kommunale boliger.				
1602	Fjernvarmeanlegget		392		401
	Drift og vedlikehold av flisfyringsanlegget				
1603	Birkeneshallen	0,52	0,52	556	515
	Drift og vedlikehold av Birkeneshallen. Vedlikeholdsbudsjettet er budsjettert til et minimum. Grunnet hallens alder og tilstand er det risikabelt å budsjettere så lavt.				
1604	Samfunnshus	0,76	0,76	435	442
	Drift og vedlikehold kommunens samfunnshus. Vedlikeholdsbudsjettet er budsjettert til et minimum. Grunnet bygningsmassens alder og tilstand er det risikabelt å budsjettere så lavt. Lagt til grunn tilnærmet samme nivå som 2021				
1605	Skolebygg	6,76	6,76	5 512	5 409
	Daglig drift og vedlikehold av kommunens skoler. Vedlikeholdsbudsjettet er budsjettert til et minimum sammenlignet med erfaringstall. Grunnet bygningsmassers alder og tilstand er det risikabelt å budsjettere så lavt.				
1606	Bygg voksenopplæring	0,16	0,16	214	216
	Daglig drift og vedlikehold. Vedlikeholdsbudsjettet er budsjettert til et minimum.				
1607	Barnehagebygg	1,17	1,17	1247	1 074
	Daglig drift og vedlikehold av kommunens barnehager. Vedlikeholdsbudsjettet er budsjettert til et minimum.				
1608	Sykehjemsbygg	1,2	1,2	2631	2 593
	Daglig drift og vedlikehold av sykehjemmet. Vedlikeholdsbudsjettet budsjettert til et minimum sammenlignet med erfaringstall. Grunnet bygningsmassers alder og tilstand er det risikabelt å budsjettere så lavt.				

Boveiledertjenesten

Fuglemater produsert på Birke dagsenter

Boveiledertjenestens ansvarsområde er tjenester til mennesker med utviklingshemming, mennesker med autismespekterforstyrrelser og/eller andre store hjelpebehov. Vi yter tjenester i bofellesskap, avlastning i institusjon og praktisk bistand/opplæring til personer som bor i egen bolig. Tjenesten har også ansvar for saksbehandling og oppfølging av støttekontakt, privat avlastning og omsorgsstønning.

Tiltak 2022:

- Planlegge overgang til og etablere bolig for de som skal flytte ut fra foreldrehjemmet, i samarbeid med brukere og foresatte.
- Etablere samhandlingsfora på tvers av sektor innad i kommunen. Møtepunkt min 2 ganger pr år.
- Kompetanseutviklingstiltak gjennomføres gjennom året; Mitt livs ABC, deltagelse i fagnettverk og e-læringskurs. 2 fagdager pr år med aktuelle tema.
- Boveiledertjenesten må i fellesskap arbeide frem tiltak i drift for å kunne innfri sitt innsparingskrav.

Tiltak 2023-2025:

- Planlegge overgang til og etablere bolig for de nye som skal flytte ut i egen bolig i samarbeid med brukere og foresatte.
- Brukerundersøkelsen gjennomføres 1. kvartal 2024
- Øke samhandling mellom sektorene som yter tjenester i kommunen for å sikre tidlig innsats.
- Samarbeid med brukerorganisasjonene.

Andre viktige satsinger som enheten skal arbeide med:

Behov for tjenester fra Boveiledertjenesten øker. Det skal i 2022 etableres nye boliger, hvor vi samtidig må starte planleggingen for nye personer som skal flytte i egen bolig i 2025.

Boveiledertjenesten skal jobbe for å øke samhandling mellom sektorene som yter tjenester i kommunen for å sikre tidlig innsats og jobbe etter et forebygging og mestrings perspektiv.

Økonomisk ramme i planperioden	2021	2022	2023	2024	2025
Ramme	30 530	30 589	35 161	35 815	35 815
Lønnsoppgjør 2020 stillinger	60				
Innsparing overført fellesområdet		525			
Overført fra Tjenester i hjemmet		267			
Prisvekst 2022		-6			
Nye ressurskrevende brukere		4660	-180		
Ferieavlastning		420			

Økonomisk ramme i planperioden	2021	2022	2023	2024	2025
Ny bolig		921	2501		
Redusere støttekontakt fra 4 til 3 timer		-250			
Endring av botilbud		-502			
Effektivisering ny bolig		-333	-1667		300
Rammekutt 2 %		-726			
Endringer i pensjon 2022		-404			
Ny ramme	30 589	35 161	35 815	35 815	36 115

Budsjettramme fordelt på ansvar:

		Årsverk 2021	Årsverk 2022	Netto ramme 2021	Netto ramme 2022
3700	Boveiledertjenesten - Fellesområde	1,3	5,5	1 428	1 291
	4,2 årsverk lagt inn til nye tilrettelagte boliger (2+2) med virkning fra november 2022				
3710	Birke Dagsenter	2,1	2,1	1 245	1 233
3720	Smedens Kjerr, service og ambulerende	8,55	8,55	7 445	6 727
	Lagt innsparing tilsvarende en 60% stilling inn i rammen				
3740	Digerhaug	10,4	10,1	8 943	8 301
	0,3 årsverk flyttes over tilrettelagte boliger med virkning fra november 2022. Ses i sammenheng med ansvar 3760				
3750	Støttekontakt/avlastning	0,9	0,9	5 902	10 441
	Økning i nettoramme knyttet til enetiltak				
3760	Avlastningsenhet	10,22	8,52	5 567	7 170
	1,7 årsverk flyttes over til 2+2 bolig med virkning fra november 2022. Ses i sammenheng med ansvar 3740.				

Tjenester til hjemmeboende

Samlingsplass for felles måltider og sosiale aktiviteter i heldøgns omsorgsboliger.

Enheten har endret navn fra Enhet hjemmetjenesten til Enhet tjenester til hjemmeboende. Enheten skal legge til rette for at innbyggerne kan bo lengst mulig i eget hjem og motta tjenester der istedenfor på institusjon. Vi vet at det vil bli en kraftig økning i antall eldre i årene fremover og flere innbyggere med en demensdiagnose. Tidlig innsats for å forebygge funksjonstap hos eldre slik at de i større grad kan klare seg selv i hjemmet vil være avgjørende tiltak for å kunne møte økningen i andel eldre. Enheten har fokus på innsatsområdene i reformen Leve hele livet (St. med. 15) aktivitet og fellesskap, mat og måltider og sammenheng i tjenestene. Bruk av velferdsteknologi vil være viktig for å kunne imøtekomme fremtidens utfordringer innen helse- og omsorgsfeltet.

Fastlegeordningen ble organisert under enheten fra 1.06.21. Frivilligsentralen ble fra samme tidspunkt flyttet til Enhet kommunikasjon og kultur.

Tiltak 2022:

- Demenskoordinatorstillingen økes
- Bygging av nye heldøgns omsorgsboliger utredes i et forprosjekt
- Det opprettes en ny fastlegehjemmel
- Kapasiteten i hjemmesykepleien utvides
- Dagtilbudet for hjemmeboende personer med demens utvides

Tiltak 2023-2025:

- Styrke rehabiliteringsavdelingen med fysioterapeut ressurser
- Utvide Frisklivscentralen

Økonomisk ramme i planperioden	2021	2022	2023	2024	2025
Ramme	34 204	34 349	38 045	39 161	40 721
Lønnsoppgjør 2020 stillinger	65				
Overført 3870	-135				
Overført folkehelsekoordinator	-69	-53			
Overført fra Helse og samfunn	283	857			
Overført til boveiledertjenesten		-267			
Prisvekst 2022		78			
Styrking av tjenester til hjemmeboende		2 550		1 700	

Økonomisk ramme i planperioden	2021	2022	2023	2024	2025
Styrking av gruppetilbud fysioterapeut			450		
Opptrapping ressurskrevende bruker		250	220		
Dagtilbud personer med demens 40%		240		240	
Ferieavvikling hjemmesykepleien		400			
Demenskoordinator 20% økning		60	60		
Økt medisinsk utstyr		100			
Økt bruk av drivstoff		50		20	
2 nye fastleger med halvårseffekt 2022		562	386	-400	-200
Rammekutt 2 %		-784			
Endringer pensjon 2022		-479			
Økning tilskudd pr. capita (leger)		132			
Ny ramme	34 349	38 045	39 161	40 721	40 521

Budsjettramme fordelt på ansvar:

	Årsverk 2021	Årsverk 2022	Netto ramme 2021	Netto ramme 2022
3200 Hjemmesykepleie	29,0	32,2	23 491	28 537
	3,0 årsverk økning grunnbemanning hjemmesykepleien. 0,2 årsverk økning demenskoordinator.			
3240 Personlig assistent	0,77	0,26	3 100	288
	Overført 0,5 årsverk til boveiledertjenesten			
3250 Hjelpemiddeltekniker	1,0	1,0	752	746
3280 Drift legesenteret	3,3	3,3	2790	2 884
3290 Diagnose og behandling		5,14		1 620
	2,0 årsverk kommunalt ansatte leger og avregning pasienter med fastlege i andre kommuner er flyttet til tjenester til hjemmeboende, ansvar 3290. Det inkluderer helfo-refusjoner. 1,0 årsverk turnuslege og 0,14 årsverk veileder for leger i spesialisering er flyttet til ansvar 3290. Det inkluderer helfo-refusjoner og tilskudd til turnuslege. Det opprettes 1,0 årsverk ny kommunal fastlegehjemmel i 2022. Det opprettes 1,0 årsverk kommunal fastlege som erstatning for selvstendig næringsdrivende lege.			
3830 Fysio- og ergoterapi	2,8	2,6	2 657	2 457
	0,2 årsverk folkehelsekoordinator er flyttet til ansvar 1160, teknisk forvaltning.			
3840 Aktivitetssenteret	1,9	2,3	1 279	1 513
	Lovpålagt dagtilbud for hjemmeboende personer med demenssykdom styrkes med tilbud en dag til pr. uke pga. økende behov hos hjemmeboende. Det opprette 0,4 årsverk til formålet.			

Sykehjemmet

Enheten leverer følgende tjenester:

- Kjøkken: Matvareproduksjon til pasienter på sykehjem, beboere i HDO leiligheter, middagsproduksjon og kjøring av middag til hjemmeboende. Produksjon og salg av lunch i kantina til ansatte, Catering internt, Catering eksternt når anledning.
- Sykehjem: Langtids- og korttids- opphold for pasienter på institusjon, kommunal øyeblikkelig hjelp (KØH), et alternativ til sykehusinnleggelse for pasienter som kan nyttiggjøre seg et kommunalt tilbud på sykehjemmet. I tillegg natt- og avlastningsplass på institusjon. Til sammen 25 sengeplasser hvorav inntil 10 korttidsplasser. Kommunens nattjeneste som gjelder sykehjem- og hjemmetjeneste, er organisert i sykehjemsenheten som et team.
- Vaskeri: Vask av pasient- og sengetøy mm. på sykehjem, personaltøy sykehjem og hjemmetjeneste.

Tiltak 2022:

- Implementering av TID-modellen som er et manualbasert verktøy som personalet i samarbeid med lege, anvender for å utrede, tolke og sette inn tiltak ved atferdsmessige og psykologiske symptomer ved demens og andre psykiske tilstander. TID bygger på prinsipper fra kognitiv atferdsterapi og personsentrert omsorg.
- Videreutvikle personsentrert omsorgskultur på sykehjemmet ved å ta i bruk musikkbasert miljøbehandling på langtidsavdelingene.
- Iverksette livsgledetiltak i Fellesstua for pasienter på sykehjemmet.
- Innføre mentorordning for nyansatte. - I første omgang for ansattgrupper på sykehjemmet hvor det har vært utfordringer å beholde og rekruttere.

Tiltak 2023-2025:

- Fortsette å ha ti korttidsplasser på sykehjemmet for å kunne ta imot personer/pasienter som har behov for tidsbegrensede tiltak på grunn av sykdom eller nedsatt funksjonsevne er det helt nødvendig å ha tilstrekkelig antall korttidsplasser.
- Vurdere behovet får gjenåpning av en sykehjemsavdeling 7-9 plasser.
- Innføre e-rom. Gjøre journalføring og dokumentasjon enklere, sikrere og mer effektivt.
- Elektronisk nattilsyn. Videreføre innfasing av elektronisk nattilsyn.

Andre viktige satsinger som enheten skal arbeide med:

- Sykehjemmet fortsetter med kvalitet- og forbedringsarbeid.
- Fortsatt fokus ved tildeling av tjenester til sengeavdelingen på sykehjemmet, at disse er i tråd med kommunens kriterier for tildeling. For at kommunen skal lykkes med strategien i helse og velferd så er dette en vesentlig del-faktor i dette arbeidet.
- Nærværarbeid og oppfølging av sykemeldte ansatte.

Økonomisk ramme i planperioden	2021	2022	2023	2024	2025
Ramme	31 180	31 250	30 173	30 173	30 173
Lønnsoppgjør 2020 stillinger	70				
Prisvekst 2022		-31			
Rammekutt 2%		-624			
Endringer pensjon 2022		-421			
Ny ramme	31 250	30 173	30 173	30 173	30 173

Budsjettramme fordelt på ansvar:

		Årsverk 2021	Årsverk 2022	Netto ramme 2021	Netto ramme 2022
3300	Sykehjem	35,0	35,0	28 358	27 402
	Enhetsleder, teamledere, personell sengeavdelinger, merkantil, turnusansvarlig og syn- og hørselskontakt				
3610	Kantinedrift			-304	-311
	Bemannet av personale på kjøkken				
3616	Kjøkken	4,0	4,0	2 885	2 858
	Ingen endring i bemanning. Kjøkkensjef, kokker og lærling				
3617	Vaskeri	1,0	1,0	242	225
	Ingen endring i bemanning				

Prisliste

Prisliste	Budsjett 2022	Budsjett 2021	Enhet	Endr. i %
Eiendomsskatt	3,7 ‰	3,7 ‰		
Eiendomsskatt under kr 1000 faktureres en gang pr år.				
Kommunale avgifter m/mva				
Renovasjon og slam innkreves av Libir IKS				
Årsavgift for renovasjon (Libir)	4 455	4 455	år	0 %
Årsavgift for hytterrenovasjon (Libir)	1 642	1 642	år	0 %
Årsavgift for slamtømming inntil 4 m3 (Libir)*	2 427	2 427	år	0 %
Årsavgift for slamtømming, 5-7 m3 (Libir)*	3 058	3 058	år	0 %
Årsavgift for slamtømming, over 7 m3 (Libir)*	3 692	3 692	år	0 %
*Slangebyr er basert på tømming av tank hvert andre år. Det åpnes for at fritidseiendommer kan tømme hvert 4. år. Det gir en halvering av gebyret.				
Årsgebyr består av forbruksgebyr og abonnementsgebyr inklusiv mva:				
Forbruksgebyr for vann	20,13	18,93	pr m3	6,3 %
Forbruksgebyr for avløp	21,51	20,76	pr m3	3,6 %
Abonnementsgebyr inklusiv mva:				
Abn.gebyr vann pr. boenhet	1 909	1 731	år	10,3 %
Abn.gebyr vann pr. bruksenhet (næring)	1 909	1 731	år	10,3 %
Abn.gebyr avløp pr boenhet	1 535	1 211	år	26,8 %
Abn.gebyr avløp pr bruksenhet(næring)	1 535	1 211	år	26,8 %
Tilknytningsgebyr inklusiv mva:				
Tilkn.gebyr for vann for alle boliger*	25 407	25 407	pr boenhet	0,0 %
Tilkn.gebyr for avløp for alle boliger*	29 901	29 901	pr boenhet	0,0 %
Utvidelse av areal (>60m2) for alle boliger	20	20	kr/m2/vann	0,0 %
Utvidelse av areal (>60m2) for alle boliger	20	20	kr/m2/avløp	0,0 %
Tilkn.gebyr vann næringsbygg	20	20	kr/m2	0,0 %
Tilkn.gebyr avløp næringsbygg	20	20	kr/m2	0,0 %
Feiegebyr:				
Årsgebyr for feiing/tilsyn av helårsbolig	185	185	år	0,0 %
Årsgebyr for feiing/tilsyn av fritidsbolig	185	185	år	0,0 %
*Gebyr byttetom ved en feil mellom vann og avløpi Kommunedirektørens forslag-korrigert her				
Gebyr				
Gebyrer for arbeid etter eierseksjonsloven reguleres årlig per 1. januar i henhold til Statens kartindeks for kart. Og oppmålingsarbeider.				
Seksjonering/reseksjonering(uten befaring): 2 seksjoner	11 523	11 264		2,3 %
Seksjonering/reseksjonering (uten befaring): 3-30 seksjoner. Gebyret øker med kr 500 for hver seksjon utover de to første hvor gebyret er fastsatt i pkt.1	524	512		2,3 %
Seksjonering/reseksjonering(uten befaring): 31-50 seksjoner. Fra og med seksjon 31 øker gebyret med kr 200 for hver seksjon utover satsen for 30 seksjoner etter pkt. 2.	210	205		2,3 %

Prisliste	Budsjett 2022	Budsjett 2021	Enhet	Endr. i %
Seksjonering/reseksjonering(uten befaring): over 50 seksjoner. Gebyret settes som i punkt 3, og gebyret for 50 seksjoner er maksimalgebyret.	30 379	29 696		2,3 %
Befaring	3 666	3 584		2,3 %
Sletting(opphøving) av seksjonering	3 143	3 072		2,3 %
Saker som ikke er fullført(når saken ikke kan avsluttes, kommunen avslår begjæringen, eller saken trekkes):	524	512		2,3 %
Avsluttes en sak før saksbehandlingen er påbegynt:	Vurderes av saksbehandler ut fra hvor langt saken er kommet	Vurderes av saksbehandler ut fra hvor langt saken er kommet		
Gebyrregulativ oppmålingstjenester-Gebyr etter matrikkelloven(lovens § 32, forskriftene §16				
<i>1. Etablering av matrikkelenhet</i>				
a. Etablering av grunneiendom og festegrunn				
areal fra 0-100 m2	12 575	12 292		2,3 %
areal fra 101-500m2	20 119	19 667		2,3 %
areal fra501-2000m2	23 891	23 354		2,3 %
areal fra 2001m2-økning pr. påbegynt daa	1 886	1 844		2,3 %
Ved fradeling av flere tilgrensende tomter samtidig betales 80 % av satsene fra om med tomt nr 2. For opprettelse av nytt punkt feste betales 2/3 av taksten for opprettelse av eiendom 0-100m2. Fro areal over 5000m2 betales gebyr etter medgått tid (se pkt. 10), men minstesats etter pkt. 1a beregnet inntil 6 daa.				
b. Matrikulering av eksisterende umatrikulert grunn				
areal fra 0-500m2	20 119	19 667		2,3 %
areal fra 501-2000m2	23 891	23 354		2,3 %
areal fra 2001m2-økning påbegynt daa	1 886	1 844		2,3 %
Hvis forretningen gjennomføres uten grensemerking gis det 50% reduksjon fra laveste sats.(jfr. Matrikkelloven §34 og forskriftens§40)				
c. Oppmåling av uteareal på eierseksjon				
Samlet gebyr for 2 seksjoner- hver med uteareal på inntil 1000m2:	20 460	20 000		2,3 %
Tillegg pr seksjonert uteareal fom. areal nr. 3 tom. areal nr. 20- alle på inntil 100m2	1 023	1 000		2,3 %
Hvis seksjonerte utearealer fom. areal nr 3 er over 100m2, det er mer enn 20 seksjonerte utearealer, eller utearealene for noen av de to første seksjonene er større enn100m2, settes gebyret etter medgått tid(pkt10), med en minstepris som for 2 uteareal under 1000 m2 og 18 uteareal under 100m2(altså kr 38 000,-)				
d. Etablering av anleggseiendom				
areal fra 0 – 2000 m2	31 436	30 729		2,3 %
areal fra 2001 m2 – økning pr. påbegynt daa	3 772	3 687		2,3 %
Gebyret beregnes ut fra anleggseiendommens grunnflate.				
e. Registrering av jordsameie				
Gebyr for registrering av eksisterende jordsameie faktureres etter medgått tid				

Prisliste	Budsjett 2022	Budsjett 2021	Enhet	Endr. i %
f. Opprettelse av matrikkelenhet uten fullført oppmålingsforretning I tillegg til gebyr etter henholdsvis 1a, 1b, 1d eller 1e kommer følgende gebyr: 1 tomt 10% av gjeldende gebyrsats. FOM tomt 2 ved fradeling av flere tomter i samme flest samtidig 8% av gjeldende gebyrsats.				
2. Avbrudd i oppmålingsforretning eller matrikulering				
Når saken trekkes før varsel er sendt 15% av gjeldende gebyrsats. Når saken trekkes etter varsel er sendt, men før oppmålingsforretning/måling 30% av gjeldende gebyrsats. Når saken trekkes etter oppmålingsforretning/ måling 80% av gjeldende gebyrsats.				
3. Grensejustering				
a. Grunneiendom, festegrunn og jordsameie Ved grensejustering er reglen at netto avgitt eller tilført areal til involverte matrikkelenheter ikke kan overstige 5 prosent, eller maksimalt 0,5 dekar. I tillegg kan ingen enhet avgi brutto areal som i sum overstiger 20 prosent av enhetens areal før justering. Faktureres etter areal med samme satser som i pkt. 1 d. Gebyret beregnes ut fra endringen i anleggseiendommens grunnflate. Faktureres etter areal med samme satser som i pkt. 1 a. b. Anleggseiendom For anleggseiendom kan volum som skal overføres fra en matrikkelenhet til en annen, ikke være registrert på en tredje matrikkelenhet. Volum kan kun overføres til en matrikkelenhet dersom vilkårene for sammenføring er til stede. Matrikkelenheten skal utgjøre et sammenhengende volum. Faktureres etter areal med samme satser som i pkt. 1 d + et påslag på 30%. Gebyret beregnes ut fra endringen i anleggseiendommens grunnflate.				
4. Arealoverføring				
a. Grunneiendom, festegrunn og jordsameie Ved arealoverføring skal oppmålingsforretning og tinglysing gjennomføres. Arealoverføring utløser dokumentavgift. Dette gjelder ikke arealoverføring til veg- og jernbaneførmål. Faktureres etter areal med samme satser som i pkt. 1 a + et påslag på 30 %. b. Anleggseiendom For anleggseiendom kan volum som skal overføres fra en matrikkelenhet til en annen, ikke være registrert på en tredje matrikkelenhet. Volum kan kun overføres til en matrikkelenhet dersom vilkårene for sammenføringer til stede. Matrikkelenheten skal utgjøre et sammenhengende volum. Faktureres etter areal med samme satser som i pkt. 1 d + et påslag på 30 %. Gebyret beregnes ut fra endringen i anleggseiendommens grunnflate.				
5. Klarlegging av eksisterende grense der grensen tidligere er koordinatbestemt ve oppmålingsforretning eller kartforretning				
For inntil 2 punkt	4 401	4 302		2,3 %
For overskytende grensepunkt, per punkt	629	615		2,3 %
Maksimalt gebyr ikke høyere enn fullt gebyr etter pkt. 1				
6. Klarlegging av eksisterende grense der grensen ikke tidligere er koordinatbestemt eller klarlegging av rettigheter				
For inntil 2 punkt	7 545	7 375		2,3 %
For overskytende grensepunkt, pr punkt	1 886	1 844		2,3 %

Prisliste	Budsjett 2022	Budsjett 2021	Enhet	Endr. i %
Gebyr for klarlegging av rettigheter faktureres etter medgått tid. Når hele tomten måles opp settes gebyret etter pkt.1.				
<i>7. Registrering av privat grenseavtale</i>				
Gebyr fastsettes etter medgått tid				
<i>8. Urimelig gebyr</i>				
Dersom gebyret åpenbart er urimelig i forhold til de prinsipper som er lagt til grunn, og det arbeidet og de kostnadene kommunen har hatt, kan administrasjonssjefen eller den han/hun har gitt fullmakt, av eget tiltak fastsette et passende gebyr. Fullmaktshaver kan under samme forutsetninger og med bakgrunn i grunnlagt søknad fra den som har fått krav om betaling av gebyr, fastsette redusert gebyr.				
<i>9. Utstedelse av matrikkelbrev</i>				
Matrikelbrev inntil 10 sider-følger av forskrift	175	175		0 %
Matrikelbrev over 10 sider-følger av forskrift	350	350		0 %
Endring i maksimalsatsene reguleres av Statens kartverk i takt med den årlige kostnadsutviklingen.				
<i>10. timepris</i>				
For arbeider hvor det ikke passer å bruke faste satser	1 509	1 475		2,3 %
<i>11. Betalingstidspunkt</i>				
Som hovedregel kreves gebyret etterskuddsvis.				
<i>12. Forandringer i grunnlaget for matrikkelføring av saken</i>				
Gjør rekvisenten under sakens gang forandringer i grunnlaget for matrikkelføring av saken, opprettholdes likevel gebyret.				
<i>13. Kartdatapriser</i>				
Kartdata kan bestilles via kommunens hjemmeside				
Gebyrene kan reguleres årlig per 1. januar i henhold til Statens kartverks indeks for kart-og oppmålingsarbeider. Gebyr skal betales til kommunekassa etter regning fra oppmålingsmyndigheten. Eventuelle tinglysningsutgifter kommer i tillegg. Betaling skjer etter det regulativ og de satser som gjelder på rekvisisjonstidspunktet. Det gjelder også tinglysningsgebyr.				
Betalingsregulativ for plan og byggesaker er uten mva				
2.1 tiltak etter PBL2008 § 20-1, bokstav a og b:Bygg m/boenheter				
Enebolig (inkl. fritidsbolig/hytte)	8 017	7 837		2,3 %
Enebolig m/sekundær boenhet	9 568	9 353		2,3 %
Rekkehus, kjedehus, to-mannsboliger, leilighetsbygg med mer - per boenhet	5 819	5 688		2,3 %
Tilbygg/påbygg/ombygging annet med bruksareal større enn 50 kvm	7 992	7 812		2,3 %
Tilbygg/påbygg/ombygging annet med bruksareal mindre enn 50 kvm	5 327	5 207		2,3 %
2.2 Tiltak etter PBL §20-1, bokstav a og b: Andre typer bygg				

Prisliste	Budsjett 2022	Budsjett 2021	Enhet	Endr. i %
(Næring/industri/lager/garasjer//offentlig mv.) Gjelder nybygg/tilbygg/påbygg/ombygging For de første 50 m2(BRA)	5 172	5 056		2,3 %
For de neste 51-100 m2(BRA) pr kvm.	8 017	7 837		2,3 %
For de neste 101-200 m2(BRA) pr kvm.	12 787	12 499		2,3 %
For den neste 201-400m2 (BRA) pr kvm.	19 174	18 743		2,3 %
For de neste over 400 m2 (BRA) pr kvm.	23 971	23 432		2,3 %
2.3 alle andre søknadspliktige tiltak etter PBL § 20-1 og § 20-2 Eks: Endring av tillatelser, bruksendring(*), riving, terrenginngrep, støttmurer, gjerder, innhengninger, fasadeendring, brygger, bassenger, fyllinger, støyskjermer, heis, piper, skilt, ventilasjonsanlegg og andre tekniske installasjoner, VA-anlegg. Alminnelig driftsbygning i landbruket	4 439	4 339		2,3 %
Anlegg av vei, parkeringsplass og landingsplass	7 927	7 749		2,3 %
*for ombygging/tilbygg/påbygg i forbindelse med bruksendring kommer gebyr for dette i tillegg	5 198	5 081		2,3 %
2.4 Søknad om ansvarsrett som selvbygger (PBL2008 Kap 23)	1 155	1 129		2,3 %
2.5 Ferdigattest Midlertidig brukstillatelse	1 128	1 102		2,3 %
Utstedelse av ferdigattest 4 år etter igangsettelse eller 2 år etter midlertidig brukstillatelse	2 888	2 823		2,3 %
2.6 delingssaker etter PBL 20-1 , bokstav m Fradeling av areal pr parsell i LNF-områder	9 963	9 739		2,3 %
Fradelinger i områder avsatt til bebyggelse i kommuneplanen	6 642	6 493		2,3 %
Fradeling i tråd med reguleringsplan/kommuneplan	2 768	2 706		2,3 %
2.7 Dispensasjonssøknad etter PBL 2008 § 19-2 og § 19-3 Dispensasjon fra nye reguleringsplaner(maks 10 år)	6 642	6 493		2,3 %
Disp fra LNF-formål og plankrav	6 642	6 493		2,3 %
Andre dispensasjoner (gjelder også hensynsoner)	3 875	3 788		2,3 %
Ved søknad om tiltak på bebygd eiendom i LNF-område etter §20-5 betales det kun dispensasjonsgebyr (ikke behandlingsgebyr)	3 653	3 653		
Gebyr ved ulovligheter endres til "Gebyr ved tilsyn og ulovligheter" <i>Tilsyn med ulovlig byggevirkosomhet faktureres den som har begått ulovligheten. Både tiltakshaver og utførende foretak kan faktureres. Tilsynet faktureres etter medgått tid, timepris. Kommunen har etter pbl § 25-1 2. ledd plikt til å føre tilsyn når den blir oppmerksom på ulovligheter. Hvis det skal søkes om ettergodkjenning, faktureres det for behandling av søknaden på ordinær måte. Dette kommer i tillegg til gebyr for tilsyn. Kommunen kan ilegge overtredelsesgebyr i samsvar med SAK 10 kapittel 16</i> Ulovlig oppstart av arbeider der tiltakshaver informerer om ulovligheten selv Ulovlig oppstart av arbeiderer der kommunen oppdager ulovligheten. Ved påklaging og evt. Omgjøring av vedtak skal det faktureres fullt behandlingsgebyr. Det beregnes halvt behandlingsgebyr ved avslag.	1 631	1 594		2,3 %
Sakkyndig bistand Dersom kommunen finner det nødvendig å leie inn sakkyndig bistand til saksbehandling i bestemte saker, faktureres kommunens utgifter til bistanden med et tillegg på 15 % av normale gebyrer. Tiltakshaver skal varsles før det gjøres avtale med sakkyndig.	2 X gebyr 3 X gebyr			

Prisliste	Budsjett 2022	Budsjett 2021	Enhet	Endr. i %
Gebyr for mangelfull søknad (der saksbehandler må etterlyse dokumenter)	900			
§ 3 PLANSAKER Gebyret gjelder reguleringsplaner etter PBL2008 §12 og er delt inn i et grunngebyr og et arealgebyr. 3.1 Det betales for å bringe et forslag til plan/planendring fram til 1. gang behandling. Inklusiv annonse og materialgebyr	86 679	84 730		2,3 %
3.2 Arealgebyr Arealgebyret beregnes utelukkende etter det som i planforslaget foreslås regulert til nye byggeformål jfr. PBL2008 § 12-5 nr 1, med avgrensning av gebyrsummen oppad og nedad. Det beregnes et arealgebyr på kr 8,-/BRA. BRA beregnes etter NS 3940. Arealgebyret har en minimumsgrense på 30 000 og en maksimumsgrense på 100 000.				
3.3 Gebyrreduksjoner 3.3.1 Små reguleringsendringer etter PBL2008 § 12-14(delegert til rådmannen) Unntas arealgebyr og betaler kun 1/4 av grunngebyret.	21 670	21 183		
3.3.2 For mindre reguleringsendringer etter PBL2008 § 12-14, andre avsnitt, første punktum betales 1/3 gebyr(av grunngebyr og arealgebyr)	28 893	28 243		
3.3.3 Saker etter PBL2008 § 12-11, betaler 1/3 gebyr av grunngebyret dersom kommunen ikke finner grunn til å fremme forslaget (innbetalt gebyr etter dette pkt. kommer til fradrag for sak som føres videre til politisk behandling).	28 893	28 243		
3.3.4 Det betales for å bringe et forslag til plan uten krav til konsekvensutredning for område for råstoffutvinning fra til 1. gangs behandling. Inklusive annonse og materialgebyr	42 270	41 320		
§4 Forurensing 4.1 Søknad om utslipp Søknad om tillatelse til utslipp etter Forurensningsforskriftens § 12-5	5 072	4 958		2,3 %
Søknad om tillatelse til utslipp etter Forurensningsforskriftens § 13-5	10 100	9 873		2,3 %
4.2 Opprydding i forurenset grunn ved bygge- og gravearbeider etter forurensningsforskriften kap 2. Forutsetning om vedtatt forskrift utarbeidet i 2020 Anslått mengde forurenset masse 100 - 1000 m3				2,3 %
Tiltakskategori 1	6 975	6 818		2,3 %
Anslått mengde forurenset masse 1000 - 10 000 m3				2,3 %
Tiltakskategori 2	17 331	16 941		2,3 %
Anslått mengde forurenset masse 10 000 - 100 000 m3				2,3 %
Tiltakskategori 3	34 662	33 882		2,3 %
Anslått mengde forurenset masse >100 000 m3				2,3 %
Tiltakskategori 4	69 323	67 765		2,3 %
Saker etter jord- og konsesjonslov Konsesjonssaker	5 000	5 000	sak	
Delingssaker etter jordloven	2 000	2 000	sak	
Øvrige priser er ikke momspliktige Kommunale bygg og leiligheter				
Trygdeboliger Birkeland, 1-12(u/strøm)	4 726	4 620	mnd.	2,3 %
Trygdeboliger Smedens Kjerr 60-66(u/strøm)	5 098	4 983	mnd.	2,3 %
Herefoss Aldersboliger	4 967	4 855	mnd.	2,3 %
Bofellesskap i kommunehuset m/strøm	7 018	6 860	mnd.	2,3 %
Serviceleiligheter tilknyttet sykehjemmet m/strøm	7 808	7 632	mnd.	2,3 %

Prisliste	Budsjett 2022	Budsjett 2021	Enhet	Endr. i %
Serviceleiligheter Rognelia Gjeldende øvrige boliger kommunen har til utleie settes disse til markedspris ved inngåelse av nytt leieforhold. Husleie på inngåtte kontrakter reguleres ihht. husleieloven.	7 482	7 314	mnd.	2,3 %
Barnehagesatser (søskenermoderasjon 30 %)-NB endringer fra 1. aug.				
100% - 5 dager/uke-forslag statsbudsjett (2022)	3 315(vår) 3 050(høst)	3 230	mnd.	0,0 %
80% - 4 dager/uke 90% av fullpris	2 984(vår) 2 785(høst)	2 856	mnd.	4,4 %
60% - 3 dager/uke 70 % av fullpris	2 321(vår) 2 135(høst)	2 518	mnd.	-5,9 %
Skolefritidsordning (søskenermoderasjon 20 %)				
Timesats pr time/uke 5-14 t/per uke. Gratis kjernetid 12 t 1. klasse fra høsten 2022	187	183	mnd.	2,3 %
Timesats pr time/uke 15-18 t/per uke	174	170	mnd.	2,3 %
Timesats pr time/uke 19-20 t/per uke	160	156	mnd.	2,3 %
Timesats pr time/uke 21-22t/per uke	151	148	time	2,3 %
Besøksats	55	54		2,3 %
Heldagstilbud skolens ferier	278	272		2,3 %
Matpenger	123	121	mnd.	2,3 %
Kulturskolen (søskenermoderasjon 20 %)				
Individuell undervisning	3 678	3 595	år	2,3 %
Gruppeundervisning	2 705	2 644	år	2,3 %
Blikkbox	2 705	2 644	år	2,3 %
Leie strykeinstrument	786	775	år	1,5 %
Familierabatt tas ut. Det vil bli gitt gratis plasser til barn i familier med dårlig økonomi i stedet.				
Hjemmebaserte tjenester				
Leie trygghetsalarmer - digital	3 879	3 792	pr år	2,3 %
Husleie korttidshybler de første tre uker	240	235	døgn	2,3 %
Husleie korttidshybler etter tre uker	270	263	døgn	2,3 %
Pårørende rom pr døgn inkl. 1 stk. middag	320	313	døgn	2,3 %
Middagsombringing med dessert	87	85	pr måltid	2,3 %
Middagsombringing uten dessert	76	75	pr måltid	2,3 %
Fullkost	140	137	døgn	
Bruk av vaskemaskin div. utleieboliger	29	28	pr gang	2,3 %
Leie av Bestestua	350	332	Pr. gang	5,4 %
Møteplassen	350	332	pr dag	5,4 %
Inntektsgrunnlag:				
Inntekt inntil 2 G, pris pr time	81	79	pr time	2,3 %
Inntekt 2 G t.o.m. 3 G, pris pr time	250	200	pr time	25,0 %
Inntekt 3 G t.o.m. 4 G, pris pr time	280	230	pr time	21,7 %
Inntekt 4 G t.o.m. 6 G, pris pr time	320	270	pr time	18,5 %
Inntekt over 6 G, pris pr time	345	295	pr time	17,0 %
Maksimal betaling pr. mnd. 25 timer x timepris.				
Maksimalsatser reguleres av de statlige vederlagsforskriftene, for inntekt inntil 2 G vil det si 215 pr måned gjeldende 2021.				

Prisliste	Budsjett 2022	Budsjett 2021	Enhet	Endr. i %
Korttidsopphold institusjon maks døgnpris er lik statlig definerte maksimalpriser- gjeldende 2022 er det i statsbudsjettet kr 180,- pr døgn, eller kr 100,- pr dag eller natt.				

Utleiepriser møtelokaler -inkludert renhold	Øvrige leietagere 2022 -40% påslag	Lag/foreninger og kommunalt ansatte 2022	Øvrige leietagere 2021 - 40% påslag	Lag/foreninger og kommunalt ansatte 2021	Enhet
Heimdal + Lille Heimdal	1 724	1 231	1 685	1 204	dag 1/2
Heimdal + Lille Heimdal	862	616	843	602	dag/kveld
Heimdal	1 206	862	1 179	842	dag 1/2
Heimdal	603	431	590	421	dag/kveld
Lille Heimdal	689	492	673	481	dag 1/2
Lille Heimdal	344	246	337	241	dag/kveld
Anretningskjøkken	310	222	304	217	dag/kveld
Audiovisuelt utstyr	414	296	405	289	dag/kveld
Flakksvann	689	492	673	481	dag 1/2
Flakksvann	344	246	337	241	dag/kveld
Himmelsyna	2 068	1 477	2 022	1 444	dag 1/2
Himmelsyna	1 206	862	1 179	842	dag/kveld
Aktivitetssenteret	337	241	330	236	1/2 dag/kveld
Pc med trådløst internett	209	149	204	146	stk
Tilkobling trådløst internett til egen pc	79	57	77	55	stk
Data kurs priser ihht. avtale					
Utleiepriser Birkeneshallen					
Alle under 18 år - gratis					
1/3 hall	192	137	188	134	time
2/3 hall	235	168	230	164	time
1/1 hall	318	227	311	222	time
(Sosiale arrangement flere dager etter egen avtale)		0	0	0	
Leie hall ferie minstepris	2 115	1 511	2 068	1 477	dag
Leie miljørommet	1 059	757	1 035	740	dag
leie miljørommet	220	157	215	154	time
Leie miljørommet kveld	639	456	624	446	kveld
Forretningsarr./Kulturarr. Etter avtale					
Leie hall+miljørom til bursdag (2t), kr 100/ekstra halvtime	1 146	818	1 120	800	
Tobias jorde og tomta					
Salgsplass (ved flere dager: etter egen avtale)	Pris avtales i hvert tilfelle. Skal minimum fastsettes til	gratis*		gratis*	dag
Tobias jorde inkl. scene, scenerom, bord og stoler m.m.		gratis*		gratis*	dag

	Øvrige leietagere 2022 -40% påslag	Lag/foreninger og kommunalt ansatte 2022	Øvrige leietagere 2021 - 40% påslag	Lag/foreninger og kommunalt ansatte 2021	Enhet
Utleiepriser møtelokaler -inklusive renhold					
Tobias jorde (inkl. scene osv.) kommersielle/private	kommunens kostnader ved arrangementet				dag
Tobias jorde - mindre plasskrevende arr.					dag
Tomta: Leie av torgplass, kommersielle foretak	317		310		dag
Tomta: Leie av torgplass, kommersielle foretak	1 374		1 343		uke
*kommunalt ansatte må betale som private					
**gratis for lokale lag/foreninger og infoboder uten salg					
Valstrand kulturarena					
Frivillige foreninger					
FASTE TREN/ØVELSER					
alle under 18 år gratis					
gymsal	191	136	187	133	time
blackboks	181	129	181	129	time
musikkavdeling	95	68	95	68	time
kantine	181	129	181	129	time
ENKELTARRANGEMENT:					
kantine m/kjøkken - halv dag	2 413	1 723	2 359	1 685	
kantine m/kjøkken - hel dag	3 103	2 217	3 034	2 167	
Blackboks:					
uten utstyr-halv dag	454	325	444	317	time
uten utstyr-hel dag	757	541	740	529	time
m/amfi, enkel lyd, prosjektor-halv dag	1 515	1 082	1 481	1 058	time
m/amfi, enkel lyd, prosjektor-hel dag	2 272	1 623	2 221	1 587	time
Gymsal					
gymsal- halv dag	454	325	444	317	halv dag
gymsal-hel dag	757	541	740	529	hel dag
Gymsal og Blackboks					
uten utstyr-halv dag	909	649	889	635	halv dag
uten utstyr-hel dag	1 515	1 082	1 481	1 058	hel dag
m/amfi og enkelt utstyr	2 651	1 894	2 592	1 851	halv dag
m/amfi og enkelt utstyr	3 030	2 164	2 962	2 116	hel dag
m/fullt utstyr lys og lyd	7 575	5 411	7 405	5 289	halv dag
Kulturarenaen fra fredag ettermiddag til og med søndag med mulighet for å bruke gymsal og blackboks (uten utstyr) .	5 729	4 092	5 600	4 000	
Samme som over, men kun kantina med kjøkken	4 297	3 069	4 200	3 000	
Samme som over med kantine og blackboks uten gymsal	5 013	3 581	4 900	3 500	
Kantina på kommunehuset, inkl. kjøkken og audio fra fredag ettermiddag tom søndag	3 581	2 558	3 500	2 500	
Samme som over uten audio	3 008	2 148	2 940	2 100	
Lån/leie av Valstrand kulturarena og Birkeneshallen til enkeltarr. er gratis for lag/foreninger som driver aktivitet for barn/ungdom u/18 år. Må betale for evt. leie av lydanlegg.					
Alle kommunalt ansatte skal betale for leie av kommunens lokaler (kommunehus, Valstrand Kulturarena, gymsaler, idrettshall) på lik linje med lag og foreninger.					

Utleiepriser møtelokaler -inkludert renhold	Øvrige leietagere 2022 -40% påslag	Lag/foreninger og kommunalt ansatte 2022	Øvrige leietagere 2021 - 40% påslag	Lag/foreninger og kommunalt ansatte 2021	Enhet
NB! Hel dag utgjør 8 timer eller mer!					
Andre avgifter Alkoholavgifter: Avgiftene er i henhold til alkohollovens forskrifter					

